

The Directors present their report on the activities and the financial statements for Clover Industries Limited and the Group in respect of the year ended 30 June 2009.

Directors' responsibility

CIL's Directors are required by the Companies Act to maintain adequate accounting records and to prepare financial statements for each year which fairly present the state of affairs of the Company and the Group at the end of the financial year and of the profit and cash flows for the period. In preparing the accompanying financial statements, International Financial Reporting Standards have been followed, suitable accounting policies have been used and applied consistently, and reasonable and prudent judgements and estimates have been made. Any changes to accounting policies are approved by the Board and the effects thereof are fully explained in the annual financial statements. The financial statements incorporate full and responsible disclosure.

The Directors have reviewed the Group's budget and cash flow forecast up to 30 June 2010. On the basis of this review and in the light of the current financial position and existing borrowing facilities, the Directors are satisfied that CIL is a going concern and have therefore continued to adopt the going-concern basis in preparing the financial statements. The Group's external auditors, Ernst & Young Inc., have audited the financial statements and their unqualified report appears on page 42. The financial statements for the year ended 30 June 2009, as set out on pages 38 to 41 and 43 to 139, were approved by the Board on 10 September 2009 and are signed on its behalf by Messrs JAH Bredin and JH Vorster.

Nature of business

The procurement, production, marketing, sales and distribution of branded consumer products to customers in the Southern African region at benchmarked costs, with margins sufficient to ensure Clover's long-term prosperity and growth.

Group results

The Group's results for the year are as follows:

	2009 Rm	2008 Rm
Turnover	6 013,8	5 497,2
Profit attributable to shareholders of the parent company	527,2	119,9

Subsidiary companies, interests in joint ventures and associated companies

Details of subsidiary companies are reflected in Note 30 to the financial statements, interests in joint ventures in Note 5.1 and interests in associates in Note 5.2 to the financial statements.

The Group has always accounted for its 45% interest in Danone Clover as a joint venture on the proportional consolidation method. During the year the Board concluded that its previous assessment of joint control over Danone Clover is no longer appropriate and accordingly decided to account for its interest in Danone Clover as an associated company from 1 June 2009. The Board decided to early adopt the amended IAS 31 in preparation of these annual financial statements and accordingly recognised a profit of R637,5 million on the loss of joint control in Danone Clover. The Board transferred this profit, net of deferred tax of R38,0 million, to reserves as it does not constitute a cash income.

Die Direkteure lê hul verslag oor die aktiwiteite en die finansiële state van Clover Industries Beperk en die Groep vir die jaar geëindig 30 Junie 2009 voor.

Direkteure se verantwoordelikheid

Die Maatskappywet vereis dat CIL se Direkteure toereikende rekeningkundige rekords byhou en finansiële state vir elke finansiële jaar opstel wat die stand van die Maatskappy en die Groep aan die einde van die finansiële jaar en die wins en kontantvloeï vir die tydperk redelik weergee. By die opstel van die meegaande finansiële state is "International Financial Reporting Standards" toegepas, geskikte rekeningkundige beleid is gebruik en konsekwent toegepas en waar nodig, is redelike en omsigtige ramings gemaak. Enige veranderinge aan die rekeningkundige beleid word deur die Direksie goedgekeur en die uitwerking daarvan word volledig in die finansiële jaarstate verduidelik. Die finansiële state sluit volledige en verantwoordelike openbaarmaking in.

Die Direkteure het die Groep se begroting en kontantvloeivoorskatting vir die jaar tot 30 Junie 2010 nagegaan. Op die grondslag van hierdie ondersoek en in die lig van die huidige finansiële posisie en bestaande leenfasiliteite is die Direkteure daarvan oortuig dat die Groep 'n lopende saak is en het hulle dus voortgegaan om die lopendesaaik-beginsel toe te pas by die opstel van die finansiële state. Die Groep se eksterne ouditeure, Ernst & Young Inc., het die finansiële state geoudit en hulle ongekwalifiseerde verslag verskyn op bladsy 42. Die finansiële state vir die jaar geëindig 30 Junie 2009, soos op bladsye 38 tot 41 en 43 tot 139 uiteengesit, is deur die Direksie op 10 September 2009 goedgekeur en namens hulle geteken deur mnr JAH Bredin en JH Vorster.

Aard van besigheid

Die verskaffing, produksie, bemaking, verkoop en verspreiding van handelsmerk-verbruikersprodukte aan klante in Suidelike Afrika teen mededingende koste, met marges wat voldoende is om Clover se langtermynvoorspoed en -groei te verseker.

Groepresultate

Die Groep se resultate vir die jaar is soos volg:

	2009 Rm	2008 Rm
Omset	6 013,8	5 497,2
Wins toeskryfbaar aan aandeelhouders van die houermaatskappy	527,2	119,9

Filiaalmaatskappye, belange in gesamentlike en geassosieerde ondernemings

Inligting aangaande filiaalmaatskappye word in Aantekening 30 tot die finansiële state uiteengesit, belange in gesamentlike ondernemings in Aantekening 5.1 en belange in geassosieerdes in Aantekening 5.2 by die finansiële state.

Die Groep het in die verlede sy 45% belang in Danone Clover as 'n gesamentlike onderneming verantwoord en die proporsionele konsolidasie-metode is in die verband gebruik. Gedurende die jaar het die Raad tot die gevolg gekom dat sy vorige evaluering van gesamentlike beheer oor Danone Clover nie meer van toepassing is nie, gevolglik het die Raad besluit om vanaf 1 Junie 2009 eerder sy belang in Danone Clover as 'n geassosieerde maatskappy te verantwoord. Die Raad het besluit om die gewysigde IAS 31, vroeg toe te pas in die opstel van hierdie finansiële state wat gelei het tot 'n wins van R637,5 miljoen met die verlies van gesamentlike beheer in Danone Clover. Die Raad het hierdie wins, netto van uitgestelde belasting van R38,0 miljoen, na reserwes oorgeplaas aangesien dit nie 'n kontant-inkomste verteenwoordig nie.

GROUP DIRECTORS' REPORT/GROEPDIREKTEURSVERSLAG

Share capital

Detail of the authorised and issued share capital are included in Note 18 to the financial statements.

The unissued shares of the Company were placed under the control of the Directors until the next Annual General Meeting. No shares were issued during the year.

The debt portion of preference shares is quantified and separately disclosed as part of interest-bearing liabilities. The guaranteed preference dividends paid during the year are accounted for as interest paid in the income statement.

On 7 January 2009 a general meeting of shareholders approved the issuance of 4 million preference shares to the Executive Directors of the Company at an issue price of R5,00. The Executive Directors chose not to subscribe for the shares and the Board agreed to convert these shares into Share Appreciation Rights in terms of the long-term incentive plan as explained below under Share Based Compensation.

The 4 million shares in question were grossed up to 6 million Share Appreciation Rights to accommodate taxation. This cash-settled long-term incentive plan is named Phantom B and vesting occurred on allocation.

Dividends

Dividends were declared by CIL during the year and paid shortly after the year end:

	2009 R'000	2008 R'000
To ordinary shareholders	1 000	619
To preference shareholders	28 984	17 757
Total dividends declared and paid	29 984	18 376

Excluding the profit on deconsolidation of Danone Clover, which was transferred to reserves, the Group incurred an attributable loss for the year. No dividends are therefore proposed or declared by the Board for the 2008/09 financial year.

Directors and Secretary

Particulars of the present Directors and Secretary are given on page 8.

Share-based compensation

The Company approved an equity-settled share purchase scheme during previous financial years. Details of shares granted and vested in terms of the scheme are given in Note 31.

Refer to the above share capital paragraphs with respect to further details on the long-term incentive plan, named Phantom B.

During the current financial year the Company approved a further cash-settled long-term incentive plan, named Phantom A, for Senior Executives of the Group and Key Management Personnel. The Plan involves the issuance of Share Appreciation Rights to executives that vest over a period of five years. Executives can choose to exercise SAR that vested which will entitle them to a cash payment equal to the increase in the CIL preference share price over the issue price of the SAR. SAR are issued at the volume-weighted average price at which CIL preference shares traded over-the-counter during the 60 trading days preceding the issue date. Details of SAR issued and vested in terms of the Plan are given in Note 31.

Aandelekapitaal

Besonderhede van gemagtigde en uitgereikte aandelekapitaal word in Aantekening 18 tot die finansiële state verskaf.

Die onuitgereikte aandele van die maatskappy is onder die beheer van die Direkteure geplaas tot die volgende Algemene Jaarvergadering. Geen aandele is gedurende die jaar uitgereik nie.

Dieskuldkomponent van die voorkeuraandele is bepaal en word afsonderlik as rentedraende skuld openbaar gemaak. Die gewaarborgde voorkeurdividend wat gedurende die jaar betaal is, word as rente betaal in die inkomstestaat aangetoon.

Op 7 Januarie 2009 het 'n algemene vergadering van aandeelhouders die uitreiking van 4 miljoen voorkeuraandele aan die Uitvoerende Direkteure teen 'n uitgifteprys van R5,00 goedgekeur. Die Uitvoerende Direkteure het gekies om nie hierdie aandele op te neem nie en die Direksie het besluit om die genoemde aandele om te skakel na Aandeelgroeieregte as deel van die maatskappy se langtermyn-aansporingskema soos hierna onder Aandeelgebaseerde Vergoeding verduidelik.

Die 4 miljoen aandele is verhoog na 6 miljoen Aandelegroeieregte om voorsiening te maak vir belasting. Hierdie kontantvereffende langtermyn-aansporingskema word genoem "Phantom B". Hierdie regte het gevestig by allokasie.

Dividende

Dividende gedurende die jaar deur CIL verklaar en kort na die jaar betaal:

	2009 R'000	2008 R'000
Aan gewone aandeelhouders	1 000	619
Aan voorkeuraandeelhouders	28 984	17 757
Totale dividende verklaar en betaal	29 984	18 376

Indien die wins wat na reserwes oorgeplaas is met dekonsolidasie van Danone Clover buite rekening gelaat word, het die Groep 'n toeskryfbare verlies gemaak vir die jaar. Geen dividende ten opsigte van die 2008/09 finansiële jaar word dus deur die Raad aanbeveel of verklaar nie.

Direkteure en Sekretaris

Besonderhede van die huidige Direkteure en Sekretaris word op bladsy 148 uiteengesit.

Aandelegebaseerde vergoeding

Die Maatskappy het in vorige finansiële jare 'n aandele-aankoopkema wat ekwiteitsvereffenbaar is, goedgekeur. Besonderhede van die aandele wat ingevolge die skema toegeken is en gevestig het, word in Aantekening 31 verskaf.

Verwys na die aandelekapitaal paragrafe bo aangaande verdere inligting oor die langtermyn-aansporingskema, genaamd, "Phantom B".

Gedurende die jaar het die Maatskappy 'n verdere langtermyn-aansporingskema genaamd "Phantom A" goedgekeur vir Senior Uitvoerende personeel van die Groep en Sleutel-bestuurspersoneel. Die Skema behels die uitreiking van Aandeelgroeieregte aan uitvoerende personeel wat oor 'n tydperk van vyf jaar na uitreiking vestig. Die Uitvoerende personeel kan kies om AGR wat gevestig het uit te oefen wat hulle geregtig maak op 'n kontantbetaling gelykstaande aan die verhoging in CIL-voorkeuraandeel pryse teenoor die uitreikprys. AGR word toegeken teen die volume-gewegde gemiddelde prys waarteen CIL-voorkeuraandele oor-die-toonbank verhandel het in die 60 handelingsdae voor die toekenningsdatum. Besonderhede van die AGR in terme van die plan uitgereik en gevestig word in Aantekening 31 verskaf.

Insurance and risk management

The Group follows a policy of reviewing the risk relating to assets and commitments that might flow from the use thereof with its insurers on an annual basis. Wherever possible, assets are automatically included. There is also a continuous asset risk control programme, which is carried out in conjunction with the Group's insurance brokers. For further information on the Group's risk management process please refer to the Corporate Governance report on page 28.

Property, plant and equipment

There was no change in the nature of the property, plant and equipment of the Group or in the policy regarding their use. Capital expenditure on tangible assets was R190,0 million (2008: R196,7 million) and R19,4 million (2008 R10,9 million) on intangible assets.

Special resolutions

During the year the shareholders of Danone Clover approved a special resolution to increase the authorised share capital of the company as part of the May 2009 recapitalisation of the company.

Events subsequent to the year-end

During the year Clover S.A. breached certain covenants on a R100 million secured loan. The covenants did not take into account the fact that Clover S.A. owns 94,8% of Clover Beverages and therefore has unrestricted access to the retained profits of Clover Beverages. The seasonality of the Clover business was also not taken into account. This breach could have been rectified rather easily by the declaration of additional dividends from Clover Beverages to Clover S.A. but the Board chose to rather renegotiate the covenants with the bank involved to avoid a dividend declaration and the costs associated with it. This renegotiation was successfully concluded subsequent to the year-end.

Change in basis of accounting

The financial statements have been prepared in accordance with International Financial Reporting Standards and its interpretations adopted by the International Accounting Standards Board. Refer to Note 2.1(c) regarding changes in accounting policy.

Corporate governance

Detailed Company statements on Corporate Governance are set out on pages 28 to 30.

Acknowledgements

We express our thanks and appreciation to

- Our shareholders for their cooperation and support during the year;
- Our staff for the enthusiasm with which they have carried out their duties;
- All suppliers of a wide variety of requirements;
- The retail and wholesale trade as well as all distributors who made our products available on shelves;
- The millions of consumers who selected our quality products above those of our competitors.

Versekering en risikobestuur

Dit is die beleid van die Groep om jaarliks in samewerking met die versekeraars die risiko met betrekking tot die bates en moontlike aanspreeklikhede wat uit die bedryf daarvan mag voortvloei te hersien. Waar moontlik word bates outomaties ingesluit. Daar is ook 'n deurlopende batesrisikobehoeërprogram wat in samewerking met die Groep se versekeringsmakelaars bedryf word. Die verslag oor Korporatiewe Beheer op bladsy 168 handel meer breedvoerig met die Groep se risikobestuurproses.

Eiendom, aanleg en toerusting

Geen verandering van die gebruik van eiendom, aanleg en toerusting het in die Groep plaasgevind nie. Kapitale besteding op tasbare bates het R190,0 miljoen (2008: R196,7 miljoen) bedra en op ontasbare bates R19,4 miljoen (2008: R10,9 miljoen).

Spesiale besluite

Gedurende die jaar het Danone Clover se aandeelhouders 'n spesiale besluit geneem om die gemagtigde aandelekapitaal van die maatskappy te verhoog. Die besluit was nodig om uitvoering te gee aan die herkapitalisering van die maatskappy gedurende Mei 2009.

Gebeure na balansstaatdatum

Gedurende die jaar het Clover S.A. met betrekking tot 'n R100 miljoen versekerde lening, sekere leningsvoorwaardes nie nagekom nie. Die ooreenkoms het nie in aanmerking geneem dat Clover S.A. 94,8% van Clover Beverages besit en die maatskappy dus onbeperkte toegang het tot die behoue verdienste van Clover Beverages nie. Die seisoenale aard van die Cloverbesigheid is ook nie in ag geneem nie. Hierdie nie-nakoming kon redelik maklik reggestel word deur die verklaring van addisionele dividende vanaf Clover Beverages na Clover S.A. Die Raad het eerder gekies om die ooreenkoms met die bank te heronderhandel om sodoende 'n dividendverklaring en die koste daaraan verbonde te vermy. Hierdie heronderhandeling is suksesvol na balansstaatdatum afgehandel.

Veranderinge in die rekeningkundige basis

Die finansiële state is opgestel in ooreenstemming met "International Financial Reporting Standards" en die interpretasie daarvan deur die "International Accounting Standards Board". Verwys na Aantekening 2.1(c) met betrekking tot veranderinge in die rekeningkundige beleid.

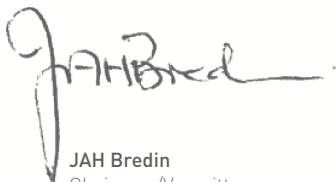
Korporatiewe Beheer

Die volledige Maatskappyverklarings oor Korporatiewe Beheer word op bladsye 168 tot 170 uiteengesit.

Dankbetuigings

Ons betuig ons dank en waardering aan

- Ons aandeelhouders vir hul samewerking en ondersteuning die afgelope jaar;
- Ons personeel vir die entoesiasme waarmee hulle hul pligte uitgevoer het;
- Alle verskaffers van 'n wye verskeidenheid benodigdhede;
- Die klein- en groothandel en alle verspreiders wat ons produkte op die rakke beskikbaar gestel het;
- Die miljoene verbruikers wat ons gehalte-produkte bo dié van ons opposisie gekies het.

JAH Bredin
Chairman/Voorsitter
10 September 2009

JH Vorster
Chief Executive/Uitvoerende Hoof
10 September 2009

AUDIT COMMITTEE REPORT/ODITKOMITEEVERSLAG

The Audit Committee of the Clover Group consists of two Non-executive Directors of the Company who act independently.

The duties of the Audit Committee are mainly those required by the Companies Act of 1973, as amended, including the nomination of auditors for appointment, determining of audit fees and pre-approval of non-audit work performed by the external auditors.

The auditors for the year ending 30 June 2009 were appointed at the Annual General Meeting on 29 October 2008 on recommendation from the Audit Committee. Audit fees for the 2008/09 year were approved by the Audit Committee based on an audit plan presented to it by the auditors. The Committee considered the audit fees appropriate.

The Audit Committee pre-approved certain non-audit services that were provided by the external auditors. The nature and extent of non-audit services to be provided by the auditors are pre-approved by the Committee only if the Committee is satisfied that such services will not impair the independence of the auditors. The Committee does not believe that these non-audit services have affected the independence of the auditors.

During the period under review, the Committee received no complaints relating to accounting practices, internal audit, the content or auditing of the Group's financial statements or any related matter.

The Committee meets regularly. The external auditors and the Executive Directors attend these meetings and have unrestricted access to the Audit Committee. Time is allocated for both the auditors and the Executive Directors to discuss matters with the Committee separately. The Audit Committee evaluates the performance of the auditors annually. Based on these results and after consideration of auditor independence and auditor rotation, the Committee will nominate auditors for appointment at the Annual General Meeting. Audit fees will be determined annually after the presentation to the Committee of an audit plan and fee budget by the auditors after taking into consideration the following:

- Previous year's fees
- Changes in the business
- New and amended legislation
- New and amended International Standards on Quality Control, Auditing, Assurance and Related Services
- New and amended International Financial Reporting Standards and International Accounting Standards
- Risk areas.

After obtaining assurances from the auditors, the Audit Committee is satisfied that the auditors acted independently in the performance of their duties.

The Audit Committee is satisfied that it fulfilled its responsibilities under its terms of reference for the period under review. During that time the Audit Committee met three times.

Die Ouditkomitee van die Clovergroep bestaan uit twee Nie-uitvoerende Direkteure van die Maatskappy wat onafhanklik optree.

Die pligte van die Ouditkomitee is hoofsaaklik dit wat deur die Maatskappywet van 1973, soos gewysig, vereis word, met inbegrip van die nominasie van ouditeure vir aanstelling, die bepaling van ouditgelde en vooraf goedkeuring van nie-ouditwerk deur die eksterne ouditeure.

Die ouditeure vir die jaar geëindig 30 Junie 2009 is op aanbeveling van die Ouditkomitee by die Algemene Jaarvergadering op 29 Oktober 2008 aangestel. Ouditgelde vir die 2008/9-jaar is deur die Ouditkomitee goedgekeur op grond van 'n ouditplan wat deur die ouditeure voorgelê is. Die Komitee het die ouditgelde as toepaslik beskou.

Die Ouditkomitee het sekere nie-ouditdienste wat deur die eksterne ouditeure gelewer moes word, vooraf goedgekeur. Die aard en omvang van nie-ouditdienste deur die ouditeure word vooraf deur die Komitee goedgekeur slegs indien die Komitee tevrede is dat sodanige dienste nie die onafhanklikheid van die ouditeure sal beïnvloed nie. Die Komitee glo nie dat hierdie nie-ouditdienste die onafhanklikheid van die ouditeure beïnvloed het nie.

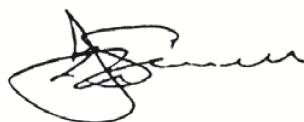
Gedurende die periode onder oorsig het die Komitee geen klagtes ontvang met betrekking tot rekeningkundige praktyke, interne audit, die inhoud of ouditering van die Groep se finansiële verslae of enige verwante aangeleenthede nie.

Die Komitee vergader gereeld. Die eksterne ouditeure en die Uitvoerende Direkteure woon hierdie vergaderings by en het onbeperkte toegang tot die Ouditkomitee. Tyd word ingeruim vir sowel die ouditeure as die Uitvoerende Direkteure om aangeleenthede afsonderlik met die Komitee te bespreek. Die Ouditkomitee evalueer jaarliks die prestasie van die ouditeure. Gegrond op hierdie resultate en na oorweging van die onafhanklikheid en rotasie van ouditeure, nomineer die Komitee ouditeure vir aanstelling by die Algemene Jaarvergadering. Ouditgelde word jaarliks bepaal na voorlegging van 'n ouditplan en fooiebegroting deur die ouditeure aan die Komitee en nadat die volgende in ag geneem is:

- Die vorige jaar se fooie
- Veranderinge in die onderneming
- Nuwe en gewysigde wetgewing
- Nuwe en gewysigde "International Standards on Quality Control, Auditing, Assurance and Related Services"
- Nuwe en gewysigde "International Financial Reporting Standards and International Accounting Standards"
- Risikogebiede.

Nadat versekering van die ouditeure verkry is, is die Ouditkomitee tevrede dat die ouditeure onafhanklik opgetree het in die uitvoering van hul pligte.

Die Ouditkomitee is tevrede dat dit die verantwoordelikhede in hul verwysingsraamwerk vir die tydperk onder oorsig uitgevoer het. Gedurende hierdie tyd het die Ouditkomitee drie keer vergader.

DK Smith
Chairman/Voorsitter

For the year ended 30 June 2009

Vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

To the shareholders of Clover Industries Limited

We have audited the Company and Group's annual financial statements of Clover Industries Limited, which comprise the separate and consolidated balance sheets as at 30 June 2009, the separate and consolidated income statements, the separate and consolidated statements of changes in equity and separate and consolidated cash flow statements for the year then ended, a summary of significant accounting policies, other explanatory notes and the Group Directors' and Audit Committee reports, as set out on pages 38 to 41 and 43 to 139.

Directors' responsibility for the financial statements

The Company's Directors are responsible for the preparation and fair presentation of these financial statements in accordance with International Financial Reporting Standards, and in the manner required by the Companies Act of South Africa. This responsibility includes: designing, implementing and maintaining internal control relevant to the preparation and fair presentation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error; selecting and applying appropriate accounting policies; and making accounting estimates that are reasonable in the circumstances.

Auditor's responsibility

Our responsibility is to express an opinion on these financial statements based on our audit. We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing. Those standards require that we comply with ethical requirements and plan and perform the audit to obtain reasonable assurance whether the financial statements are free from material misstatement.

An audit involves performing procedures to obtain audit evidence about the amounts and disclosures in the financial statements. The procedures selected depend on the auditor's judgement, including the assessment of the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error. In making those risk assessments, the auditor considers internal control relevant to the entity's preparation and fair presentation of the financial statements in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control. An audit also includes evaluating the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates made by the Directors, as well as evaluating the overall presentation of the financial statements.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our audit opinion.

Opinion

In our opinion, the financial statements present fairly, in all material respects, the financial position of the Company and of the Group at 30 June 2009, and of the financial performance and its cash flows for the year then ended in accordance with International Financial Reporting Standards, and in the manner required by the Companies Act of South Africa.

Aan die aandeelhouders van Clover Industries Beperk

Ons het die Maatskappy en Groep se finansiële jaarstate van Clover Industries Beperk geaudit. Hierdie finansiële state bestaan uit die afsonderlike en gekonsolideerde balansstate soos op 30 Junie 2009, die afsonderlike en gekonsolideerde inkomstestate, die afsonderlike en gekonsolideerde state van verandering in ekwiteit en die afsonderlike en gekonsolideerde kontantvloeiestate vir die jaar wat op daardie datum geëindig het, 'n opsomming van beduidende rekeningkundige beleide, ander verduidelikende aantekeninge en die Groepdirekteurs- en Ouditkomiteeverslag, soos uiteengesit op bladsye 38 tot 41 en 43 tot 139.

Direkteure se verantwoordelikheid vir die finansiële state

Die Maatskappy se Direkteure is verantwoordelik vir die opstel en redelike voorstelling van hierdie finansiële state ooreenkomstig "International Financial Reporting Standards", en op die wyse wat deur die Maatskappywet van Suid-Afrika vereis word. Hierdie verantwoordelikheid sluit in: die ontwerp, implementering en instandhouding van interne beheer relevant tot die opstel en redelike voorstelling van finansiële state wat vry is van wesenlike wanvoorstelling, hetsy weens bedrog of foute; die selektering en toepassing van toepaslike rekeningkundige beleid; en die maak van rekeningkundige ramings wat in die omstandighede redelik is.

Ouditeur se verantwoordelikheid

Dit is ons verantwoordelikheid om op grond van ons audit 'n mening oor hierdie finansiële state uit te spreek. Ons het ons audit ooreenkomstig "International Standards on Auditing" uitgevoer. Daardie standaard vereis dat ons voldoen aan etiese vereistes en die audit beplan en uitvoer om redelike gerusstelling te verkry of die finansiële state vry is van wesenlike wanvoorstelling.

'n Oudit behels die uitvoering van prosedures om ouditbewyse te verkry oor die bedrae en openbaarmaking in die finansiële state. Die prosedures wat geselekteer word, hang af van die ouditeur se oordeel, insluitend die beoordeling van die risiko's van wesenlike wanvoorstelling van die finansiële state, hetsy weens bedrog of foute. Tydens daardie risikoboordeling oorweeg die ouditeur interne beheer relevant tot die entiteit se opstel en redelike voorstelling van die finansiële state, ten einde ouditprosedures te ontwerp wat in die omstandighede toepaslik is, maar nie met die doel om 'n mening uit te spreek oor die effektiwiteit van die entiteit se interne beheer nie. 'n Oudit sluit ook 'n evaluering van die toepaslikheid van rekeningkundige beleid wat gebruik is en die redelikheid van ramings wat deur die Direkteure gemaak is in, asook 'n evaluering van die algehele voorstelling van die finansiële state.

Ons glo dat die ouditbewyse wat ons verkry het, toereikend en toepaslik is om 'n grondslag vir ons ouditmening te bied.

Mening

Na ons mening is die finansiële state, in alle wesenlike opsigte, 'n redelike aanbieding van die finansiële stand van die Maatskappy en die Groep op 30 Junie 2009 en van die Maatskappy en Groep se finansiële prestasies en kontantvloei vir die jaar wat op daardie datum geëindig het, ooreenkomstig "International Financial Reporting Standards" en op die wyse wat deur die Maatskappywet van Suid-Afrika vereis word.

Ernst & Young Inc.

Ernst & Young Inc.
Registered Auditor/Geregistreeerde Ouditeur
Director/Direkteur: Mr/mnr FF Scheepers
11 September 2009
Johannesburg

CONSOLIDATED INCOME STATEMENTS/GEKONSOLIDEERDE INKOMSTESTATE

for the year ended 30 June	Notes/ Aantekeninge	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie
		2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
REVENUE	7.1	6 262 626	5 735 371	106 295	90 082	INKOMSTE
Turnover		6 013 750	5 497 165			Omset
Cost of sales	7.2	(4 575 271)	(4 093 237)			Koste van verkope
Gross profit		1 438 479	1 403 928			Bruto wins
Other operating income	7.3	25 532	36 535	35 654	43 712	Ander bedryfsinkomste
Profit on deconsolidation of joint venture	5.2	637 518	-			Wins met dekonsolidasie van gesamentlike onderneming
Dividends received		344	713	51 969	34 016	Dividende ontvang
Selling and distribution expenses		(1 071 254)	(931 135)			Verkoops- en verspreidingskoste
Administrative expenses		(228 473)	(185 690)	(11 004)	(6 754)	Administratiewe uitgawes
Restructuring expenses	7.8	(25 619)	(11 350)			Herstruktureringuitgawes
Other operating expenses	7.4	(20 096)	(15 774)	(585)	-	Ander bedryfsuitgawes
Operating profit	7.5	756 431	297 227	76 034	70 974	Bedryfswins
Finance income	7.7	19 366	16 352	18 672	17 041	Finansieringsinkomste
Finance cost	7.6	(175 503)	(137 485)	(26 872)	(26 769)	Finansieringskoste
Profit before tax		600 294	176 094	67 834	61 246	Wins voor belasting
Income tax expense	8.1	(55 928)	(50 472)	(15 791)	(10 915)	Belastinguitgawe
Share of loss of an associated company	5.2	(5 456)	-			Deel van geassosieerde maatskappy se verlies
PROFIT FOR THE YEAR		538 910	125 622	52 043	50 331	WINS VIR DIE JAAR
Attributable to minority interests		(11 740)	(5 698)			Toeskryfbaar aan minderheidsbelange
Profit for the year attributable to shareholders of the parent company		527 170	119 924	52 043	50 331	Wins vir die jaar toeskryfbaar aan aandeelhouders van die houermaatskappy
Basic and diluted earnings per share (cents) – ordinary shares	9	22,3	5,2			Basiese en verwaterde verdienste per aandeel (sent) – gewone aandele
Basic and diluted earnings per share (cents) – preference shares	9	596,4	135,6			Basiese en verwaterde verdienste per aandeel (sent) – voorkeuraandele

CONSOLIDATED BALANCE SHEETS/GEKONSOLIDEERDE BALANSSTATE

as at 30 June	Notes/ Aantekeninge	Group/Groep		Company/Maatskappy		soos op 30 Junie
		2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
ASSETS						BATES
Non-current assets						Nie-bedryfsbates
Property, plant and equipment	11	931 778	1 028 547	693	707	Eiendom, aanleg en toerusting
Investment properties	12	1 221	1 114			Beleggingseiendomme
Intangible assets	13	289 001	328 128			Ontasbare bates
Investment in associated company	30	601 747	-			Belegging in geassosieerde maatskappy
Investment in subsidiary companies	30			326 735	226 735	Belegging in filiaalmaatskappye
Other investments	30	3	3 503	1	1	Ander beleggings
Deferred tax asset	14	110 349	104 764	1 772	4 526	Uitgestelde belastingbate
Total non-current assets		1 934 099	1 466 056	329 201	231 969	Totale nie-bedryfsbates
Current assets						Bedryfsbates
Inventories	15	529 221	609 520			Voorraad
Trade and other receivables	16	795 823	791 305	82 012	159 285	Handels- en ander debiteure
Cash and short-term deposits	17	273 971	504 423	42 146	7 702	Kontant en korttermyndeposito's
Assets of disposal group classified as held-for-sale	10	52 393	2 892	4	14	Bates van verkope-groep geklassifiseer as gehou-vir-verkoop
Total current assets		1 651 408	1 908 140	124 162	167 001	Totale bedryfsbates
TOTAL ASSETS		3 585 507	3 374 196	453 363	398 970	TOTALE BATES

CONSOLIDATED BALANCE SHEETS/GEKONSOLIDEERDE BALANSSTATE

as at 30 June	Notes/ Aantekeninge	Group/Groep		Company/Maatskappy		soos op 30 Junie
		2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
EQUITY AND LIABILITIES						EKWITEIT EN LASTE
EQUITY						EKWITEIT
Issued capital	18	17 498	17 498	17 498	17 498	Uitgereikte aandelekapitaal
Share premium	18	121 032	121 032	118 775	118 775	Aandelepremie
Treasury share capital and share premium	18	(4 024)	(4 024)			Tesourie-aandelekapitaal en aandelepremie
Other reserves	19	843 587	239 893	2 170	2 170	Ander reserwes
Retained earnings	20	462 029	564 222	109 178	87 119	Behoue verdienste
Total equity attributable to shareholders of the parent company		1 440 122	938 621	247 621	225 562	Totale ekwiteit toeskryfbaar aan aandeelhouders van die houermaatskappy
Minority interests		40 886	48 308			Minderheidsbelange
TOTAL EQUITY		1 481 008	986 929	247 621	225 562	TOTALE EKWITEIT
LIABILITIES						LASTE
Non-current liabilities						Nie-bedryfslaste
Interest-bearing loans and borrowings	21	761 425	657 001	157 005	151 650	Rentedraende lenings en verpligtinge
Share-based payments	31	130	-			Aandelegebaseerde betalings
Provisions	22	60 364	62 883			Voorsienings
Deferred tax liability	14	6 292	28 577			Uitgestelde belastinglas
Total non-current liabilities		828 211	748 461	157 005	151 650	Totale nie-bedryfslaste
Current liabilities						Bedryfslaste
Trade and other payables	23	1 020 335	1 103 825	45 737	15 480	Handels- en ander krediteure
Interest-bearing loans and borrowings	21	234 809	517 581			Rentedraende lenings en verpligtinge
Share-based payments	31	985	-			Aandelegebaseerde betalings
Income tax payable	25.3	3 510	3 097	3 000	6 278	Inkomstebelasting betaalbaar
Provisions	22	16 649	14 303			Voorsienings
Total current liabilities		1 276 288	1 638 806	48 737	21 758	Totale bedryfslaste
TOTAL LIABILITIES		2 104 499	2 387 267	205 742	173 408	TOTALE LASTE
TOTAL EQUITY AND LIABILITIES		3 585 507	3 374 196	453 363	398 970	TOTALE EKWITEIT EN LASTE

CONSOLIDATED STATEMENT OF CHANGES IN EQUITY/ GEKONSOLIDEERDE STAAT VAN VERANDERINGE IN EKWITEIT

Group/Groep											
for the year ended 30 June	Notes/Aantekeninge	Ordinary and preference share capital/Gewone- en voorkeur- aandelekapitaal	Ordinary and preference share premium/Gewone- en voorkeuraandelepremie	*Debt portion of preference share capital/Skuldcomponent van voorkeuraandelekapitaal	Treasury share capital and premium/Tesourie-aandele- kapitaal en -premie	Other reserves/ Ander reserves	Retained earnings/ Behoue verdienste	Total/ Totaal	Minority interest/ Minderheidsbelang	Total equity/ Totale ekwiteit	vir die jaar geëindig 30 Junie
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	
Balance at 1 July 2007		16 340	259 322	[149 691]	[3 589]	243 926	462 674	828 982	28 508	857 490	Saldo op 1 Julie 2007
Foreign exchange translation differences recognised directly in equity						(4 033)		(4 033)	1 068	(2 965)	Verskille in omsetting van buitelandse valuta direk erken in ekwiteit
Profit for the year							119 924	119 924	5 698	125 622	Wins vir die jaar
Net income and expense for the year						(4 033)	119 924	115 891	6 766	122 657	Netto inkomste en uitgawe vir die jaar
Ordinary shares issued	18.3	1 158	11 103					12 261		12 261	Gewone aandele uitgereik
Decrease in treasury shares				298	(435)			(137)		(137)	Vermindering in tesourie-aandele
Dividends of subsidiaries									(10 008)	(10 008)	Dividende van filiale
Dividends declared	24						(18 376)	(18 376)		(18 376)	Dividende verklaar
Preference shares issued									15 209	15 209	Voorkeuraandele uitgereik
Acquisition of interest in Mayo Dairy									7 833	7 833	Verkryging van belang in Mayo Dairy
Balance at 30 June 2008		17 498	270 425	[149 393]	[4 024]	239 893	564 222	938 621	48 308	986 929	Saldo op 30 Junie 2008
Foreign exchange translation differences recognised directly in equity						4 161		4 161	(282)	3 879	Verskille in omsetting van buitelandse valuta direk erken in ekwiteit
Profit for the year							527 170	527 170	11 740	538 910	Wins vir die jaar
Net income and expense for the year						4 161	527 170	531 331	11 458	542 789	Netto inkomste en uitgawe vir die jaar
Dividends of subsidiaries									(6 819)	(6 819)	Dividende van filiale
Dividends declared	24						(29 984)	(29 984)		(29 984)	Dividende verklaar
Deconsolidation of joint venture	25.4								(12 061)	(12 061)	Dekonsolidasie van gesamentlike onderneming
Transfer to sundry reserve	19.2					599 533	(599 533)	-		-	Oordrag na diverse reserve
Mayo aquisition adjustment							154	154		154	Mayo-verkryging aanpassing
Balance at 30 June 2009		17 498	270 425	[149 393]	[4 024]	843 587	462 029	1 440 122	40 886	1 481 008	Saldo op 30 Junie 2009

*Transfer to interest-bearing debt

*Oordrag na rentedraende lenings

CONSOLIDATED STATEMENT OF CHANGES IN EQUITY/ GEKONSOLIDEERDE STAAT VAN VERANDERINGE IN EKWITEIT

Company/Maatskappy								
for the year ended 30 June	Notes/Aantekeninge	Ordinary and preference-share capital/Gewone en voorkeur-aandelekapitaal	Ordinary and preference-share premium/Gewone en voorkeur-aandelepremie	*Debt portion of preference-share capital/Skuidkomponent van voorkeuraandelekapitaal	Other reserves/Ander reserves	Retained earnings/Behoue verdienste	Total equity/Totale ekwiteit	vir die jaar geëindig 30 Junie
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	
Balance at 1 July 2007		16 340	259 322	(151 650)	2 170	55 164	181 346	Saldo op 1 Julie 2007
Profit for the year						50 331	50 331	Wins vir die jaar
Ordinary shares issued	18.3	1 158	11 103				12 261	Gewone aandele uitgereik
Dividends declared	24					(18 376)	(18 376)	Dividende verklaar
Balance at 30 June 2008		17 498	270 425	(151 650)	2 170	87 119	225 562	Saldo op 30 Junie 2008
Profit for the year						52 043	52 043	Wins vir die jaar
Dividends declared	24					(29 984)	(29 984)	Dividende verklaar
Balance at 30 June 2009		17 498	270 425	(151 650)	2 170	109 178	247 621	Saldo op 30 Junie 2009

* Transfer to interest-bearing debt.

*Oordrag na rentedraende lenings

CONSOLIDATED CASH FLOW STATEMENTS/GEKONSOLIDEERDE KONTANTVLOEISTATE

for the year ended 30 June	Notes/ Aantekeninge	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie
		2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
Operating activities						Bedryfsaktiwiteite
Cash generated from/(utilised by) operations	25.1	150 679	123 224	1 625	[14 747]	Kontant gegeneer/(benut) deur bedrywighede
Finance cost	7.6	[175 503]	[137 485]	[26 872]	[26 769]	Finansieringskoste
Income tax paid	25.3	[66 822]	[80 857]	[16 316]	[8 627]	Inkomstebelasting betaal
Dividends paid	24	-	[18 376]	-	[18 376]	Dividende betaal
Net cash flow utilised in operating activities		[91 646]	[113 494]	[41 563]	[68 519]	Netto kontantvloeï benut in bedryfsaktiwiteite
Investing activities						Beleggingsaktiwiteite
Proceeds from sale of property, plant and equipment		5 804	19 914	11	6 642	Opbrengs met verkoop van eiendom, aanleg en toerusting
Foreign exchange (loss)/gain		[2 280]	13 918			(Verlies)/wins op buitelandse valuta
Finance income	7.7	19 366	16 352	18 672	17 041	Finansieringsinkomste
Dividends received		344	713	51 969	34 016	Dividende ontvang
Dividends received from associated company		35 121	-			Dividende ontvang van geassosieerde maatskappy
Tangible assets acquired with acquisition of interest in Mayo Dairy	11.5	-	[11 712]			Tasbare bates verkry met verkryging van belang in Mayo Dairy
Capital expenditure: tangible assets		[190 035]	[196 729]			Kapitaalbesteding: tasbare bates
Capital expenditure: intangible assets						Kapitaalbesteding: nie-tasbare bates
- with acquisition of interest in Mayo Dairy	13.1	-	[45 815]			- met verkryging van belang in Mayo Dairy
- with acquisition of trademarks, patents and software licences	13.2	[19 418]	[10 880]			- met verkryging van handelsmerke, patente en programmatuurlisensies
Reduction in cash with deconsolidation of Danone Clover	25.4	[39 454]	-			Afname in kontant met dekonsolidasie van Danone Clover
Acquisition of deferred tax asset in Mayo Dairy		-	640			Verkryging van uitgestelde belastingbate in Mayo Dairy
Proceeds from sale of other investments		-	530	-	19	Opbrengs met verkoop van ander beleggings
Net cash flow (utilised in)/from investing activities		[190 552]	[213 069]	70 652	57 718	Netto kontantvloeï (benut in)/uit beleggingsaktiwiteite
Net cash flow before financing activities		[282 198]	[326 563]	29 089	[10 801]	Netto kontantvloeï voor finansieringsaktiwiteite

CONSOLIDATED CASH FLOW STATEMENTS/GEKONSOLIDEERDE KONTANTVLOEISTATE

		Group/Groep		Company/Maatskappy		
for the year ended 30 June	Notes/ Aantekeninge	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	vir die jaar geëindig 30 Junie
Financing activities						Finansieringsaktiwiteite
(Decrease)/increase in minority interest	25.5	(7 101)	14 102			(Afname)/toename in minderheidsbelang
Proceeds from issue of shares	18.3	-	12 261	-	12 261	Opbrengs uit uitreiking van aandele
Reduction in treasury shares	18.4	-	(137)			Vermindering van tesourie-aandele
Repayment of borrowings		(161 506)	(95 965)	-	(1)	Terugbetaling van lenings
Proceeds from borrowings		220 353	568 160	5 355	-	Opbrengs uit lenings
Net cash flow from financing activities		51 746	498 421	5 355	12 260	Netto kontantvloeit uit finansieringsaktiwiteite
Net (decrease)/increase in cash and cash equivalents		(230 452)	171 858	34 444	1 459	Netto (afname)/toename in kontant en kontantekwivalente
Cash and cash equivalents at the beginning of the year	17	504 423	332 565	7 702	6 243	Kontant en kontantekwivalente aan die begin van die jaar
Cash and cash equivalents at the end of the year	17	273 971	504 423	42 146	7 702	Kontant en kontantekwivalente aan die einde van die jaar

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

1 Corporate information

Clover Industries Limited (the "Company") is a company incorporated and domiciled in South Africa. The consolidated financial statements of the Group for the year ended 30 June 2009 comprise the Company and its subsidiary companies (together referred to as the "Group") and the Group's interest in jointly controlled entities. The Companies within the Group have coterminous year-ends, with the exception of Danone Clover previously a joint venture, now an associate company. Appropriate measures have been employed to ensure that the income of Danone Clover is accounted accurately in the Group accounts.

The consolidated financial statements of Clover Industries Limited for the year ended 30 June 2009 were approved in accordance with a resolution of the Directors on 10 September 2009.

The Group's operations and principal activities are set out in the Directors' report.

2 Basis of accounting

2.1 Basis of preparation

(a) Statement of compliance

The financial statements have been prepared in accordance with International Financial Reporting Standards and their interpretations adopted by the International Accounting Standards Board.

(b) Preparation

The consolidated financial statements are presented in rands, rounded off to the nearest thousand. They are prepared on the historical-cost basis unless otherwise stated. The carrying values of the recognised liabilities that are hedged items in fair value hedges, and are otherwise carried at cost, are adjusted to record changes in the fair values attributable to the risks that are being hedged. The preparation of financial statements in conformity with IFRS requires Management to make judgements, estimates and assumptions that affect the application of policies and reported amounts of assets and liabilities, income and expenses. These estimates and associated assumptions are based on experience and various other factors that are believed to be reasonable under the circumstances, the results of which form the basis of making the judgements about carrying values of assets and liabilities that are not readily apparent from the other sources. Actual results may differ from these estimates. The estimates and underlying assumptions are reviewed on an ongoing basis.

Revisions to accounting estimates are recognised in the period in which the estimate is revised if the revision affects only that period, or in the period of the revision and future periods if the revision affects both current and future periods. Judgements made by Management that have significant effect on the financial statements and estimates with a significant risk of material adjustment in the next year are discussed in Note 2.3. The accounting policies set out below have been applied consistently to all periods presented in these financial statements.

(c) Changes in accounting policies and disclosures

The accounting policies adopted are consistent with those of the previous financial year. The Group has adopted the following new and amended IFRS and IFRIC interpretations during the year:

1 Korporatiewe inligting

Clover Industries Beperk (die "Maatskappy") is 'n maatskappy geïnkorporeer en gevestig in Suid-Afrika. Die gekonsolideerde finansiële state van die Groep vir die jaar geëindig 30 Junie 2009 sluit die Maatskappy en sy filiale in (saam word daar na die "Groep" verwys) en die Groep se belange in gesamentlike beheerde entiteite. Die Maatskappye in die Groep se jaareindes stem ooreen, met die uitsondering van die Danone Clover, voorheen 'n gesamentlike onderneming, nou 'n geassosieerde maatskappy. Toepaslike stappe is geneem om te verseker dat die inkomste van Danone Clover akkuraat verantwoord word in die Groep.

Die gekonsolideerde finansiële state van Clover Industries Beperk vir die jaar geëindig 30 Junie 2009 is deur die Direkteure goedgekeur in terme van 'n resoluëie op 10 September 2009.

Die Groep se bedrywighede en hoof-aktiwiteite word in die Direkteursverslag uiteengesit.

2 Rekeningkundige basis

2.1 Basis van voorbereiding

(a) Verklaring van nakoming

Die finansiële state is opgestel ingevolge die "International Financial Reporting Standards" en die vertolking daarvan deur die "International Accounting Standards Board".

(b) Voorbereiding

Die gekonsolideerde finansiële state word in rande aangebied, afgerond tot die naaste duisend. Die state is opgestel op die historiese kostebasis, tensy anders aangetoon. Die drawaarde van die erkende laste wat in instrumente met 'n billike waarde verskans is en andersins teen kosprys gedra word, word aangepas om veranderinge in die billike waarde van die risiko's wat verskans word aan te teken. Die voorbereiding van finansiële state in ooreenstemming met IFRS vereis dat die Bestuur waardebepalings, ramings en aannames moet maak wat die toepassing van beleid en die aangeduide waardes van bates en laste en inkomste en uitgawes raak. Die ramings en verwante aannames is gegrond op ervaring en verskeie ander faktore wat in die omstandighede as redelik beskou kan word en die resultate vorm die basis van die menings oor die drawaardes van bates en laste wat nie geredelik uit ander bronne blyk nie. Werklike waardes mag van hierdie ramings verskil. Die ramings en onderliggende aannames word voortdurend hersien.

Hersienings van rekeningkundige ramings word erken in die tydperk waarin die raming hersien word indien die hersiening slegs daardie tydperk raak, of in die tydperk van hersiening en daaropvolgende tydperke as die hersiening huidige sowel as toekomstige tydperke raak. Waardebepalings deur Bestuur wat 'n beduidende uitwerking op die finansiële state en ramings het en 'n beduidende risiko van wesentlike aanpassing in die volgende jaar inhou, word in Aantekening 2.3 bespreek. Die rekeningkundige beleid hieronder omskryf is konsekwent op alle periodes in hierdie finansiële state toegepas.

(c) Veranderinge in rekeningkundige beleide en openbaarmakings

Die selfde rekeningkundige beleid is toegepas as in die vorige finansiële jaar. Die Groep het die volgende nuwe en gewysigde IFRS- en IFRIC-interpretasies gedurende die jaar toegepas:

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

Standard/Interpretation

IAS 39 & IFRS 7 Reclassification of Financial Assets (Amendments to IAS 39 Financial Instruments: Recognition and Measurement and IFRS 7 Financial Instruments: Disclosures)

IFRIC 11 & IFRS 2 Group and Treasury Share Transactions

IFRIC 14 & IAS 19 The limit on a defined benefit asset, minimum funding requirements and their interaction

IAS 31 Interest in joint ventures

IFRS 1 & IAS 27 Amendments to IFRS 1 First-time adoption of IFRS and IAS 27 consolidated and separate financial statements. Cost of an Investment in a subsidiary, joint controlled entity or associate company.

IFRS 3 Business combination

Impact and application

IAS 39 & IFRS 7 The Group did not reclassify any financial assets as allowed by the standard, as there were no circumstances that warrant it.

IFRIC 11 & IFRS 2 The Group do not have any treasury share transactions, therefore the interpretation is not applicable to the Group.

IFRIC 14 & IAS 19 The Group did not recognise any defined benefit assets, therefore the adoption of the interpretation has no impact on the Group.

IAS 31 The Group early adopted the amendments to paragraph 45 of IAS 31 regarding the loss of joint control in a joint venture as disclosed in the Director's report. It resulted in a profit of R637,5 million for the year.

IFRS 1 & IAS 27 The Group early adopted IAS 27 which has no impact on the Group results and disclosure.

IFRS 3 The Group early adopted IFRS 3 which has no impact on the Group result and disclosure.

The adoption of these standards and interpretations did not have any effect on the financial performance or position of the Group or on any additional disclosure, as no event occurred that these standards and interpretations relate to.

2.2 Standards, Interpretations and Amendments issued that are not yet effective

At the date of authorisation of the Group annual financial statements for the year ended 30 June 2009, the following standards and interpretations were in issue but not yet effective:

Standaard/Interpretasie

IAS 39 & IFRS 7 Herklassifisering van Finansiële Bates (Wysigings tot IAS 39 Finansiële Instrumente: Erkenning en Meting en IFRS 7 Finansiële Instrumente: Openbaarmaking)

IFRIC 11 & IFRS 2 Groep- en Tesourie-aandeletransaksies

IFRIC 14 & IAS 19 Beperking op 'n vastevoordebate, minimum befondsingsvereistes en hulle interaksie

IAS 31 Belange in gesamentlike ondernemings

IFRS 1 & IAS 27 Wysiging tot IFRS 1 Eerste keer toepassing van IFRS en IAS 27 gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state. Koste van 'n belegging in 'n filiaal, gesamentlike onderneming of geassosieerde maatskappy.

IFRS 3 Besigheidsamevoeging

Impak en toepassing

IAS 39 & IFRS 7 Die Groep het geen finansiële bates herklassifiseer soos deur die standaard toegelaat nie, omdat geen omstandighede dit geregverdig het nie.

IFRIC 11 & IFRS 2 Die Groep het geen tesourie-aandeletransaksies nie, derhalwe is die interpretasie nie op die Groep van toepassing nie.

IFRIC 14 & IAS 19 Die Groep het geen vastevoordebates erken nie, derhalwe het die toepassing van die interpretasie geen impak op die Groep nie.

IAS 31 Die Groep het die wysiging van IAS 31 paragraaf 45 vroeg toegepas aangaande die verlies van gesamentlike beheer soos in die Direkteursverslag geopenbaar. Dit het 'n wins van R637,5 miljoen tot gevolg gehad.

IFRS 1 & IAS 27 Die Groep het IAS 27 vroeg toegepas wat geen impak op die resultate en openbaarmaking van die Groep het nie.

IFRS 3 Die Groep het IFRS 3 vroeg toegepas wat geen impak op die resultate en openbaarmaking van die Groep het nie.

Die toepassing van hierdie standaarde en interpretasies het geen effek op die finansiële prestasie of posisie van die Groep of op enige bykomende openbaarmaking nie, omdat geen voorval plaasgevind het waaraan hierdie standaarde en interpretasies gekoppel kan word nie.

2.2 Standaard, Interpretasies en Wysigings uitgereik en nie geïmplementeer nie

Op die magtigingsdatum van die Groep se finansiële jaarstate vir die jaar geëindig 30 Junie 2009 was die volgende standaard en interpretasies uitgereik, maar nog nie toegepas nie:

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

	Date issued/ Datum uitgereik	Effective years beginning/ Effektiewe aanvangsjaar	
IAS 1 – Presentation of Financial Statements (Revised)	Aug-08	Jan-09	IAS 1 – Voorstelling van Finansiële State (Hersien)
IFRS 2 – Share-based Payment: Vesting Conditions and Cancellations to be loaded	Jan-08	Jan-09	IFRS 2 – Aandeelgebaseerde Betaling: Vestigingsvoorwaardes en Kanselliasies om belas te word
IFRS 8 – Operating Segments	Nov-06	Jan-09	IFRS 8 – Bedryfsegmente
IAS 23 – Borrowing Costs (Revised)	Mar-07	Jan-09	IAS 23 – Leningskoste (Hersien)
IAS 32 & IAS 1 – Amendments – Financial Instruments: Presentation IAS 1 Amendments – Presentation of Financial Statements: Puttable Financial Instruments and Obligations Arising on Liquidation	Feb-08	Jan-09	IAS 32 & IAS 1 – Wysigings – Finansiële Instrumente: Voorstelling van IAS 1 Wysigings – Voorstelling van Finansiële State: Koopopsie Finansiële Instrumente en Aanspreeklikhede Voorspruitend uit Likwidasie
IAS 39 – Eligible Hedged Items (Amendment to IAS 39 Financial Instruments: Recognition and Measurement)	Aug-08	Jul-09	IAS 39 – Kwalifiserende Verskanste Items (Wysiging tot IAS 39 Finansiële Instrumente: Erkenning en Meting)
IFRIC 9 – Amended: Reassessing Embedded Derivatives	Jan-08	Jul-09	IFRIC 9 – Wysiging: Herwaardering van Vasgeslote Afgeleide Instrumente
IFRIC 16 – Hedges of a Net Investment in a Foreign Operation	Jul-08	Oct-08	IFRIC 16 – Verskansing van 'n Nettobelegging in 'n Buitelandse Onderneming
IFRIC 17 – Distribution of Non-cash Assets to Owners	Nov-08	Jul-09	IFRIC 17 – Distribusie van Nie-kontantbates aan Eienaars
IFRIC 18 – Transfers of Assets from Customers	Jan-09	Jul-09	IFRIC 18 – Oorskrywing van Bates van Kliënte
Improvements to IFRS (May 2008)	May-08	Refer below/ Sien onder	Verbeteringe tot IFRS (Mei 2008)

The amendments to IFRS 2, IFRS 1 & IAS 27, IAS 32 & IAS 1, IFRIC 16, IFRIC 17 and IFRIC 18 are not applicable to the business of the Group and will therefore have no impact on the financial position or performance of the Group. The Group currently has no transaction or does not foresee any transactions that relate to the specific amendments or interpretations.

The Directors are of the opinion that the impact of the application of the remaining standards will be as follows:

IAS 1 Presentation of Financial Statements (Revised)

The amendments to IAS 1 affect the presentation of comparative information upon retrospective application of an accounting policy or makes a retrospective restatement of items in its financial statements, or when it reclassifies items in its financial statements, as well as affects the reporting of owner changes and non-owner changes in equity. The amendment to IAS 1 also introduces the statement of comprehensive income.

The Group plans to adopt the revised IAS 1 in its 2010 financial year. The revised standard will have no impact on the financial position or performance of the Group.

IFRS 8 Operating Segments

IFRS 8 was issued as part of the convergence project with the US Financial Accounting Standards Board.

Die wysigings tot IFRS 2, IFRS 1 & IAS 27, IAS 32 & IAS 1, IFRIC 16, IFRIC 17 en IFRIC 18 is nie van toepassing op die besigheid van die Groep nie en het derhalwe geen impak op die finansiële posisie of prestasie van die Groep nie. Die Groep het tans geen transaksie of voorsien geen transaksies wat verband hou met die spesifieke wysigings of interpretasies nie.

Die Direkteure is van mening dat die impak van die toepassing van die oorblywende standaarde soos volg sal wees:

IAS 1 Voorstelling van Finansiële State (Hersien)

Die wysigings tot IAS 1 raak die voorstelling van vergelykende inligting by terugwerkende toepassing van 'n rekeningkundige beleid of maak 'n terugwerkende herverklaring van items in sy finansiële state, of wanneer dit items in sy finansiële state herklassifiseer; dit raak ook die verslagdoening oor eienaarveranderinge en nie-eienaarveranderinge in ekwiteit. Die wysiging tot IAS 1 stel ook die staat van omvattende inkomste bekend.

Die Groep beplan om die hersiene IAS 1 in sy 2010 finansiële jaar toe te pas. Die hersiene standaard sal geen impak op die finansiële posisie of prestasie van die Groep hê nie.

IFRS 8 Bedryfsegmente

IFRS 8 is uitgereik as deel van die konvergensieprojek met die US Financial Accounting Standards Board.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

This new standard replaces IAS 14 Segment Reporting and adopts a management approach to segment reporting as required in the US Standard SFAS 131 Disclosures about Segments of an Enterprise and Related Information. The information reported would be that which management uses internally for evaluating the performance of operating segments and allocating resources to those segments. This information may be different from that reported in the balance sheet and income statement and entities will need to provide explanations and reconciliations of the differences.

Additional disclosures required by IFRS 8 are:

- For all entities:
 - Information about products and services
 - Information about geographical areas
 - Information about major customers
- The factors used to identify an entity's reportable segments
- For each reportable segment, information is disclosed only if included in the results reported to the Chief Operating Decision Maker

Items currently required by IAS 14 plus the following are to be considered:

- Interest revenue
- Interest expense
- Income tax expense or income
- Segment liabilities, if such information is reviewed by the CODM

- An explanation of the measurement basis used to determine the amounts disclosed:
- A reconciliation between total reportable segment items with the amounts disclosed in the financial statements for revenues, profit or loss, assets, liabilities and other material items.

The Group will adopt IFRS 8 for the first time in its financial reporting period ending 31 March 2010.

The additional disclosure will not have any financial impact.

IAS 23 Borrowing Costs (Revised)

The Group will be required to capitalise borrowing costs that are directly attributable to the acquisition, construction or production of a qualifying asset as part of the cost of that asset and recognise other borrowing costs as an expense in the period in which they are incurred.

The Group plans to adopt IAS 23 in its 2009 financial year. The Group's current accounting policy agrees to this amendment, therefore the amendment will have no impact on the financial position or performance of the Group.

IAS 39 Eligible Hedged Items (Amendment to IAS 39 Financial Instruments: Recognition and Measurement)

The main amendments made were:

- The final amendment addresses only the designation of a one-sided risk in a hedged item, and the designation of inflation as a hedged risk or portion in particular situations. The amendment clarifies that an entity is permitted to designate a portion of the fair value changes or cash flow variability of a financial instrument as a hedged item

Hierdie nuwe standaard vervang IAS 14 Segmentverslagdoening en neem 'n bestuursbenadering in tot segmentverslagdoening soos verlang in die US Standard SFAS 131 Openbaarmaking rondom Segmente van 'n Onderneming en Verwante Inligting. Die inligting vermeld sou inligting wees wat bestuur intern gebruik vir die evaluering van die prestasie van bedryfsegmente en die toekenning van hulpbronne aan daardie segmente. Die inligting mag verskil van dit wat in die balansstaat en inkomstestaat verskyn en entiteite sal die verskille moet verduidelik en rekonsilieer.

Bykomende openbaarmaking wat deur IFRS 8 vereis word, is:

- Vir alle entiteite:
 - Inligting oor produkte en dienste
 - Inligting oor geografiese gebiede
 - Inligting oor belangrike klante
- Die faktore wat gebruik word om entiteite se verslagdoening-segmente te identifiseer
- Vir elke verslagdoeningsegment word inligting slegs geopenbaar as dit ingesluit is in die resultate wat aan die Hoof Bedryfs-beleidsbepaler gerapporteer word

Items huidig deur IAS 14 vereis plus die volgende moet in ag geneem word:

- Rente-inkomste
- Rente-uitgawes
- Inkomstebelastinguitgawes en -inkomste
- Segmentaanspreeklikheid, indien sodanige inligting deur die CODM nagegaan is

- 'n Verklaring van die metingsbasis gebruik om die bedrae geopenbaar te bepaal:
- 'n Rekonsiliasie tussen die totale meldbare segmentitems met die bedrae in die finansiële state geopenbaar vir inkomste, wins of verlies, bates, laste en ander wesentlike items.

Die Groep sal IFRS 8 die eerste keer toepas in sy finansiële verslagdoening vir die tydperk eindigende 31 Maart 2010.

Die bykomende openbaarmaking sal geen finansiële impak hê nie.

IAS 23 Leningskoste (Hersien)

Daar sal van die Groep verwag word om leningskoste te kapitaliseer wat direk toeskryfbaar is aan die verkryging, konstruksie of produksie van 'n kwalifiserende bate as deel van die koste van daardie bate en ander leningskoste te erken as 'n uitgawe in die tydperk waarin dit aangegaan word.

Die Groep beplan om IAS 23 in sy 2009 finansiële jaar toe te pas. Die Groep se huidige rekeningkundige beleid stem ooreen met hierdie verandering, derhalwe sal die verandering geen impak op die finansiële posisie of prestasie van die Groep hê nie.

IAS 39 Geskikte Verskanste Items (Wysiging tot IAS 39 Finansiële Instrumente: Erkenning en Meting)

Die vernaamste wysigings was:

- Die finale wysiging spreek slegs die aanduiding van 'n eensydige risiko in 'n verskanste item aan, en die aanduiding van inflasie as 'n verskanste risiko of gedeelte in besondere situasies. Die wysiging verduidelik dat 'n entiteit toegelaat word om 'n gedeelte van die billikewaarde-veranderinge of kontantvloei-veranderlikheid van 'n finansiële instrument as 'n verskanste item aan te toon

- An entity can designate the changes in fair value or cash flows related to a one-sided risk as the hedged item in an effective hedge relationship. In most cases, the intrinsic value of a purchased option hedging instrument, but not its time value, reflects a one-sided risk in a hedge item
- The designated risks and portions of fair values or cash flows in an effective hedge relationship must be separately identifiable components of the financial instrument. Additionally, the changes in fair values or cash flows of the entire financial instrument arising from changes in the designated risks and portions must be reliably measurable
- The amendment indicates that inflation is not a separately identifiable risk and cannot be designated as the hedged risk unless it represents a contractually specified cash flow.

The Group plans to adopt the amendment to IAS 39 in its 2010 financial year. As the results of future transactions cannot be anticipated, the impact of the changes cannot be determined.

IFRIC 9 Reassessment of Embedded Derivatives

An entity shall assess whether an embedded derivative is required to be separated from the host contract and accounted for as a derivative when the entity first becomes a party to the contract, with reassessment only if there is a change to the contract that significantly modifies the cash flows.

As the Group only reassessed embedded derivatives as being under the circumstances mentioned in this interpretation, the interpretation will have no impact on the financial position or performance of the Group.

Changes to the definition of a business combination in the revisions to IFRS 3 Business Combinations (as revised in 2008) caused the accounting for the formation of a joint venture by the venturer to be within the scope of IFRIC 9. Similarly, the International Accounting Standards Board (the Board) noted that common control transactions might raise the same issue depending on which level of the Group reporting entity is assessing the combination.

The Board observed that during the development of the revised IFRS 3, it did not discuss whether it intended IFRIC 9 to apply to those types of transactions. The Board did not intend to change existing practice by including such transactions within the scope of IFRIC 9. Accordingly, the Improvements to IFRS issued in April 2009, the Board amended paragraph 5 of IFRIC 9 to clarify that IFRIC 9 does not apply to embedded derivatives in contracts acquired in a combination between entities or business under common control of the formation of a joint venture.

Improvements to IFRS (May 2008)

During May 2008, the Board issued its first omnibus of amendments to its standards. The improvements project is an annual project that provides a mechanism for making non-urgent, but necessary, amendments to standards, primarily with a view to removing inconsistencies and clarifying wording. The document comprises two parts.

- 'n Entiteit kan die veranderinge in billike waarde of kontantvloei met betrekking tot 'n eensydige risiko as die verskantste item in 'n effektiewe verskanste verhouding aandui. In die meeste gevalle weerspieël die intrinsieke waarde van 'n aangekoopte opsieverskansingsinstrument, maar nie sy tydwaarde nie, 'n eensydige risiko in 'n verskansingsitem
- Die aangeduide risiko's en dele van billike waarde of kontantvloei in 'n effektiewe verskansingsverhouding moet afsonderlik identifiseerbare komponente van die finansiële instrument wees. Bykomend moet die veranderinge in billike waarde of kontantvloei van die totale finansiële instrument voorspruitend uit veranderinge in die benoemde risiko's en gedeeltes, op betroubare wyse meetbaar wees
- Die wysiging dui aan dat inflasie nie 'n afsonderlik identifiseerbare risiko is nie en nie as die verskanste risiko aangedui kan word nie tensy dit 'n kontraktueel gespesifiseerde kontantvloei verteenwoordig.

Die Groep beplan om die wysigings tot IAS 39 in sy 2010 finansiële jaar toe te pas. Aangesien die resultate van toekomstige transaksies nie voorsien kan word nie, kan die impak van die veranderinge nie bepaal word nie.

IFRIC 9 Herwaarderings van Vasgeslote Afgeleide Instrumente

'n Entiteit sal beraam of 'n vasgeslote afgeleide instrument van die gasheerkontrak afgesonder moet word en as 'n afgeleide instrument in rekening gebring moet word wanneer die entiteit aanvanklik deel van die kontrak word, met herwaarderings slegs as daar 'n verandering aan die kontrak is wat die kontantvloei aansienlik wysig.

Aangesien die Groep slegs vasgeslote afgeleide instrumente herwaardeer het soos in die omstandighede in hierdie interpretasie vermeld, sal die interpretasie geen impak op die finansiële posisie of prestasie van die Groep hê nie.

Veranderinge aan die definisie van 'n besigheidskombinasie met die hersiening van IFRS 3. Besigheidskombinasies (soos hersien in 2008) ag dat die teboekstelling van die stigting van 'n gesamentlike onderneming deur die ondernemer binne die trefwydte van IFRIC 9 is. Dienooreenkomstig het die "International Accounting Standards Board" (die Raad) opgemerk dat transaksies met betrekking tot gesamentlike beheer dieselfde aangeleenthede na vore bring, afhangelend op watter vlak van die Groeprapporteringseentiteit die kombinasie evalueer.

Die Raad het waargeneem dat gedurende die ontwikkeling van die hersiene IFRS 3, is daar nie bespreek of die bedoeling was dat IFRIC 9 op die transaksies van toepassing moet wees nie. Die Raad wou nie bestaande praktyk verander deur die transaksies by die trefwydte van IFRIC 9 in te sluit nie. Dienooreenkomstig, met betrekking tot die verbetering tot IFRS, uitgereik in April 2009, het die Direksie paragraaf 5 van IFRIC 9 aangepas om dit uit te klaar dat IFRIC 9 nie van toepassing is op afgeleide instrumente in ooreenkomste in 'n kombinasie tussen entiteite of besighede onder gesamentlike beheer of die stigting van 'n gesamentlike onderneming nie.

Verbeterings tot IFRS (Mei 2008)

Gedurende Mei 2008 het die Raad sy eerste omnibus van wysigings tot sy standarde uitgereik. Die verbeteringsprojek is 'n jaarlikse projek wat 'n meganisme verskaf om nie-dringende, maar noodsaaklike wysigings van standarde te maak, hoofsaaklik met die doel om inkonsekwentheid te verwyder en bewoording op te klaar. Die dokument bestaan uit twee dele.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

Part I of this document contains amendments that result in accounting changes for presentation, recognition or measurement purposes, with the IASB's rationale included in related bases for conclusions.

Part II contains amendments that are terminology or editorial changes only, which the IASB expects to have no or minimal effect on accounting.

Deel I van die dokument bevat wysigings wat lei tot rekeningkundige veranderinge in voorstelling, erkenning of meting, met die IASB se opgaaf van redes in verwante voetnotas vervat vir afleidings.

Deel II bevat wysigings wat slegs terminologie- of redigeringsveranderinge is, wat na die IASB se mening min of geen uitwerking op rekeningkunde sal hê nie.

Part I	Effective date/ Effektiewe datum	Deel I
IFRS 5 – Non-current Assets Held for Sale and Discontinued Operations • Plan to sell the controlling interest in a subsidiary	01-Jul-09	IFRS 5 – Nie-bedryfsbates Gehou vir Verkoop en Beëindigde Bedrywighede • Beoogde verkoop van die beherende belang in 'n filiaal
IAS 1 – Presentation of Financial Statements • Current/non-current classification of derivatives	01-Jan-09	IAS 1 – Voorstelling van Finansiële State • Bedryfs-/nie-bedryfsklassifisering van afgeleide instrumente
IAS 16 –Property, Plant and Equipment • Recoverable amount • Sale of assets held for rental	01-Jan-09	IAS 16 – Eiendom, Aanleg en Toerusting • Verhaalbare bedrag • Verkoop van bates gehou vir verhuring
IAS 19 – Employee Benefits • Curtailments and negative past service cost • Plan administration costs • Replacement of term 'fall due' • Guidance on contingent liabilities	01-Jan-09	IAS 19 – Werknemervoordele • Besnoeiings en negatiewe diensgelde in die verlede • Beplanning van administrasiekoste • Vervanging van term 'betaalbaar word' • Voorligting oor voorwaardelike aanspreeklikheid
IAS 20 – Accounting for Government Grants and Disclosure of Government Assistance • Government loans with a below-market rate of interest	01-Jan-09	IAS 20 –Rekenskap van Regeringstoelaes en Openbaarmaking van Regeringshulp • Regeringslenings met 'n rentekoers laer as die mark
IAS 23 – Borrowing Costs • Components of borrowing costs	01-Jan-09	IAS 23 – Leningskoste • Komponente van leningskoste
IAS 27 – Consolidated and Separate Financial Statements • Measurement of subsidiary held for sale in separate financial statements	01-Jan-09	IAS 27 – Gekonsolideerde en Afsonderlike Finansiële State • Meting van filiale gehou vir verkoop in afsonderlike finansiële state
IAS 28 – Investments in Associates • Required disclosures when investments in associates are accounted for at fair value through profit or loss • Impairment of investment in associate	01-Jan-09	IAS 28 – Beleggings in Geassosieerdes • Vereiste openbaarmaking wanneer beleggings in geassosieerde bereken word teen billike waarde deur wins of verlies • Waardedaling van belegging in geassosieerde
IAS 31 – Interests in Joint Ventures • Required disclosures when interests in jointly controlled entities are accounted for at fair value through profit or loss	01-Jan-09	IAS 31 – Belange in Gesamentlike Ondernemings • Vereiste openbaarmaking wanneer belange in gesamentlik beheerde entiteite bereken word teen billike waarde deur wins of verlies
IAS 29 – Financial Reporting in Hyperinflationary Economies • Description of measurement basis in financial statements	01-Jan-09	IAS 29 – Finansiële Verslagdoening in Hiperinflasionêre Ekonomieë • Beskrywing van metingsbasis in finansiële state
IAS 36 – Impairment of Assets • Disclosure of estimates used to determine recoverable amount	01-Jan-09	IAS 36 – Waardedaling van Bates • Openbaarmaking van beramings gebruik om verhaalbare bedrag te bepaal
IAS 38 – Intangible Assets • Advertising and promotional activities • Unit of production method of amortisation	01-Jan-09	IAS 38 Ontasbare bates • Reklame- en promosie-aktiwiteite • Eenheid-van-produksiemetode van amortisasie

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

Part I	Effective date/ Effektiewe datum	Deel I
IAS 39 – Financial Instruments: Recognition and Measurement <ul style="list-style-type: none"> • Reclassification of derivatives into or out of the classification of at fair value through profit or loss • Designating and documenting hedges at the segment level • Applicable effective interest rate on cessation of fair value hedge accounting 	01-Jan-09	IAS 39 – Finansiële Instrumente: Erkenning en Meting <ul style="list-style-type: none"> • Herklassifisering van afgeleide instrumente binne of buite die klassifikasie van teen billike waarde deur wins of verlies • Aanwysing en dokumentering van verskansing op die segmentvlak • Toepaslike effektiewe rentekoers by staking van billike waarde verskansingsrekeningkunde
IAS 40 – Investment Property <ul style="list-style-type: none"> • Property under construction or development for future use as investment property 	01-Jan-09	IAS 40 – Beleggingseiendom <ul style="list-style-type: none"> • Eiendom onder konstruksie of ontwikkeling vir toekomstige gebruik as beleggingseiendom
IAS 41 – Agriculture <ul style="list-style-type: none"> • Discount rate for fair value calculations • Additional biological transformation 	01-Jan-09	IAS 41 – Landbou <ul style="list-style-type: none"> • Verdiskonteringskoers vir billikewaarde-berekeninge • Bykomende biologiese transformasie

Part II	Effective date/ Effektiewe datum	Deel II
IFRS 7 – Financial Instruments: Disclosures <ul style="list-style-type: none"> • Presentation of finance costs 	01-Jan-09	IFRS 7 – Finansiële Instrumente: Openbaarmaking <ul style="list-style-type: none"> • Aanbieding van finansieringskoste
IAS 8 – Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors <ul style="list-style-type: none"> • Status of implementation guidance 	01-Jan-09	IAS 8 – Rekeningkunde Beleid, Veranderinge in Rekeningkunde Ramings en Foute <ul style="list-style-type: none"> • Status van implementeringsvoorgligting
IAS 10 – Events after the Reporting Period <ul style="list-style-type: none"> • Dividends declared after the end of the reporting period 	01-Jan-09	IAS 10 – Gebeure na die Verslagdoeningstydperk <ul style="list-style-type: none"> • Dividende verklaar na die einde van die verslagdoenings-tydperk
IAS 18 – Revenue <ul style="list-style-type: none"> • Costs of originating a loan 	01-Jan-09	IAS 18 – Inkomste <ul style="list-style-type: none"> • Koste van generering van 'n lening
IAS 20 – Accounting for Government Grants and Disclosure of Government Assistance <ul style="list-style-type: none"> • Consistency of terminology with other IFRSs 	01-Jan-09	IAS 20 – Rekenskap van Regeringstoelaes en Openbaarmaking van Regeringshulp <ul style="list-style-type: none"> • Konsekwenheid van terminologie met ander IFRS'e
IAS 29 – Financial Reporting in Hyperinflationary Economies <ul style="list-style-type: none"> • Consistency of terminology with other IFRSs 	01-Jan-09	IAS 29 – Finansiële Verslagdoening in Hiperinflasionêre Ekonomieë <ul style="list-style-type: none"> • Konsekwenheid van terminologie met ander IFRS'e
IAS 34 – Interim Financial Reporting <ul style="list-style-type: none"> • Earnings per share disclosures in interim financial reports 	01-Jan-09	IAS 34 – Tussentydse Finansiële Verslagdoening <ul style="list-style-type: none"> • Openbaarmaking van verdienste per aandeel in tussentydse finansiële verslagdoening
IAS 40 – Investment Property <ul style="list-style-type: none"> • Consistency of terminology with IAS 8 Investment Property held under lease 	01-Jan-09	IAS 40 – Beleggingseiendom <ul style="list-style-type: none"> • Konsekwenheid van terminologie met IAS 8 Beleggingseiendom gehou onder huurreg
IAS 41 – Agriculture <ul style="list-style-type: none"> • Examples of agricultural produce and products • Point-of-sale costs 	01-Jan-09	IAS 41 – Landbou <ul style="list-style-type: none"> • Voorbeelde van landbou-opbrengs en -produkte • Verkoopspunkoste

(d) Basis of consolidation

Subsidiaries

Subsidiaries are entities controlled by the Company. Control exists when the Company has the power, directly or indirectly, to govern the financial and operating policies of an entity so as to obtain benefits from its activities. In assessing control, potential voting rights that are presently exercisable or convertible are taken into account. The financial statements of subsidiaries are included in the consolidated financial statements from the date on which control commences until the date that control ceases. Investments in subsidiaries are accounted for at cost by the investing company.

(d) Basis van konsolidasie

Filiale

Filiale is entiteite wat deur die Maatskappy beheer word. Beheer bestaan waar die Maatskappy die mag het om die finansiële en bedryfsbeleid van 'n entiteit regstreeks of onregstreeks te bestuur om voordeel uit sy aktiwiteite te verkry. By die bepaling van beheer word potensiële stemreg wat tans uitoefenbaar of omskepbaar is, in ag geneem. Filiale se finansiële state word in die gekonsolideerde finansiële state ingesluit vanaf die datum waarop beheer begin tot die datum waarop beheer eindig. Beleggings in filiale word teen kosprys gedra deur die maatskappy wat die beleggings maak.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

Joint ventures

Joint ventures are those entities over whose activities the Company has joint control, established by contractual agreement. The consolidated financial statements include the Group's proportionate share of the entities' assets, liabilities, revenue and expenses with items of a similar nature on a line-by-line basis, from the date on which joint control commences until the date that joint control ceases.

Associated company

The Group's investment in its associate is accounted for using the equity method of accounting. An associate is an entity in which the Group has significant influence. Under the equity method, the investment in the associate is carried in the balance sheet at cost plus post acquisition changes in the Group's share of net assets of the associate. Goodwill relating to the associate is included in the carrying amount of the investment and is not amortised or separately tested for impairment. The income statement reflects the share of the results of operations of the associate. Where there has been a change recognised directly in the equity of the associate, the Group recognises its share of any changes and discloses this, when applicable, in the statement of changes in equity. Unrealised gains and losses resulting from transactions between the Group and the associate are eliminated to the extent of the interest in the associate.

The share of profit of associates is shown on the face of the income statement. This is the profit attributable to equity holders of the associate and therefore is profit after tax and minority interest in the subsidiaries of the associates.

The financial statements of the associate are not prepared for the same reporting period as the parent company. Where necessary, adjustments are made to bring the accounting policies in line with those of the Group.

After application of the equity method, the Group determines whether it is necessary to recognise an additional impairment loss on the Group's investment in its associate. The Group determines at each balance sheet date whether there is any objective evidence that the investment in the associate is impaired. If this is the case the Group calculates the amount of impairment as the difference between the recoverable amount of the associate and its carrying value and recognises the amount in the income statement.

Transactions eliminated on consolidation

Intra-group balances and unrealised gains and losses or income and expenses arising from intra-group transactions are eliminated in preparing the consolidated financial statements. Unrealised gains arising from transactions with jointly controlled entities are eliminated to the extent of the Group's interest in the entity. Unrealised losses are eliminated in the same way as unrealised gains, but only to the extent that there is no evidence of impairment.

Minority interest

Minority interests represent the portion of profit or loss and the net assets not held by the Group and are presented separately in the income statement and within equity in the consolidated balance sheet, separately from parent shareholders' equity. Acquisitions of minority interests are accounted for using the parent entity extension method, whereby the difference between the consideration and the book value of the share of the net assets acquired is recognised as goodwill.

Gesamentlike ondernemings

Gesamentlike ondernemings is daardie entiteite oor wie se aktiwiteite die Maatskappy gesamentlike beheer uitoefen soos per kontraktuele ooreenkoms bepaal. Die gekonsolideerde finansiële state sluit die Groep se proporsionele gedeelte van die entiteite se bates, laste, inkomste en uitgawes in, met soortgelyke items op 'n lyn-vir-lyn-basis, vanaf die datum waarop gesamentlike beheer begin tot die datum waarop gesamentlike beheer eindig.

Geassosieerde maatskappy

Die Groep se belegging in die geassosieerde is verantwoord deur gebruik te maak van die ekwiteitsmetode. 'n Geassosieerde maatskappy is 'n entiteit waarin die Groep beduidende invloed het. Onder die ekwiteitsmetode, word die belegging in die geassosieerde in die balansstaat getoon teen koste plus veranderings sedert verkryging in die Groep se deel van netto bates van die geassosieerde. Klandisiewaarde met betrekking tot die geassosieerde word in die drawaarde van die belegging ingesluit en word nie geamortiseer of apart getoets vir waardedaling nie. Die inkomstestaar vertoon die deel van die bedryfsaktiwiteite van die geassosieerde. Indien daar 'n verandering direk in die ekwiteit van die geassosieerde verrek is, verantwoord en openbaar die Groep die deel van enige verandering, indien van toepassing, in die staat van verandering in ekwiteit. Ongerealiseerde winste en verliese met betrekking tot transaksies tussen die Groep en die geassosieerde word tot die deel van belang in die geassosieerde geëlimineer.

Die deel van die wins van die geassosieerde word apart of op die gesig van die inkomstestaar vertoon. Dit is die deel van die wins wat toeskryfbaar is aan die aandeelhouers van die geassosieerde en is dus wins na belasting en minderheidsbelang met betrekking tot filiale van die geassosieerdes.

Die finansiële state van die geassosieerde word nie vir dieselfde verslaggewingsdatum opgestel as die houermaatskappy nie. Veranderinge word aangebring, indien nodig, om sodoende die rekeningkundige beleide in lyn te bring met dié van die Groep.

Nadat die ekwiteitsmetode toegepas is, bepaal die Groep of dit nodig is om enige addisionele waardedaling op die geassosieerde belegging te verantwoord. Die Groep bepaal op elke balansstaatar datum indien daar enige objektiewe bewyse is dat die belegging in die geassosieerde dalk 'n waardedaling het. Indien dit die geval is, bereken die Groep die bedrag met betrekking tot die waardedaling as die verskil tussen die verhaalbare bedrag van die geassosieerde en die drabedrag en verantwoord die bedrag ooreenkomstig in die inkomstestaar.

Transaksies by konsolidasie uitgeskakel

Intergroepsaldo's, enige ongerealiseerde winste en verliese of inkomste en uitgawes uit intergroeptransaksies word by die voorbereiding van die gekonsolideerde finansiële state uitgeskakel. Ongerealiseerde winste wat ontstaan uit transaksies met gesamentlik beheerde entiteite word uitgeskakel tot die mate van die Groep se belang in die entiteit. Ongerealiseerde verliese word op dieselfde wyse as ongerealiseerde winste uitgeskakel, maar slegs tot die mate dat daar geen bewys van waardedaling is nie.

Minderheidsbelang

Minderheidsbelang verteenwoordig die gedeelte van die wins of verlies en die netto bates wat nie deur die Groep gehou word nie en word afsonderlik in die inkomstestaar en as deel van ekwiteit in die gekonsolideerde balansstaat aangetoon, afsonderlik van die moederentiteit se aandeelhouersekwiteit. Verkryging van minderheidsbelang word deur gebruikmaking van die moederentiteit-verlengingsmetode te boek gestel, waarvolgens die verskil tussen die betaling en die boekwaarde van die deel van die netto bates verkry as klandisiewaarde erken word.

2.3 Significant accounting judgements and estimates

The preparation of the Group's financial statements requires Management to make judgements, estimates and assumptions that affect the reported amounts of revenues, expenses, assets and liabilities, and the disclosure of contingent liabilities at the reporting date. However, uncertainty about these assumptions and estimates could result in outcomes that could require a material adjustment to the carrying amount of the asset or liability affected in the future.

Judgements

In the process of applying the Group's accounting policies, Management has made judgements which may have significant effects on the amounts recognised in the financial statements. Such judgements are disclosed in the relevant notes to the financial statements.

Estimates and assumptions

The key assumptions concerning the future and other key sources of estimation uncertainty at the balance sheet date that have a significant risk of causing a material adjustment to the carrying amounts of assets and liabilities within the next financial year are discussed below:

Property, plant and equipment

The carrying values of property, plant and equipment are based on Management estimates of the useful lives and residual values. These estimates are based on product life cycles and assessments by engineering and other specialist staff.

Impairment of non-financial assets

The Group assesses whether there are any indicators of impairment for all non-financial assets at each reporting date. Goodwill and other indefinite life intangibles are tested for impairment annually and at other times when such indicators exist. Other non-financial assets are tested for impairment when there are indicators that the carrying amounts may not be recoverable.

When value-in-use calculations are undertaken, Management must estimate the expected future cash flows from the asset or cash-generating unit and choose a suitable discount rate in order to calculate the present value of those cash flows.

Share-based payments

The Group measures the cost of equity-settled transactions with employees by reference to the fair value of the equity instruments at the date at which they are granted. Estimating fair value requires determining the most appropriate valuation model for a grant of equity instruments, which is dependent on the terms and conditions of the grant. This also requires determining the most appropriate inputs to the valuation model and making assumptions about them.

Cash-settled transactions

The cost of cash-settled transactions is measured initially at fair value at the grant date using a modified version of the Hull-White Trinomial Lattice model, taking into account the terms and conditions upon which the instruments were granted. This fair value is expensed over the period until vesting with recognition of a corresponding liability. The liability is remeasured at each balance sheet date up to and including the settlement date with changes in fair value recognised in profit or loss.

2.3 Beduidende rekeningkundige beoordelings en ramings

Die voorbereiding van die Groep se finansiële state vereis van Bestuur om menings, skattings en aannames te maak wat die gerapporteerde bedrae van inkomste, uitgawes, bates en laste en die openbaarmaking van voorwaardelike aanspreeklikheid op die verslaggewingsdatum kan beïnvloed. Onsekerhede oor hierdie aannames en skattings kan egter 'n materiële aanpassing in die drawaardes van die geaffekteerde bate of las in die toekoms tot gevolg hê.

Beoordelings

Met die toepassing van die Groep se rekeningkundige beleid het Bestuur sekere beoordelings gemaak wat 'n beduidende uitwerking kan hê op die bedrae wat in die finansiële state erken word. Sulke beoordelings word in die toepaslike aantekeninge tot die finansiële state geopenbaar.

Ramings en aannames

Die belangrikste aannames wat die toekoms betref en ander belangrike bronne van ramingsonsekerheid op die balansstaatdatum wat 'n betekenisvolle risiko inhou dat dit in die volgende finansiële jaar wesenlike aanpassing van die drawaardes van bates en laste kan veroorsaak, word hieronder bespreek:

Eiendom, aanleg en toerusting

Die drawaarde van eiendom, aanleg en toerusting word gebaseer op Bestuur se ramings van die bruikbare lewe en reswaardes. Sulke ramings is afhanklik van produklewensiklusse en van evaluerings deur ingenieurs- en ander spesialispersoneel.

Waardedaling van nie-finansiële bates

Die Groep bepaal met elke verslaggewingsdatum of daar enige tekens van waardedaling ten opsigte van enige nie-finansiële bates is. Klandisiewaarde en ander onbepaalbare-lewensduur ontasbare bates word jaarliks en op ander tye wanneer daar aanwysers is, getoets vir waardedaling. Ander nie-finansiële bates word vir waardedaling getoets wanneer daar tekens is dat die drawaardes nie verhaalbaar mag wees nie.

Wanneer waarde-in-gebruik-berekeninge gedoen word, moet Bestuur die verwagte toekomstige kontantvloei van die bate of kontantgenererende eenheid bepaal en 'n gepaste koers van verdiskonting beraam om die huidige waarde van die kontantvloei te bereken.

Aandeelgebaseerde betalings

Die Groep meet die koste van ekwiteitvereffende transaksies met werknemers met verwysing na die billike waarde van die ekwiteitinstrumente op die datum wat hulle toegestaan is. Om billike waarde te skat, vereis dat die mees gepaste waardasiemodel vir die toestaan van ekwiteit bepaal word, wat afhang van die bepalinge en voorwaardes daarvan. Dit vereis ook dat die mees gepaste insette tot die waardasiemodel bepaal moet word en dat aannames daaroor gemaak word.

Kontantvereffende transaksies

Die koste van kontantvereffende transaksies word aanvanklik op die kennisgewingsdatum teen redelike waarde gemeet, deur gebruikmaking van 'n aangepaste weergawe van die Hull-White Trinomial Lattice model, inagnemend die term en voorwaardes waarop die instrumente toegeken is. Die redelike waarde word afgeskryf oor die periode tot en met vestiging met erkenning van die ooreenkomstige las. Die las word op elke balansstaatdatum hermeet tot en met die vereffendingsdatum, met veranderinge in redelike waarde teen wins of verlies erken.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

Deferred taxation assets

Deferred taxation assets are recognised for all unused tax losses to the extent that it is probable that taxable profit will be available against which the losses can be utilised. Significant Management judgement is required to determine the amount of deferred taxation assets that can be recognised, based on the likely timing and level of future taxable profits together with future taxation planning strategies.

Long service bonus provision and defined benefit-pension plan

The cost of the long service bonus provision and defined-benefit pension plan is determined using actuarial valuations. The actuarial valuation involves making assumptions about discount rates, expected rates of return on assets, future salary increases, mortality rates and future pension increases. Due to the long-term nature of these plans, such estimates are subject to significant uncertainty.

2.4 Summary of significant accounting policies

(a) Financial instruments

A financial instrument is any contract that gives rise to a financial asset of one entity and a financial liability or equity instrument of another entity. Financial assets include, in particular, cash and cash equivalents, trade receivables and other originated loans and receivables as well as derivative and non-derivative financial assets held for trading. Financial liabilities generally substantiate claims for repayment in cash or another financial asset. In particular, this includes interest-bearing loans and borrowings, trade payables, liabilities to banks, finance lease payables and derivative financial liabilities.

Measurement

Financial instruments are generally recognised as soon as the Group becomes a party under the contractual regulations of the financial instruments. In general, financial assets and financial liabilities are offset and the net amount presented in the balance sheet, when and only when, the entity currently has a legally enforceable right to set off the recognised amounts and intends to settle on a net basis or to realise the asset and settle the liability simultaneously.

Derecognition

A financial asset (or, where applicable a part of financial asset or part of group of similar financial assets) is derecognised when:

- the rights to receive cash flows from the asset have expired
- the Group retains the right to receive cash flows from the asset, but has assumed an obligation to pay them in full without material delay to a third party under a "pass through" arrangement or
- the Group has transferred its right to receive cash flows from the asset and either (a) has transferred substantially all the risks and rewards of the asset, or (b) has neither transferred nor retained substantially all the risks and rewards of the asset, but has transferred control of the asset.

Uitgestelde belastingbates

Uitgestelde belastingbates word erken vir alle ongebruikte belastingverliese tot die mate dat dit waarskynlik is dat belasbare wins beskikbaar sal wees waarteen die verliese gebruik kan word. Betekenisvolle Bestuursoordeel word vereis om die bedrag van uitgestelde belastingbates te bepaal wat so erken kan word, gebaseer op die waarskynlike tydsberekening en vlak van toekomstige belasbare winste saam met toekomstige belastingbeplanningstrategieë.

Langdiensbonusvoorsiening en vastevoordele-pensioenplan

Die koste van langdiensbonusvoorsiening en die vastevoordele-pensioenplan is bepaal met behulp van aktuariële waardasies. Die aktuariële waardes behels die aannames oor verdiskonteringskoerse, verwagte opbrengskoerse op bates, toekomstige salarisverhogings, sterftesyfers en toekomstige pensioenverhogings. Weens die langtermyn-aard van hierdie planne is sulke ramings onderhewig aan wesenlike onsekerheid.

2.4 Opsomming van beduidende rekeningkundige beleid

(a) Finansiële instrumente

'n Finansiële instrument is enige kontrak wat 'n finansiële bate vir een entiteit en 'n finansiële las of ekwiteitsinstrument vir 'n ander entiteit tot gevolg het. Finansiële bates sluit veral in kontant en kontantekwivalente, handelsdebiteure en ander lenings en debiteure, asook afgeleide en nie-afgeleide finansiële bates gehou vir verhandeling. Oor die algemeen ondersteun finansiële laste eise vir terugbetaling in kontant of 'n ander finansiële bate. Meer spesifiek sluit dit rentedraende lenings en verpligtinge, handelskrediteure, verpligtinge aan banke, bruikhuurverpligting en afgeleide finansiële laste in.

Meting

Finansiële instrumente word gewoonlik aangedui die oomblik wanneer die Groep 'n party word ingevolge die kontraktuele regulasies van die finansiële instrumente. Oor die algemeen word finansiële bates en finansiële laste teen mekaar afgespeel en die nettobedrag word in die balansstaat aangedui, wanneer, en net wanneer, die entiteit 'n wetlik afdwingbare reg het om die erkende bedrae teen mekaar af te speel en van plan is om dit af te los op 'n netto basis of om die bate te realiseer en die aanspreeklikheid terselfdertyd af te los.

Nie-erkenning

'n Finansiële bate (of, waar van toepassing, 'n gedeelte van 'n finansiële bate of 'n gedeelte van 'n groep eenderse finansiële bates) word nie erken nie, wanneer:

- die regte om kontantvloei van die bate te ontvang, verval het
- die Groep die reg behou om kontantvloei te ontvang van die bate, maar 'n aanspreeklikheid aanvaar het om dit ten volle te betaal aan 'n derde party sonder wesenlike vertraging ingevolge 'n "deurgang"-reëling of
- die Groep sy reg om kontantvloei van die bate te ontvang oorgedra het en óf (a) al die risiko en opbrengs van die bate wesenlik oorgedra het, óf (b) nie al die risiko en opbrengs van die bate wesenlik oorgedra het nie, maar beheer oor die bate oorgedra het.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

When the Group has transferred its rights to receive cash flows from an asset and has neither transferred nor retained substantially all the risks and rewards of the asset nor transferred control of the asset, the asset is recognised to the extent of the Group's continuing involvement with the asset. Continuing involvement that takes a form of a guarantee over the transferred asset is measured at the lower of the original carrying amount of the asset and the maximum amount of consideration that the Group could be required to repay.

A financial liability is derecognised when the obligation under the liability is discharged, cancelled or expires. When an existing financial liability is replaced by another from the same lender on substantially different terms, or the terms of the existing liability are substantially modified, such an exchange or modification is treated as a derecognition of the original liability and the recognition of a new liability and the difference in the respective carrying amounts is recognised in profit or loss.

Impairment of financial assets

The Group assesses at each balance sheet date whether a financial asset or group of financial assets is impaired.

Assets carried at amortised cost

If there is objective evidence that an impairment loss on assets carried at amortised cost has been incurred, the amount of the loss is measured as the difference between the asset's carrying amount and the present value of estimated future cash flows (excluding future expected credit losses that have not been incurred) discounted at the financial asset's original effective interest rate. The carrying amount of the asset is reduced through use of an allowance account. The amount of the loss shall be recognised in profit or loss.

If, in a subsequent period, the amount of the impairment loss decreases and the decrease can be related objectively to an event occurring after the impairment was recognised, the previously recognised impairment loss is reversed, to the extent that the carrying value of the asset does not exceed its amortised cost at the reversal date. Any subsequent reversal of an impairment loss is recognised in profit or loss.

In relation to trade receivables, a provision for impairment is made when there is objective evidence (such as the probability of insolvency or significant financial difficulties of the debtor) that the Group will not be able to collect all of the amounts due under the original terms of the invoice. The carrying amount of the receivable is reduced through use of an allowance account. Impaired debts are derecognised when they are assessed as uncollectible.

Available-for-sale financial investments

If an available-for-sale asset is impaired, an amount comprising the difference between its cost (net of any principal payment and amortisation) and its current fair value, less any impairment loss previously recognised in profit or loss, is transferred from equity to profit or loss. Reversals in respect of equity instruments classified as available-for-sale are not recognised in profit or loss. Reversals of impairment losses on debt instruments are reversed through profit or loss, if the increase in fair value of the instrument can be objectively related to an event occurring after the impairment loss was recognised in profit or loss.

Wanneer die Groep sy reg om kontantvloeï van 'n bate te ontvang, oorgedra het en nie die risiko's en opbrengste daarvan in hoofsaak oorgedra of behou het nie en ook nie die beheer oor die bate oorgedra het nie, word die bate erken tot die mate van die Groep se volgehoue betrokkenheid by die bate. Volgehoue betrokkenheid in die vorm van 'n waarborg oor die bate wat oorgedra is, word gemeet teen die laagste van die oorspronklike drawaarde van die bate en die maksimum bedrag vergoeding wat van die Groep verwag kan word om te betaal.

'n Finansiële las word ontken wanneer die verpligting onder die las opgehef word, gekanselleer word of verval. Wanneer 'n bestaande finansiële las vervang word met 'n ander een van dieselfde uitlener op wesenlike verskillende voorwaardes, of die voorwaardes van die bestaande las word wesenlik verander, word so 'n vervanging of verandering hanteer as 'n nie-erkenning van die oorspronklike las en die erkenning van 'n nuwe las en die verskil tussen die onderskeie drawaardes word in wins of verlies erken.

Waardedaling van finansiële bates

Die Groep bepaal met elke balansstaatdatum of daar by 'n finansiële bate of groep finansiële bates waardedaling plaasgevind het.

Bates gedra teen geamortiseerde koste

Indien daar objektiewe bewys is dat daar 'n waardedalingsverlies plaasgevind het op bates gedra teen geamortiseerde koste, word die verlies gemeet as die verskil tussen die bate se drawaarde en die huidige waarde van geskatte toekomstige kontantvloeï (waarby toekomstige verwagte kredietverliese wat nog nie opgeloop het nie, uitgesluit is), verdiskonteer teen die finansiële bate se oorspronklike effektiewe rentekoers. Die drawaarde van die bate word verminder deur gebruik te maak van 'n toelaagrekening. Die bedrag van die verlies word erken in wins of verlies.

Indien die bedrag van die waardedaling in 'n daaropvolgende tydperk verminder en die vermindering kan objektief gekoppel word aan 'n gebeurtenis wat na die waardedaling plaasgevind het, word die voorheen aangetekende waardedalingsverlies teruggeskryf tot die mate wat die drawaarde van die bate nie sy geamortiseerde koste op die datum van terugskrywing oorskry nie. Enige gevolglike terugskrywing van 'n waardedalingsverlies word erken in wins of verlies.

Met betrekking tot handelsdebiteure word voorsiening vir waardedaling gemaak wanneer daar objektiewe bewys is (soos die waarskynlikheid van insolvensie of wesenlike finansiële moeilikhede van die debiteur) dat die Groep nie die volle bedrag betaalbaar onder die oorspronklike bepalinge van die faktuur sal kan invorder nie. Die drawaarde van die debiteur word verminder deur die gebruik van 'n toelaagrekening. Skuld waarby waardedaling plaasgevind het, word nie erken wanneer dit as oninbaar beskou word nie.

Beleggings beskikbaar-vir-verkoop

Wanneer daar waardedaling van 'n bate beskikbaar-vir-verkoop plaasvind, word 'n bedrag gelykstaande aan die verskil tussen sy koste (netto van enige kapitaaldeling en amortisasie) en sy huidige billike waarde, minus enige waardedaling voorheen erken in wins of verlies, oorgeplaas van ekwiteit na wins of verlies. Terugskrywings met betrekking tot ekwiteitsinstrumente as beskikbaar-vir-verkoop geklassifiseer word nie erken in wins of verlies nie. Terugskrywings van waardedalingsverliese op skuldinstrumente word teruggeskryf deur wins of verlies indien die vermeerdering in billike waarde objektief gekoppel kan word aan 'n gebeurtenis wat plaasgevind het nadat die waardedalingsverlies aangedui is in wins of verlies.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

(a)(i) Financial assets

Investments and other financial assets

When financial assets are recognised initially, they are measured at fair value plus, in the case of investments not at fair value through the income statement, directly attributable transaction costs. The Group determines the classification of its financial assets after initial recognition and, where allowed and appropriate, re-evaluates this designation at each financial year-end. All regular-way purchases and sales of financial assets are recognised on the trade date i.e. the date that the risks and rewards of ownership are passed to the Group. Regular-way purchases or sales are purchases or sales of financial assets that require delivery of assets within the period generally established by regulation or convention within the marketplace.

Financial assets at fair value through profit or loss

Financial assets at fair value through profit or loss includes financial assets held for trading and financial assets designated upon initial recognition as at fair value through profit or loss.

Financial assets are classified as held-for-trading if they are acquired for the purpose of selling in the near term. Derivatives are also classified as held-for-trading unless they are designated as effective hedging instruments or a financial guarantee contract. Gains and losses on investments held-for-trading are recognised in the income statement.

Loans and accounts receivables

Loans and accounts receivables are non-derivative financial assets with fixed determinable payments that are not quoted in an active market. After initial measurement loans and receivables are subsequently carried at amortised cost using the effective interest method less any allowance for impairment. Amortised cost is calculated taking into account any discount or premium on acquisition and includes fees and transaction costs that are an integral part of the effective interest rate. Gains and losses are recognised in the income statement when the loans and receivables are derecognised or impaired, as well as through the amortisation process.

Available-for-sale financial investments

Available-for-sale financial assets are those non-derivative financial assets that are designated as available-for-sale or are not classified in any of the three preceding categories. After initial measurement, available-for-sale financial assets are measured at fair value with unrealised gains or losses recognised directly in equity until the investment is derecognised or determined to be impaired at which time the cumulative gain or loss previously recorded in equity is recognised in the income statement.

Fair value

The fair value of investments that are actively traded in organised financial markets is determined by reference to quoted market bid prices at the close of business on the balance sheet date. For investments where there is no active market, fair value is determined using valuation techniques. Such techniques include using recent arm's length market transactions, reference to the current market value of another instrument which is substantially the same, discounted cash flow analysis or other valuation models.

(a)(i) Finansiële bates

Beleggings en ander finansiële bates

Wanneer finansiële bates aanvanklik erken word, word dit teen billike waarde gemeet plus, in die geval van beleggings nie teen billike waarde deur die inkomstestaat nie, regstreeks toeskryfbare transaksiekoste. Die Groep bepaal die klassifikasie van sy finansiële bates na aanvanklike erkenning en hersien hierdie aanduiding teen elke finansiële jaareinde waar toegelaat en toepaslik. Alle "gewone manier"-aankope en -verkope van finansiële bates word op die verhandelingsdatum erken, naamlik die datum waarop die regte en verpligtinge van eienaarskap na die Groep oorgaan. "Gewone manier"-aankope en -verkope is aankope of verkope van finansiële bates wat vereis dat die bates gelewer word binne die tydsbestek wat algemeen deur regulasie of konvensie in die mark bepaal word.

Finansiële bates erken teen billike waarde deur wins en verlies

Finansiële bates teen billike waarde deur wins of verlies sluit in finansiële bates gehou vir verhandeling en finansiële bates by aanvanklike aanduiding aangetoon as teen billike waarde deur wins of verlies.

Finansiële bates word geklassifiseer as gehou-vir-verhandeling indien dit verkry is met die doel om in die nabye toekoms verkoop te word. Afgeleide instrumente word geklassifiseer as gehou-vir-verhandeling behalwe as dit aangewys word as doeltreffende verskansingsinstrumente of 'n finansiële waarborgkontrak. Winste en verliese op finansiële bates wat gehou word vir verhandeling word in die inkomstestaat aangedui.

Lenings en rekeninge ontvangbaar

Lenings en rekeninge ontvangbaar is nie-afgeleide finansiële bates met vaste bepaalbare betalings wat nie in 'n aktiewe mark gekwoteer word nie. Na aanvanklike erkenning word lenings en ontvangstes teen gearmoteerde koste erken deur gebruikmaking van die effektiewe rente-metode min enige aanpassing vir waardedaling. Gearmoteerde koste word bereken met inagneming van enige diskonto of premie met verkryging en sluit fooie en transaksiekoste in wat 'n onafskeidbare deel uitmaak van die effektiewe rentekoers. Winste en verliese word in die inkomstestaat aangedui wanneer die lenings en ontvangstes ontken of vir waardedaling verminder word, asook deur die amortisasieproses.

Beleggings beskikbaar-vir-verkoop

Finansiële bates wat beskikbaar is om verkoop te word, is die nie-afgeleide finansiële bates wat as te koop aangetoon word of wat nie in een van die drie voorafgaande kategorieë geklassifiseer is nie. Na aanvanklike meting word finansiële bates wat vir verkoop beskikbaar is, gemeet teen billike waarde met ongerealiseerde winste of verliese direk in ekwiteit erken totdat die belegging ontken word, óf dit bepaal word dat waardedalings gerealiseer het, word die opgelope wins of verlies wat voorheen in ekwiteit erken is, in die inkomstestaat aangedui.

Billike waarde

Die billike waarde van beleggings wat aktief in georganiseerde finansiële markte verhandel word, word bepaal deur verwysings na gekwoteerde markaankooppryse aan die einde van die sakedag op die balansstaatdatum. Vir beleggings waar daar nie 'n aktiewe mark is nie, word billike waarde bepaal deur waardasietegnieke te gebruik. Dit sluit in onlangse armlengte-transaksies, verwysing na die huidige markwaarde van ander instrumente wat wesenlik eenders is, verdiskonteerde kontantvloei-ontledings en ander waardasie Modelle.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

Amortised cost

Loans and receivables are measured at amortised cost. This is computed using the effective interest method less any allowance for impairment. The calculation takes into account any premium or discount on acquisition and includes transaction costs and fees that are an integral part of the effective interest rate.

Cash and cash equivalents

Cash and cash equivalents consist of cash on hand, cash in banks, short-term deposits and highly liquid investments.

(a)(ii) Financial liabilities

Trade and other payables

Trade payables are non-interest bearing and carried at the original invoice amount.

Interest-bearing loans borrowings

All loans, borrowings and financial liabilities are initially recognised at fair value less directly attributable transaction costs. After initial recognition, interest-bearing loans and borrowings are subsequently measured at amortised cost using the effective interest method. Gains and losses are recognised in the profit or loss when the liabilities are derecognised, as well as through the amortisation process. Borrowing cost are expensed through the income statement as incurred.

(b) Financial statements of foreign operations

The assets and liabilities of foreign operations, including goodwill and fair value adjustments arising on consolidation, are translated to rand at foreign exchange rates ruling at the balance sheet date. The revenues and expenses of foreign operations are translated to rand at rates approximating the foreign exchange rates ruling at the end of the transaction.

Foreign currency transactions

Transactions in foreign currencies are translated at the foreign exchange rate ruling at the date of the transaction. Monetary assets and liabilities denominated in foreign currencies at the balance sheet date are translated to rand at the foreign exchange rate ruling at that date. Foreign exchange differences arising on translation are recognised in the profit or loss. Non-monetary assets and liabilities that are measured in terms of historical cost in a foreign currency are translated using the exchange rate at the date of the transaction.

Derivative financial instruments

The Group uses derivative financial instruments to hedge its exposure to foreign exchange and interest rate risks arising from operational, financing and investment activities. In accordance with its treasury policy, the Group does not hold or issue derivative financial instruments for trading purposes. Derivative financial instruments are recognised initially at fair value. Subsequent to initial recognition, derivative financial instruments are remeasured at fair value. The gain or loss on remeasurement to fair value is recognised immediately in the income statement. The fair value of forward exchange contracts is their quoted market price at the balance sheet date, being the present value of the quoted forward price for contracts with similar maturity profiles. The change in the fair value of the hedging derivative is recognised in the income statement. The change in the fair value of the hedged instrument attributable to the risk hedged is recorded as part of the carrying value of the hedged instrument and is also recognised in profit and loss.

Geamortiseerde koste

Lenings en debiteure word gemeet teen geamortiseerde koste. Dit word bereken deur die effektiwerente-metode te gebruik min enige voorsiening vir waardedaling. Die berekening neem enige premie of diskonto op die verkryging in ag en sluit transaksiekoste en koste wat deel is van die effektiewe rentekoers in.

Kontant en kontantekwivalente

Kontant en kontantekwivalente bestaan uit kontant voorhande, kontant in banke, korttermyn deposito's en hoogs likiede beleggings.

(a)(ii) Finansiële laste

Handels- en ander krediteure

Handelskrediteure is nie-rentedraend en word getoon teen die oorspronklike faktuurbedrag.

Rentedraende lenings en verpligtinge

Alle lenings en finansiële laste word aanvanklik erken teen die billike waarde min regstreeks toeskryfbare transaksiekoste. Na aanvanklike erkenning word rentedraende lenings teen die geamortiseerde koste gemeet deur die effektiwerente-metode te gebruik. Winste en verliese word in die inkomstestaat erken wanneer die laste ontken word, asook deur die amortisasieproses. Leningskoste word deur die inkomstestaat afgeskryf soos dit aangegaan word.

(b) Finansiële state van buitelandse ondernemings

Die bates en laste van buitelandse ondernemings, wat positiewe klandisiewaarde en billike waardeaanpassings by konsolidasie insluit, word in rand omgeskakel teen wisselkoerse wat op die balansstaatdatum geld. Die inkomste en uitgawes van buitelandse ondernemings word in rand omgesit teen wisselkoerse wat by benadering dieselfde is as die wisselkoerse op die datum van die transaksie.

Transaksies in buitelandse valuta

Transaksies in buitelandse valuta word omgeskakel teen die heersende wisselkoers op die datum van die transaksie. Monetêre bates en laste in buitelandse valuta op die datum van die balansstaat word in rand omgesit teen die heersende wisselkoers op daardie datum. Valutaverskille by omskakeling word in die inkomstestaat erken. Nie-monetêre bates en laste wat ingevolge historiese koste in buitelandse valuta gemeet word, word teen die wisselkoers op die datum van die transaksie omgeskakel.

Afgeleide finansiële instrumente

Die Groep gebruik afgeleide finansiële instrumente om sy blootstelling aan wissel- en rentekoersrisiko's wat uit bedryfs-, finansierings- en beleggingsaktiwiteite voortspruit te verskans. In ooreenstemming met die Groep se tesouriebeleid word geen afgeleide finansiële instrumente vir handelsdoeleindes gehou of uitgereik nie. Afgeleide finansiële instrumente word aanvanklik teen billike waarde hermeet. Na aanvanklike erkenning word afgeleide finansiële instrumente teen billike waarde erken. Die wins of verlies by die hermeting van billike waarde word onmiddellik in die inkomstestaat erken. Die billike waarde van valutatermykontrakte is die gekwoteerde prys op die balansstaatdatum, naamlik die huidige waarde van die gekwoteerde termynprys vir kontrakte met 'n ooreenstemmende termynprofiel. Die verandering in die billike waarde van die verskanste item word in die inkomstestaat erken. Die verandering in die billike waarde van die verskansingsinstrument toeskryfbaar aan die verskanste risiko word aangeteken as deel van die drawaarde van die verskansingsinstrument en word ook in wins en verliese erken.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

(c) Property, plant and equipment

Owned assets

Plant and equipment are stated at cost, excluding the costs of day-to-day servicing, less accumulated depreciation and accumulated impairment value. Such cost includes the cost of replacing part of such plant and equipment when that cost is incurred if the recognition criteria are met. When each major service and/or inspection is performed, its cost is recognised in the carrying amount of the plant and equipment as a replacement if the recognition criteria are satisfied. All buildings are measured at cost less accumulated depreciation and accumulated impairment.

The carrying values of plant and equipment are reviewed for impairment when events or changes in circumstances indicate that the carrying value may not be recoverable. An impairment loss is recognised in the income statement whenever the carrying amount of an asset exceeds its recoverable amount. An item of property, plant and equipment is derecognised upon disposal or when no future economic benefits are expected from its use or disposal.

Any gain or loss arising on derecognition of the asset (calculated as the difference between the net disposal proceeds and the carrying amount of the asset) is included in the income statement in the year in which the asset is derecognised. The asset's residual values, useful lives and depreciation methods are reviewed, and adjusted if appropriate, at each financial year-end.

Leases

The determination of whether an arrangement is or contains a lease is based on the substance of the arrangement and requires an assessment of whether the fulfilment of the arrangement is dependent on the use of a specific asset or assets and whether the arrangement conveys a right to use the asset.

Group as a lessee

Finance leases, which transfer to the Group substantially all the risks and benefits incidental to ownership of the leased item, are capitalised at the inception of the lease at the fair value of the leased asset or, if lower, at the present value of the minimum lease payments. Lease payments are apportioned between the finance charges and reduction of the lease liability so as to achieve a constant rate of interest on the remaining balance of the liability. Finance charges are charged directly against income. Capitalised leased assets are depreciated over the shorter of the estimated useful life of the asset and the lease term if there is no reasonable certainty that the Group will obtain ownership by the end of the lease term. Operating lease payments are recognised as an expense in the income statement on a straight-line basis over the lease term.

Group as a lessor

Leases where the Group retains substantially all the risks and benefits incidental to ownership of the asset are classified as operating leases. Initial direct costs incurred in negotiating operating leases are added to the carrying amount of the leased asset and recognised over the lease term on the same basis as rental income.

(c) Eiendom, aanleg en toerusting

Eie bates

Aanleg en toerusting word teen kosprys getoon, met uitsluiting van die koste van daaglikse versiening, min opgehoopte depresiasie en opgehoopte waardedaling. Die koste sluit die vervangingskoste van 'n deel van die aanleg en toerusting in wanneer sodanige koste aangegaan word en indien daar aan die erkenningskriteria voldoen word. Met elke belangrike versiening en/of inspeksie word die koste daarvan in die drabedrag van aanleg en toerusting erken as 'n vervanging indien daar aan die erkenningskriteria voldoen word. Alle geboue word teen kosprys min opgehoopte depresiasie en opgehoopte waardedaling gemeet.

Drawaardes van aanleg en toerusting word vir waardedaling hersien wanneer gebeure of veranderinge in omstandighede daarop dui dat die drawaarde moontlik nie verhaalbaar is nie. 'n Waardedalingsverlies word in die inkomstestaat erken wanneer die bate se drawaarde sy verhaalbare waarde oorskry. 'n Item van eiendom, aanleg en toerusting word ontken wanneer dit vervoer word of wanneer geen toekomstige ekonomiese voordele uit die gebruik of vervoer daarvan verwag word nie.

Enige wins of verlies by die ontkenning van die bate (berekend as die verskil tussen die netto wegdoeningsopbrengs en die drabedrag van die bate) word in die inkomstestaat aangetoon in die jaar waarin die bate ontken word. Die bate se reswaardes, nuttige lewensduur en depresiasiemetodes word teen elke finansiële jaareinde hersien en aangepas indien nodig.

Huurkontrakte

Om te bepaal of 'n ooreenkoms 'n huurkontrak is of insluit, moet die wese van die ooreenkoms ondersoek word en bepaal word of die nakoming van die ooreenkoms afhanklik is van die gebruik van 'n spesifieke bate of bates en of die ooreenkoms 'n reg oordra om die bates te gebruik.

Groep as huurder

Finansiële bruikhuurkontrakte wat in hoofsaak al die risiko's en voordele wat met eienaarskap van die gehuurde item gepaardgaan aan die Groep oordra, word by die ontstaan van die kontrak gekapitaliseer teen die billike waarde van die gehuurde bate of, indien laer, teen die huidige waarde van die minimum bruikhuurbetalings. Bruikhuurbetalings word verdeel tussen finansieringskoste en die vermindering van die bruikhuurlas om 'n konstante rentekoers op die oorblywende saldo van die las te bewerkstellig. Finansieringskoste word regstreeks teen inkomste verreken. Gekapitaliseerde gehuurde bates word oor die kortste van die geraamde nuttige lewensduur van die bate of die bruikhuurtermyn gedepresieer indien geen sekerheid bestaan dat die Groep aan die einde van die bruikhuurtermyn eienaarskap sal verkry nie. Bedryfshuurbetalings word as 'n uitgawe in die inkomstestaat erken en volgens die reguitlynmetode oor die huurtermyn verreken.

Groep as verhuurder

Huurkontrakte waar die Groep in hoofsaak al die risiko's en voordele van eienaarskap van die bate behou, word as bedryfshuurkontrakte geklassifiseer. Aanvanklike direkte koste wat met die onderhandeling van bedryfshuurkontrakte aangegaan word, word by die drabedrag van die verhuurde bate gevoeg en op dieselfde basis as huurinkomste oor die huurtydperk erken.

Depreciation

Depreciation is charged to the income statement on a straight-line basis over the estimated useful lives of each part of an item of property, plant and equipment. Land is not depreciated. The estimated useful lives are as follows:

- Buildings: 10 to 50 years
- Plant: 3 to 30 years
- Furniture and equipment: 3 to 15 years
- Vehicles: 5 to 20 years

(d) Investment properties

Investment properties are properties which are held either to earn rental income or capital appreciation or both. Investment properties are initially measured at cost, including transaction costs. Investment properties are subsequently measured at cost less accumulated depreciation and accumulated impairment. They are tested for impairment if there is an indication of impairment. The estimated useful lives of investment properties are 10 to 50 years and are depreciated using the straight-line basis. The carrying amount includes the cost of replacing part of an existing investment property at the time that cost is incurred if the recognition criteria are met and excludes the costs of day-to-day servicing of an investment property. Investment properties are derecognised either when they have been disposed of or when the investment property is permanently withdrawn from use and no future economic benefit is expected from its disposal.

Any gains or losses on the retirement or disposal of an investment property are recognised in the income statement in the year of retirement or disposal. Transfers are made to investment property when, and only when, there is a change in use, evidenced by the ending of owner-occupation, commencement of an operating lease to another party or construction or development. Transfers are made from investment property when, and only when, there is a change in use, evidenced by commencement of owner-occupation or commencement of development with a view to sale.

(e) Intangible assets

Intangible assets acquired separately are measured on initial recognition at cost. Following initial recognition, intangible assets are carried at cost less any accumulated amortisation and accumulated impairment losses. Internally generated intangible assets are not capitalised and expenditure is charged in the income statement in the year in which the expenditure is incurred. The useful lives of intangible assets are assessed to be either finite or indefinite. Intangible assets with finite lives are amortised over their useful economic life and assessed for impairment whenever there is an indication that the intangible asset may be impaired. The amortisation period and the amortisation method for an intangible asset with a finite useful life is reviewed at least at each financial year-end.

Depresiasie

Depresiasie word teen die inkomstestaat gedebiteer op 'n reguitlyn-basis oor die geraamde nuttige lewensduur van elke deel van 'n item van eiendom, aanleg en toerusting. Geen depresiasie word op grond voorsien nie. Die geraamde nuttige lewensduur is soos volg:

- Geboue: 10 tot 50 jaar
- Aanleg: 3 tot 30 jaar
- Meubels en toerusting: 3 tot 15 jaar
- Voertuie: 5 tot 20 jaar

(d) Beleggingseiendomme

Beleggingseiendomme word gehou met die doel om huurinkomste te genereer of vir kapitaalgroei, of albei. Beleggingseiendomme word aanvanklik teen kosprys getoon, met insluiting van transaksiekoste. Beleggingseiendomme word later teen kosprys min opgehopte depresiasie en opgehopte waardedaling erken. Dit word getoets vir waardedaling indien daar 'n indikasie van waardedaling is. Die beraamde verwagte lewensduur van beleggingseiendomme is 10 to 50 jaar en word met die reguitlyn-metode gedepresieer. Die drabedrag sluit die koste in om deel van 'n beleggingseiendom te vervang wanneer sodanige koste aangegaan word indien daar aan die erkenningskriteria voldoen word en sluit die koste van daaglikse instandhouding van 'n beleggingseiendom uit. 'n Beleggingseiendom word ontken wanneer dit weggedoen of permanent van gebruik onttrek word en geen toekomstige ekonomiese voordeel uit die wegdoening daarvan verwag word nie.

Enige winste of verliese by die onttrekking of wegdoening van 'n beleggingseiendom word in die inkomstestaat erken in die jaar van die onttrekking of wegdoening. Oorplasinge na beleggingseiendomme vind plaas wanneer, en slegs wanneer, daar 'n verandering in gebruik is, soos aangedui deur die beëindiging van eienaarokkupasie, die begin van bedryfshuurkontrakte met 'n ander party, konstruksie of ontwikkeling. Oorplasinge uit beleggingseiendomme vind plaas wanneer, en slegs wanneer, daar 'n verandering in gebruik is, soos aangedui deur die aanvang van eienaarokkupasie of die begin van ontwikkeling met die oog op verkoop.

(e) Ontasbare bates

Ontasbare bates wat afsonderlik bekom word, word by aanvanklike erkenning teen kosprys erken. Na aanvanklike erkenning word ontasbare bates gedra teen kosprys min enige opgehopte amortisasie en opgehopte waardedalingsverliese. Intern gegenereerde ontasbare bates, word nie gekapitaliseer nie en besteding word in die inkomstestaat erken in die jaar waarin die besteding aangegaan word. Die nuttige lewensduur van ontasbare bates word óf as beperk, óf as onbeperk aangeslaan. Ontasbare bates met 'n beperkte lewensduur word oor die nuttige ekonomiese lewensduur geamortiseer en vir waardedaling getoets wanneer 'n aanduiding bestaan dat waardedaling voorkom. Die tydperk en metode van amortisasie vir 'n ontasbare bate met 'n beperkte nuttige lewensduur word minstens teen elke finansiële jaareinde hersien.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

Changes in the expected useful life or the expected pattern of consumption of future economic benefits embodied in the asset are accounted for by changing the amortisation period or method, as appropriate, and treated as changes in accounting estimates. The amortisation expense on intangible assets with finite lives is recognised in the income statement in the expense category consistent with the function of the intangible asset. Intangible assets with indefinite useful lives are tested for impairment annually, either individually or at the cash-generating unit level. Such intangibles are not amortised. The useful life of an intangible asset with an indefinite life is reviewed annually to determine whether indefinite life assessment continues to be supportable. If not, the change in the useful life assessment from indefinite to finite is made on a prospective basis.

Trademarks, patents and software licences

Trademarks, patents and software licences are measured on initial recognition at cost. Following initial recognition they are amortised on a straight-line basis over a period of five to fifteen years. Impairment testing is done annually or more frequently when an indication of impairment exists. Gains or losses arising from the derecognition of an intangible asset are measured as the difference between the net disposal proceeds and the carrying amount of the asset and are recognised in the income statement when the asset is derecognised.

Research and development cost

Research and development costs are recognised in the income statement as incurred.

Goodwill

Goodwill acquired in a business combination is initially measured at cost, being the excess of the cost of the business combination over the Group's interest in the net fair value of the identifiable assets, liabilities and contingent liabilities. Following initial recognition, goodwill is measured at cost less any accumulated impairment losses. Goodwill is reviewed for impairment annually or more frequently if events or changes in circumstances indicate that the carrying value may be impaired. Impairment losses cannot be reversed in future periods.

(f) Inventories

Inventories are valued at the lower of cost and net realisable value. Costs incurred in bringing each product to its present location and condition are accounted for as follows:

- Raw materials: purchase cost on a first-in, first-out basis
- Finished goods and work in progress: cost of direct materials and labour and a portion of manufacturing overheads, based on normal operating capacity but excluding finance cost.

Net realisable value is the estimated selling price in the ordinary course of business, less estimated costs of completion and the estimated costs necessary to make the sale.

Veranderinge in die verwagte nuttige lewensduur of die verwagte verbruikspatroon van die toekomstige ekonomiese voordele wat in die bate beliggaam is, word verantwoord deur die amortisasiedydpark of -metode, soos toepaslik, te verander en as veranderinge in rekeningkundige ramings te hanteer. Die amortisasie-uitgawe op ontasbare bates met 'n beperkte lewensduur word in die inkomstestaat erken in die uitgawekategorie wat met die funksie van die ontasbare bate ooreenstem. Ontasbare bates met 'n onbeperkte nuttige lewensduur word jaarliks vir waardedaling getoets, óf individueel, óf op die kontantgenererende eenheidsvlak. Sodanige ontasbare bates word nie geamortiseer nie. Die nuttige lewensduur van 'n ontasbare bate met 'n onbeperkte lewensduur word jaarliks hersien om te bepaal of die onbeperkte lewensduur steeds geldig is. Indien nie, word die nuttige lewensduur vooruitwerkend van onbeperk na beperk verander.

Handelsmerke, patente en programmatuurlisensies

Handelsmerke, patente en programmatuurlisensies word by aanvanklike erkenning teen kosprys gemeet. Na aanvanklike erkenning word dit volgens die reguitlynmetode oor 'n tydperk van vyf tot 15 jaar geamortiseer. Waardedalingstoetse word jaarliks uitgevoer, of meer dikwels indien 'n aanduiding van waardedaling voorkom. Winste of verliese wat uit die ontkenning van 'n ontasbare bate voortspruit, word gemeet as die verskil tussen die netto wegdoeningsopbrengs en die drawaarde van die bate en word in die inkomstestaat erken wanneer die bate ontken word.

Navorsings- en ontwikkelingskoste

Navorsings- en ontwikkelingskoste word in die inkomstestaat erken soos dit aangegaan word.

Klandisiewaarde

Klandisiewaarde wat in 'n besigheidsamevoeging verkry is, word aanvanklik teen kosprys gemeet, naamlik die oormaat van die koste van die besigheidsamevoeging oor die Groep se belang in die netto billike waarde van die identifiseerbare bates, laste en voorwaardelike aanspreeklikheid. Na aanvanklike erkenning word klandisiewaarde gemeet teen kosprys min enige opgehoopte waardedalingsverliese. Klandisiewaarde word jaarliks vir waardedaling hersien, of meer dikwels indien gebeure of veranderinge in omstandighede daarop dui dat 'n daling van die drawaarde voorkom. Waardedalingsverliese kan nie in toekomstige periodes teruggeskryf word nie.

(f) Voorrade

Voorrade word gewaardeer teen die laagste van kosprys en netto realiseerbare waarde. Die koste om elke produk in sy huidige toestand by sy huidige plek te kry, word soos volg in berekening gebring:

- Grondstowwe: aankoopkoste volgens die eerste-in-eerste-uit-metode
- Klaarprodukte en onvoltooide werk: koste van direkte materiale en arbeid en 'n deel van vervaardigingsbokoste, gegrond op normale bedryfsvermoë maar met uitsluiting van finansieringskoste.

Netto realiseerbare waarde is die geraamde verkoopprijs in die gewone gang van sake, min geraamde koste van voltooiing en die geraamde koste benodig om die verkoop af te handel.

(g) Impairment of non-financial assets

The Group assesses at each reporting date whether there is an indication that an asset may be impaired. If any such indication exists, or when annual impairment testing for an asset is required, the Group makes an estimate of the asset's recoverable value. An asset's recoverable value is the higher of an asset's or cash-generating unit's fair value less costs to sell and its value in use, and is determined for an individual asset, unless the asset does not generate cash inflows that are largely independent of those from other assets or group of assets. Where the carrying amount of an asset exceeds its recoverable amount, the asset is considered impaired and is written down to its recoverable amount. In assessing value in use, the estimated future cash flows are discounted to their present value using a pre-tax discount rate that reflects current market assessments of the time value of money and the risks specific to the asset. Impairment losses of continuing operations are recognised in the income statement in those expense categories consistent with the function of the impaired asset.

An assessment is made at each reporting date as to whether there is any indication that previously recognised impairment losses may no longer exist or may have decreased. If such indication exists, the recoverable amount is estimated. A previously recognised impairment loss is reversed only if there has been a change in the estimates used to determine the asset's recoverable amount since the last impairment loss was recognised. If that is the case, the carrying amount of the asset is increased to its recoverable amount. The increased amount cannot exceed the carrying amount that would have been determined, net of depreciation, had no impairment loss been recognised for the asset in previous years. Such a reversal is recognised in the income statement. After such a reversal, the depreciation charge is adjusted in future periods to allocate the asset's revised carrying amount, less any residual value, on a systematic basis over its remaining useful life.

(h) Cumulative preference shares

The component of the cumulative preference shares that exhibits characteristics of a liability is recognised as a liability in the balance sheet. The corresponding dividends on those shares are charged as interest expense in the income statement. On issue of the preference shares, the fair value of the liability component is determined using cost of capital and this amount is carried as a long-term liability on the amortised cost basis until cleared on conversion or redemption.

The remainder of the amount after deduction of the debt component is recognised and included in shareholders' equity. The carrying amount of the equity component is not remeasured in subsequent years.

(i) Treasury shares

Shares in the Company held by the Group are classified as treasury shares. On consolidation, these shares are treated as a deduction from the issued number of shares and the cost price of the shares is deducted from share capital and share premium in the balance sheet. No gain or loss is recognised in the income statement on the purchase, sale, issue or cancellation of the Group's own equity instruments. Dividends received on treasury shares are eliminated on consolidation.

(g) Waardedaling van nie-finansiële bates

Die Groep bepaal op elke verslagdoeningsdatum of 'n aanduiding bestaan dat 'n bate se waarde gedaal het. As enige sodanige aanduiding voorkom, of wanneer jaarlikse toetse vir waardedaling van 'n bate verlang word, maak die Groep 'n raming van die bate se verhaalbare waarde. Die verhaalbare waarde van 'n bate is die hoogste van die bate of kontantgenererende eenheid se billike waarde min verkoopskoste en sy gebruikswaarde, en dit word vir 'n individuele bate bepaal tensy die bate nie 'n invloei van kontant genereer wat grootliks onafhanklik is van dié van ander bates of groep bates nie. Wanneer die drawaarde van 'n bate sy verhaalbare waarde oorskry, word die waarde van die bate verlaag tot die verhaalbare waarde. Wanneer die gebruikswaarde bepaal word, word die geraamde toekomstige kontantvloei tot huidige waarde verdiskonteer teen 'n voorbelasting-diskontokoers wat huidige markbepalings van die tydwaarde van geld en die risiko's kenmerkend van die bate weerspieël. Waardedalingsverliese van voortgesette bedrywighede word in die inkomstestaat erken in die uitgawekategorieë wat met die funksie van die verswakte bate ooreenstem.

'n Evaluering word op elke verslagdoeningsdatum gemaak om te bepaal of enige voorheen erkende waardedalings moontlik nie meer bestaan nie of intussen verminder het. Indien sodanige aanduiding voorkom, word die verhaalbare bedrag geraam. 'n Voorheen erkende waardedaling word teruggeskryf slegs as daar 'n verandering was in die ramings wat gebruik is om die bate se verhaalbare bedrag te bepaal sedert die erkenning van die vorige waardedaling. Indien wel, word die drabedrag van die bate vermeerder tot die verhaalbare bedrag. Die verhoogde bedrag kan nie die drabedrag oorskry wat bepaal sou gewees het, na aftrekking van depresiasië, indien geen waardedaling van die bate in vorige jare erken is nie. Sodanige terugskrywings word in die inkomstestaat erken. Na so 'n terugskrywing word die depresiasiëskoste in toekomstige periodes aangepas om die bate se hersiene drabedrag, min enige reswaarde, sistematies oor die oorblywende nuttige lewensduur van die bate toe te pas.

(h) Kumulatiewe voorkeuraandele

Die komponent van die kumulatiewe voorkeuraandele wat kenmerke van 'n las toon, word as 'n las in die balansstaat erken. Die ooreenstemmende dividende op hierdie aandele word as 'n rente-uitgawe in die inkomstestaat verreken. By uitreiking van die kumulatiewe voorkeuraandele word die billike waarde van die laskomponent met behulp van koste van kapitaal bepaal, en hierdie bedrag word as 'n langtermynlas op die geamortiseerde kostebasis gedra totdat dit by omskepping of aflossing uitgewis word.

Die oorblywende opbrengs word toegewys aan die omskeppingsopsie, wat in aandeelhouersekuiteit erken en daarby ingesluit word. Die drabedrag van die omskeppingsopsie word nie weer in daaropvolgende jare hermeet nie.

(i) Tesourie-aandele

Aandele in die Maatskappy wat deur die Groep gehou word, word as tesourie-aandele geklassifiseer. By konsolidasie word hierdie aandele as 'n aftrekking van die aantal uitgereikte aandele beskou en die kosprys van die aandele word afgetrek van die aandeelkapitaal en aandeelpremie in die balansstaat. Geen wins of verlies word erken in die inkomstestaat by die aankoop, verkoop, uitreiking of kansellering van die Groep se eie ekwiteitsinstrumente nie. Dividende ontvang op tesourie-aandele word by konsolidasie uitgeskakel.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

(j) Provisions

Provisions are recognised when the Group has a present obligation (legal or constructive) as a result of a past event and it is probable that an outflow of resources embodying economic benefits will be required to settle the obligation and a reliable estimate can be made of the amount of the obligation.

(k) Retirement benefits

It is the policy of the Group to provide for pension liabilities by payments to separate funds, independent of the Group, and contributions are recognised in the income statement. Surpluses are not accounted for, as they accrue to members of the fund.

Defined benefit fund

The Group's net obligation in respect of defined benefit pension plans is calculated separately for each plan by estimating the amount of future benefit that employees have earned in return for their service in the current and previous periods, that benefit is discounted to determine its present value and the fair value of any plan assets is deducted. Actuarial valuations are done on the projected unit credit actuarial valuation method. When the benefits of a plan are improved, the portion of the increased benefit relating to past service by employees is recognised as an expense in the income statement on a straight-line basis over the average period until the benefits become vested. To the extent that the benefits vest immediately, the expense is recognised immediately in the income statement.

Defined-contribution funds

Obligations for contributions to defined-contribution pension and provident plans are recognised as an expense in the income statement as incurred.

Medical aid

The obligation in respect of post-retirement health care is the sole responsibility of the retired employee. Therefore there is no Group obligation or liability in this regard.

(l) Revenue recognition

Revenue is recognised to the extent that it is probable that the economic benefits will flow to the Group and the revenue can be reliably measured. Revenue is measured at the fair value of the consideration received, excluding confidential discounts and including finance income; dividends received; fees and commission received; distribution, sales and marketing services rendered; contract manufacturing; and rental income. The following specific recognition criteria must also be met before revenue is recognised:

Turnover

Invoiced product sales are recognised as turnover, excluding value-added taxation.

Sale of goods

Revenue is recognised when the significant risks and rewards of ownership of the goods have passed to the buyer. Revenue comprises invoiced gross sales of products, less discounts and provisions for product claims.

(j) Voorsienings

'n Voorsiening word erken wanneer die Groep 'n huidige verpligting het (regs- of konstruktief) as gevolg van 'n gebeurtenis in die verlede, wat waarskynlik 'n uitvloe van ekonomiese hulpbronne sal veroorsaak om die verpligting te vereffen, en indien 'n betroubare raming gemaak kan word van die bedrag wat nodig is om die verpligting af te los.

(k) Aftreevoordele

Dit is die Groep se beleid om vir pensioenverpligtinge te voorsien deur betalings te maak aan afsonderlike fondse wat onafhanklik van die Groep staan en bydraes word in die inkomstestaats verreken. Surplusse word nie te boek gestel nie, aangesien dit aan die lede van die fonds toeval.

Vastevoordelefonds

Die Groep se verpligting ten opsigte van vastevoordele-pensioenskemas word afsonderlik vir elke plan bereken deur ramings te maak van die waarde van die toekomstige voordeel wat werknemers in die huidige en vorige tydperke vir hulle dienste verdien het. Hierdie voordeel word verdiskonteer om die huidige waarde te bepaal en die billike waarde van enige bates in die plan word afgetrek. Die aktuariële geprojekteerde eenheidskredietmetode word vir aktuariële waardasies gebruik. Wanneer die voordele van 'n plan verbeter word, word die deel van die groter voordeel wat verband hou met diens deur werknemers in die verlede as 'n uitgawe in die inkomstestaats erken op 'n reguitlyn-basis oor die gemiddelde tydperk verreken totdat die voordele gevestig raak. Tot die mate dat die voordele onmiddellik vestig, word die uitgawe onmiddellik in die inkomstestaats erken.

Vastebydraefondse

Verpligtinge vir bydraes aan vastebydraepensioen- en voorsorgskemas word as 'n uitgawe erken in die inkomstestaats soos dit aangegaan word.

Mediese fondse

Die verpligting vir gesondheidsorg na aftrede is die uitsluitlike verantwoordelikheid van die afgetrede werknemer. Die Groep het gevolglik geen verpligting of aanspreeklikheid in hierdie verband nie.

(l) Erkenning van inkomste

Inkomste word erken tot die mate dat dit waarskynlik is dat die ekonomiese voordele na die Groep sal vloei en dat die inkomste betroubaar gemeet kan word. Inkomste word teen billike waarde gemeet, uitgesluit vertroulike afslag en ingesluit finansieringskoste; dividende ontvang; gelde en kommissie ontvang; distribusie, verkope en bemarkingsdienste gelewer; kontrakvervaardiging en huurinkomste. Daar moet ook aan die volgende spesifieke erkenningskriteria voldoen word voordat inkomste erken word:

Omset

Gefaktureerde produkverkope word erken as omset, uitgesluit belasting of toegevoegde waarde.

Verkoop van goedere

Inkomste word erken wanneer die beduidende regte en verpligtinge van eienaarskap van die goedere na die koper oorgaan. Inkomste sluit gefaktureerde bruto verkope van produkte min afslag en voorsienings vir produkteise in.

Services rendered

Revenue from the rendering of services is recognised on the completion of the service.

Finance income

Revenue is recognised as interest accrues (using the effective interest rate – that is the rate that exactly discounts estimated future cash receipts through the expected life of the financial instrument to the net carrying amount of the financial asset). The Group deposits surplus funds at financial institutions and does not act as a supplier of finance to third parties. Interest received is recognised as finance income.

Dividends received

Dividends are recognised when the right to receive payment is established.

Rental income

Rental income from investment property is recognised in the income statement on a straight-line basis over the term of the lease. Lease incentives granted are recognised as an integral part of the rental income. The rental of properties does not form part of the core business of the Group. Income in this regard is recognised as other operating income.

(m) Cost of sales

Cost of sales consists of the following:

- cost of raw milk, ingredients and packaging;
- milk collection cost;
- manufacturing direct and indirect costs;
- primary distribution costs and
- charges against sales.

(n) Finance costs

Finance costs are recognised as an expense when incurred.

(o) Taxes

Current taxation

Current taxation assets and liabilities for the current and previous periods are measured at the amount expected to be recovered from or paid to the taxation authorities. The taxation rates and taxation laws used to compute the amount are those that are enacted or substantively enacted by the balance sheet date.

Deferred taxation

The carrying amount of deferred income tax assets is reviewed at each balance sheet date and reduced to the extent that it is no longer probable that sufficient taxable profit will be available to allow all or part of the deferred income tax asset to be utilised. Unrecognised deferred income tax assets are reassessed at each balance sheet date and are recognised to the extent that it has become probable that future taxable profit will allow the deferred tax asset to be recovered.

Dienste gelewer

Inkomste vir dienste gelewer word erken met voltooiing van die diens.

Finansieringsinkomste

Inkomste word erken soos rente toeval (die effektiewe rentekoers word gebruik – dit is die koers wat die toekomstige beraamde kontantontvangstes presies verdiskonteer deur die verwagte lewe van die finansiële instrument, na die netto drawaarde van die finansiële bate). Die Groep deponeer surplusfondse by finansiële instellings en tree nie as 'n verskaffer van finansiering aan derde partye op nie. Rente-inkomste word as finansieringsinkomste erken.

Dividende ontvang

Dividende word erken wanneer die reg om betaling te ontvang, gevestig is.

Huurinkomste

Huurinkomste uit beleggingseiendom word in die inkomstestaat erken op 'n reguitlyn-basis oor die termyn van die huurkontrak. Huuraansporings wat toegestaan word, word as 'n geïntegreerde deel van die huurinkomste erken. Die huurinkomste op eiendomme maak nie deel uit van die Groep se kernbesigheid nie. Inkomste in hierdie verband word as ander bedryfsinkomste erken.

(m) Koste van verkope

Bestaan uit die volgende:

- koste van rou melk, bestanddele en verpakking;
- melkwinningkoste;
- direkte en indirekte produksiekoste;
- primêre verspreidingskoste en
- verhalings teen verkope.

(n) Finansieringskoste

Finansieringskoste word as 'n uitgawe erken wanneer dit aangegaan word.

(o) Belasting

Lopende belasting

Lopende belastingbates en -laste vir die huidige en vorige tydperke word gemeet aan die bedrag wat na verwagting van die belastingowerheid verhaal of aan die owerheid betaal sal word. Die belastingkoerse en -wette wat vir die berekening van die bedrag gebruik word, is dié wat bepaal of wesentlik bepaal word op die balansstaatdatum.

Uitgestelde belasting

Die drawaarde van uitgestelde belastingbates word verreken op elke balansstaatdatum en verminder tot die mate dat dit nie meer waarskynlik is dat voldoende belasbare inkomste beskikbaar sal wees om al die, of 'n gedeelte van, die uitgestelde belastingbate te benut nie. Ontkende uitgestelde belastingbates word heroorweeg op elke balansstaatdatum en word erken tot die mate dat dit waarskynlik raak dat toekomstige belasbare inkomste voldoende sal wees om die uitgestelde belastingbate te benut.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

Deferred income tax assets and deferred income tax liabilities are offset if a legally enforceable right exists to set off current tax assets against current income tax liabilities and the deferred income taxes relate to the same taxable entity and the same taxation authority. Deferred tax is based on current rates of taxation. IFRS requires the tax rates that are expected to apply in the year when the asset is realised or the liability is settled, based on taxation rates and taxation laws that have been enacted or substantively enacted at the balance sheet date, to be applied.

Value-added taxation

Revenues, expenses, assets and liabilities are recognised net of the amount of value-added taxation, except:

- Where the VAT incurred on a purchase of assets or services is not recoverable from the taxation authority, in which case the VAT is recognised as part of the cost of acquisition of the asset or as part of the expense item as applicable and
- Receivables and payables that are stated with the amount of VAT included.

The net amount of VAT recoverable from or payable to the taxation authority is included as part of receivables or payables in the balance sheet.

Secondary taxation on companies

Secondary taxation on companies is recognised if one of the following events occurs:

- Dividends are declared whether regular or preferences or
- Events have occurred which result in a deemed dividend.

STC is calculated at the prescribed legislated rate and the expense is reflected as part of the taxation expense in the income statement.

(p) Segment reporting

A segment is a distinguishable component of the Group that is engaged in providing products which is subject to risks and rewards that are different from those of other segments.

(q) Share-based compensation

The Group operates an equity-settled, as well as a cash-settled share-based compensation plan.

Equity-settled share-based compensation plan

The fair value of the employee services received in exchange for the shares granted is recognised as an expense. The total amount to be expensed over the vesting period is determined by reference to the fair value on the grant date of the shares granted, excluding the impact of any non-market vesting conditions.

Non-market vesting conditions are included in assumptions about the number of shares that are expected to become exercisable. This recognises the impact of the revision of original estimates, if any, in the income statement and a corresponding adjustment to equity over the remaining vesting period. At each balance sheet date the entity revises its estimates of the number of shares that are expected to become exercisable.

Uitgestelde belastingbates en uitgestelde belastinglaste word verreken indien 'n regseldige afdwingbare reg bestaan om lopende belastingbates teen lopende belastingverpligtinge te verreken en die uitgestelde belasting hou verband met dieselfde belastingentiteit en dieselfde belastingowerheid. Uitgestelde belasting is gegrond op heersende belastingkoerse. IFRS bepaal dat die belastingkoerse wat na verwagting sal geld in die jaar waarin die bate gerealiseer of die las afgelos word, gegrond op die belastingkoerse en belastingwette wat op die balansstaatdatum geld of sulke koerse en/of toekomstige wetswysigings wat reeds bekend is en na alle waarskynlikheid geïmplementeer sal word, toegepas word.

Belasting op toegevoegde waarde

Inkomste, uitgawes, bates en laste word erken netto die belasting op toegevoegde waardebedrag, behalwe:

- Waar die BTW op die aankoop van bates of dienste aangegaan nie van die belastingowerheid verhaalbaar is nie, word die BTW erken as deel van die aankoopkos van die bate of as deel van die uitgawe item, soos toepaslik en
- Rekeninge ontvangbaar en betaalbaar wat aangedui word met die BTW-bedrag ingesluit.

Die netto bedrag BTW verhaalbaar van of betaalbaar aan die belastingowerheid is ingesluit as deel van rekeninge ontvangbaar of betaalbaar in die balansstaat.

Sekondêre belasting op maatskappye

Sekondêre belasting op maatskappye word erken wanneer een van die onderstaande gebeurtenisse ontstaan:

- Gewone of voorkeurdividende verklaar is of
- Gebeurtenisse plaasvind wat 'n geagte dividend tot gevolg het.

SBM word bereken teen die koers wat vasgestel is deur die belastingowerheid en die uitgawe word as deel van die belastinguitgawe in die inkomstestaat erken.

(p) Segmentverslagdoening

'n Segment is 'n onderskeibare komponent van die Groep wat betrokke is by die verskaffing van produkte of dienste wat aan regte en verpligtinge blootgestel is wat verskil van dié van ander segmente.

(q) Aandelegebaseerde vergoeding

Die Groep bedryf 'n ekwiteitsvereffende, sowel as 'n kontantvereffende aandelegebaseerde vergoedingsplan.

Ekwiteitsvereffende aandelegebaseerde vergoedingsplan

Die billike waarde van die werknemerdienste wat in ruil vir die toegekende aandele ontvang word, word as 'n uitgawe erken. Die totale bedrag wat oor die vestigingstydperk as uitgawe te boek gestel sal word, word bepaal deur verwysing na die billike waarde op die toekenningsdatum van die aandele wat toegeken is, met uitsondering van die uitwerking van enige nie-markverwante vestigingsvoorwaardes.

Nie-markverwante vestigingsvoorwaardes is ingesluit in die aannames oor die aantal aandele wat na verwagting uitgeoefen sal word. Dit erken die uitwerking van die hersiening van oorspronklike ramings, indien enige, in die inkomstestaat en 'n ooreenstemmende aanpassing van ekwiteit oor die oorblywende vestigingstydperk. Op elke balansstaatdatum hersien die entiteit sy ramings van die aantal aandele wat na verwagting opgeneem sal word.

Cash-settled share-based compensation plan

The cost of cash-settled transaction is measured initially at fair value at the grant date using a modified version of the Hull-White Trinomial Lattice model taking into account the terms and conditions upon which the instruments were granted. This fair value is expensed over the period until vesting with recognition of a corresponding liability. The liability is remeasured at each balance sheet date up to and including the settlement date with changes in fair value recognised in profit or loss.

(r) Earnings per share

The issued preference shares participate in ordinary dividends. The earnings per share and diluted earnings per share for both the ordinary and preference shares are therefore disclosed in the income statement. For earnings per share purposes the earnings for the year are split between the ordinary and preference shares based on the ordinary dividend rights attached to each class of share, even though the preference shares only participate in earnings to the extent that dividends are declared. The earnings per share for preference shares exclude the cumulative preferential dividends that accrue to preference shareholders annually.

(s) Borrowing costs

Borrowing costs are expensed as incurred.

(t) Comparative figures

Where account balances were reclassified for the purpose of better disclosure, the comparative figures have been restated accordingly.

Danone Clover has been reclassified from a joint venture to an associated company on 1 June 2009. The equity method of accounting has been applied prospectively due to the reclassification in the current year and hence no previous year numbers have been amended in this regard.

The investment relating to Manhattan during the prior year has been reclassified to trademarks during the current year. Prospective accounting has been applied and hence no previous year numbers have been amended in this regard.

A new Note detailing some of the expenses accounted for in restructuring costs has been included in these financials in order to provide an enhancement of disclosure.

Finance cost has been restated in order to account for all dividends on preference shares.

In prior years the movement in minority interest was partly disclosed on the face of the cash flow statement and partly in the Note to the cash flow statement. For fairer presentation it is now disclosed only on the face of the cash flow statement. The comparative figures were restated accordingly.

3 Definitions

3.1 Dividend per ordinary share

Dividend paid to ordinary shareholders, divided by the weighted average number of ordinary shares in issue at the end of the year.

3.2 Equity dividend per preference share

Ordinary dividend paid to preference shareholders, divided by the weighted average number of preference shares in issue at the end of the year.

Kontantvereffende aandelegebaseerde vergoedingsplan

Die koste van kontantvereffende transaksies word aanvanklik op die kennisgewingdatum teen redelike waarde gemeet, deur gebruikmaking van 'n aangepaste weergawe van die Hull-White Trinomial Lattice model, inagnemend die terme en voorwaardes waarop die instrumente toegeken is. Die redelike waarde word afgeskryf oor die periode tot en met vestiging met erkenning van die ooreenkomstige las. Die las word op elke balansstaatdatum hermeet tot en met die vereffeningsdatum, met veranderinge in redelike waarde teen wins of verlies erken.

(r) Verdienste per aandeel

Die uitgereikte voorkeuraandeel deel in gewone dividende. Die verdienste per aandeel en verwaterde verdienste per aandeel vir beide die gewone en voorkeuraandeel word dus in die inkomtestaat geopenbaar. Vir die doel van die verdienste per aandeel word die verdienste vir die jaar tussen gewone en voorkeuraandeel verdeel, gegrond op die dividend verbonde aan elke klas aandeel, selfs al deel die voorkeuraandeel in die verdienste slegs tot die mate waarin gewone dividende verklaar word. Die verdienste per aandeel vir voorkeuraandeel sluit die kumulatiewe voorkeurd dividende uit wat aan voorkeuraandeelhouders jaarliks toeval.

(s) Leenkoste

Leenkoste word as 'n uitgawe te boek gestel soos aangegaan.

(t) Vergelykende syfers

Waar rekeningbalanse herklasifiseer is om beter openbaarmaking daar te stel, word die vergelykende syfers dienooreenkomstig hersaamgestel.

Danone Clover is gedurende die huidige finansiële jaar hergeklasifiseer vanaf 'n gesamentlik beheerde entiteit na 'n geassosieerde maatskappy op 1 Junie 2009. Die ekwiteitsmetode is vorentoe toegepas met betrekking tot die herklassifikasie en vorige jaar se syfers is dus nie hersaamgestel nie.

Die belegging met betrekking tot Manhattan gedurende die vorige jaar, is in die huidige jaar hergeklasifiseer na handelsmerke. Die rekeningkundige hantering is vorentoe toegepas en vorige jaar se syfers is dus nie hersaamgestel nie.

'n Nuwe Aantekening wat meer inligting verskaf oor sekere uitgawes wat deel van die herstruktureringkoste vorm, is in die finansiële state ingesluit, met die doel om die openbaarmaking te verbeter.

Finansieringskoste is hersaamgestel om voorsiening te maak vir aanbieding vir alle dividende op voorkeuraandeel.

In die vorige jare is die beweging op minderheidsbelang gedeeltelik geopenbaar op die gesig van die kontantvloeistaat en gedeeltelik in die Aantekening tot die kontantvloeistaat. Vir verbeterde openbaarmakingsdoeleindes word dit nou slegs op die gesig van die kontantvloeistaat geopenbaar. Die vergelykende syfers is dienooreenkomstig hersaamgestel.

3 Definisies

3.1 Dividend per gewone aandeel

Dividend betaal aan gewone aandeelhouders, gedeel deur die geweege gemiddelde aantal gewone aandele uitgereik aan die einde van die jaar.

3.2 Ekwiteitsdividend per voorkeuraandeel

Gewone dividend betaal aan voorkeuraandeelhouders, gedeel deur die geweege gemiddelde aantal voorkeuraandeel uitgereik aan die einde van die jaar.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

Preference dividend recognised as interest per preference share

Preference dividend paid, divided by the weighted average number of preference shares in issue at the end of the year.

3.3 Earnings and diluted earnings per share

Earnings per ordinary share

Profit attributable to ordinary shareholders, based on ordinary dividend rights divided by the weighted average number of ordinary shares net of the weighted average number of treasury shares in issue at the end of the year.

Diluted earnings per ordinary share

Profit attributable to ordinary shareholders, based on ordinary dividend rights, divided by the weighted average number of ordinary shares, adjusted for options issued, net of the weighted average number of treasury shares at the end of the year, adjusted for options issued.

Earnings per preference share

Profit attributable to preference shareholders, based on ordinary dividend rights, divided by the weighted average number of preference shares net of the weighted average number of treasury shares in issue at the end of the year.

Diluted earnings per preference share

Profit attributable to preference shareholders, based on ordinary dividend rights, divided by the weighted average number of preference shares, adjusted for options issued, net of the weighted average number of treasury shares at the end of the year.

3.4 Net assets

Total assets less total liabilities.

3.5 Cash flow

Cash flow from operating activities.

3.6 Cash flow per share

Cash flow divided by the weighted average number of ordinary shares in issue at the end of the year.

3.7 Net asset turn

Turnover divided by average net assets less average cash on hand.

3.8 Return on net assets

Operating profit as a percentage of average assets less average current liabilities excluding current interest-bearing loans and borrowings.

3.9 Return on shareholders' funds

Profit attributable to shareholders as a percentage of average shareholders' funds, before minority interest.

3.10 Gearing percentage

Interest-bearing loans and borrowings reduced by cash funds, as a percentage of total shareholders' interest, including minority interest.

3.11 Current ratio

Current assets divided by current liabilities.

Voorkeurdividend as rente erken per voorkeuraandeel

Voorkeurdividend betaal gedeel deur die geweegde gemiddelde aantal voorkeuraandeel uitgereik aan die einde van die jaar.

3.3 Verdienste en verwaterde verdienste per aandeel

Verdienste per gewone aandeel

Wins toeskryfbaar aan gewone aandeelhouders, gebaseer op gewone dividendregte, gedeel deur die geweegde gemiddelde aantal gewone aandeel netto van die geweegde gemiddelde tesourie-aandeel uitgereik aan die einde van die jaar.

Verwaterde verdienste per gewone aandeel

Wins toeskryfbaar aan gewone aandeelhouders, gebaseer op gewone dividendregte, gedeel deur die geweegde gemiddelde aantal gewone aandeel, aangepas vir opsies uitgereik, netto van die geweegde gemiddelde tesourie-aandeel aan die einde van die jaar, aangepas vir uitgereikte opsies.

Verdienste per voorkeuraandeel

Wins toeskryfbaar aan gewone voorkeuraandeelhouders, gebaseer op gewone dividendregte, gedeel deur die geweegde gemiddelde aantal voorkeuraandeel netto van die geweegde gemiddelde tesourie-aandeel uitgereik aan die einde van die jaar.

Verwaterde verdienste per voorkeuraandeel

Wins toeskryfbaar aan gewone aandeelhouders, gebaseer op gewone dividendregte, gedeel deur die geweegde gemiddelde aantal gewone aandeel, aangepas vir opsies uitgereik, netto van die geweegde gemiddelde tesourie-aandeel aan die einde van die jaar.

3.4 Netto bates

Totale bates min totale laste.

3.5 Kontantvloei

Kontantvloei uit bedryfsaktiwiteite.

3.6 Kontantvloei per aandeel

Kontantvloei gedeel deur die geweegde gemiddelde aantal gewone aandeel uitgereik aan die einde van die jaar.

3.7 Netto bate-omset

Omset gedeel deur gemiddelde netto bates min gemiddelde kontant voorhande.

3.8 Opbrengs op netto bates

Bedryfswins as 'n persentasie van gemiddelde bates, minus gemiddelde bedryfslaste uitgesluit lopende retedraende lenings en verpligtinge.

3.9 Opbrengs op aandeelhoudersfondse

Wins toeskryfbaar aan gewone aandeelhouders as 'n persentasie van gemiddelde aandeelhouerfondse, voor minderheidsbelang.

3.10 Hefboompersentasie

Rentedraende lenings en verpligtinge, verminder met kontantfondse, as 'n persentasie van totale aandeelhoudersbelang, ingesluit minderheidsbelang.

3.11 Bedryfsverhouding

Bedryfsbates gedeel deur bedryfslaste.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

3.12 Activities pertaining to cash flow

Operating activities

All transactions and other events that are not investing or financing activities.

Financing activities

Activities that result in changes in the size and composition of the capital structures of the Group. This includes both the equity and debt not falling within the definition of cash and cash equivalents.

Investing activities

Activities relating to the acquisition, holding and disposal of long-term assets.

3.13 Cash and cash equivalents

Cash on hand and in current bank accounts.

3.14 Restructuring cost

Restructuring cost consists of costs incurred in order to streamline processes of the Group.

3.15 Abbreviations

The following abbreviations are used in the financial statements

Company names

Clover Industries Limited:	CIL
Clover Holdings Limited:	Clover Holdings
Clover S.A. (Pty) Limited:	Clover S.A.
Clover Beverages Limited:	Clover Beverages
Danone Clover (Pty) Limited:	Danone Clover/Joint venture
Compagnie Gervais Danone:	Danone Group/Danone
Clover Industries Limited and subsidiaries:	The Group/Clover
Clover Fonterra Ingredients (Pty) Limited:	CFI/Clover Fonterra
Clover Botswana (Pty) Limited (incorporated in Botswana):	Clover Botswana
Hosken Consolidated Investments Limited:	HCI
Fonterra Limited:	Fonterra
Clover Swaziland (Pty) Limited (incorporated in Swaziland):	Clover Swaziland
Clover Capital (Pty) Limited:	Clover Capital
Clover Manhattan (Pty) Limited:	Clover Manhattan
The Model Dairy (Pty) Limited:	The Model Dairy
Salpen Services (Pty) Limited:	Salpen
Clover Zambia Limited (incorporated in Zambia):	Clover Zambia
Saclo Properties (Pty) Limited:	Saclo
Mayo Dairy (Pty) Limited:	Mayo Dairy

3.12 Aktiwiteite ten opsigte van kontantvloei

Bedryfsaktiwiteite

Alle transaksies en gebeure wat nie beleggings- of finansierings-aktiwiteite is nie.

Finansieringsaktiwiteite

Aktiwiteite wat veranderinge in die grootte en samestelling van die kapitaalstrukture van die Groep tot gevolg het. Dit sluit ekwiteit en skuld in wat nie onder die definisie van kontant en kontantekwivalente val nie.

Beleggingsaktiwiteite

Aktiwiteite met betrekking tot die verkryging, hou en vervreemding van langtermynbates.

3.13 Kontant en kontantekwivalente

Kontant voorhande en in lopende bankrekening.

3.14 Herstruktureringskoste

Herstruktureringskoste behels kostes aangegaan om sodoende prosesse in die Groep in lyn te bring met mekaar.

3.15 Afkortings

Die volgende afkortings word in die finansiële state gebruik

Maatskappyname

Clover Industries Beperk:	CIL
Clover Beherend Beperk:	Clover Beherend
Clover S.A. (Edms) Beperk:	Clover S.A.
Clover Beverages Beperk:	Clover Beverages
Danone Clover (Edms) Beperk:	Danone Clover/ Gesamentlike onderneming
Compagnie Gervais Danone:	Danone Groep/Danone
Clover Industries Beperk en filiale:	Die Groep/Clover
Clover Fonterra Ingredients (Edms) Beperk:	CFI/Clover Fonterra
Clover Botswana (Edms) Beperk (geïnkorporeer in Botswana):	Clover Botswana
Hosken Consolidated Investments Beperk:	HCI
Fonterra Beperk:	Fonterra
Clover Swaziland (Edms) Beperk (geïnkorporeer in Swaziland):	Clover Swaziland
Clover Capital (Edms) Beperk:	Clover Capital
Clover Manhattan (Edms) Beperk:	Clover Manhattan
The Model Dairy (Edms) Beperk:	The Model Dairy
Salpen Services (Edms) Beperk:	Salpen
Clover Zambia Beperk (geïnkorporeer in Zambië):	Clover Zambia
Saclo Properties (Edms) Beperk:	Saclo
Mayo Dairy (Edms) Beperk:	Mayo Dairy

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

Other

International Accounting Standards:	IAS
International Financial Reporting Standards:	IFRS
Financial Oversight and Risk Committee:	FORC
Remuneration Committee:	Remco
Nomination Committee:	Nomco
Depreciated Replacement Cost:	DRC
Net Current Replacement Cost:	NCRC
Generally Accepted Accounting Practice:	GAAP
Broad-based Black Economic Empowerment:	BBBEE
Property, plant and equipment:	PP&E
Rand Merchant Bank:	RMB
Capital Gains Tax:	CGT
Share appreciation rights:	SAR
Branded Consumer Goods:	BCG
Chief Operating Decision Maker:	CODM

Ander

"International Accounting Standards":	IAS
"International Financial Reporting Standards":	IFRS
Finansiële Oorsig- en Risikokomitee:	FORC
Vergoedingskomitee:	Remco
Nominasiekomitee:	Nomco
Gedepresieerde Vervangingskoste:	DVK
Netto Huidige Vervangingskoste:	NHVK
Algemeen Aanvaarde Rekeningkundige Praktyk:	AARP
Breë-basis Swart Ekonomiese Bemagtiging:	BBSEB
Eiendom, aanleg en toerusting:	EA&T
Rand Merchant Bank:	RMB
Kapitaalwinsbelasting:	KWB
Aandeelgroei regte:	AGR
Handelsmerk-verbruikersprodukte:	HVP
Hoof Bedryfsbeleidsbepaler:	CODM

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
<p>4 Acquisition of interest in Mayo Dairy</p> <p>Danone Clover, in which Clover S.A. has a 45% interest, acquired a 70% interest in Mayo Dairy for R142,4 million on 1 May 2008. The Group's share of goodwill derived from the purchase of Mayo Dairy was R45,8 million. Goodwill was determined as follows:</p> <p>Cash consideration - 142 425</p> <p>Less: fair value of assets acquired - (40 615)</p> <p>Goodwill recognised - 101 810</p> <p>CIL Group's share in the goodwill recognised - 45 815</p> <p>The carrying value of the net assets acquired in the previous year equalled the fair value of the net assets on the date of acquisition. The contribution that Mayo Dairy made to net profit for the year was negligible, as the acquisition was made two months before year-end.</p> <p>Several factors contributed to the recognition of goodwill on the acquisition of the Group's interest in Mayo Dairy namely:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mayo Dairy has a unique business model that the Group will explore in its existing businesses; - The business and brand are well established with loyal customers and products complementing the existing Group products; - Possibilities exist for the Mayo Dairy products being distributed through the extensive Group sales and distribution network for much wider distribution; - Existing synergies between the Group and Mayo Dairy can lead to increased effectiveness; - The intellectual capital and critical management of the business have been adequately secured. 					<p>4 Verkryging van belang in Mayo Dairy</p> <p>Danone Clover, waarin Clover S.A. 'n 45% belang het, het 'n 70% belang in Mayo Dairy op 1 Mei 2008, vir R142,4 miljoen verkry. Die Groep se aandeel in klandisiewaarde voortspruitend uit die aankoop van Mayo Dairy was R45,8 miljoen. Klandisiewaarde is soos volg saamgestel:</p> <p>Kontantbetaling</p> <p>Min: redelike waarde van bates bekom</p> <p>Klandisiewaarde erken</p> <p>CIL Groep se aandeel in die klandisiewaarde erken</p> <p>Die drawaarde van die netto bates verkry in die vorige jaar, stem ooreen met die redelike waarde van die netto bates op datum van verkryging. Aangesien die verkryging twee maande voor jaareinde plaasgevind het, was die bydrae wat Mayo Dairy tot die winste vir die jaar gemaak het gering.</p> <p>Verskeie faktore het bygedra tot die erkenning van klandisiewaarde met die verkryging van die Groep se belang in Mayo Dairy, naamlik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mayo Dairy het 'n unieke besigheidsmodel wat die Groep in sy bestaande besighede kan verken; - Die besigheid en handelsmerke is goed gevestig met lojale klante en produkte wat die Groep se produkte komplementeer; - Die moontlikheid bestaan om Mayo Dairy produkte deur die uitgebreide verkoop- en distribusienetwerk, vir wyer verspreiding te versprei; - Bestaande sinergie tussen die Groep en Mayo Dairy kan tot verhoogde doeltreffendheid bydra; - Die intellektuele kapitaal en kritieke bestuur van die maatskappy is voldoende verseker.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	
<p>5 Interest in joint ventures and associated company</p> <p>Clover Industries indirectly holds a 45% interest in Danone Clover and a 51% interest in Clover Fonterra through Clover S.A. Both entities are involved in the manufacturing, marketing and distribution of dairy-related products.</p> <p>These entities were classified as jointly controlled entities in the prior year. Danone Clover was however reclassified as an associate company on 1 June 2009 as disclosed in the Directors' report.</p>			<p>5 Belang in gesamentlike ondernemings en geassosieerde maatskappy</p> <p>Clover Industries het indirek deur Clover S.A. 'n 45% belang in Danone Clover en 'n 51% belang in Clover Fonterra. Hierdie gesamentlik beheerde entiteite is betrokke by die vervaardiging, bemarking en verspreiding van suiwelverwante produkte.</p> <p>Beide entiteite was geklassifiseer as gesamentlike ondernemings gedurende die vorige jaar. Danone Clover is egter herklasifiseer as 'n geassosieerde maatskappy vanaf 1 Junie 2009 soos in die Direkteursverslag geopenbaar.</p>
<p>5.1 Interest in joint ventures</p> <p>The Group's share in the assets, liabilities, income and expenses of the jointly controlled entities at 30 June which are included in the consolidated financial statements, are as follows:</p>			<p>5.1 Belang in gesamentlike onderneming</p> <p>Die Groep se deel van die bates, laste, inkomste en uitgawes van die gesamentlik beheerde entiteite op 30 Junie word soos volg in die gekonsolideerde finansiële state ingesluit.</p>
<p>Danone Clover</p>			<p>Danone Clover</p>
<p>Assets</p>			<p>Bates</p>
Current assets	-	206 685	Bedryfsbates
Non-current assets	-	249 005	Nie-bedryfsbates
<p>Liabilities</p>			<p>Laste</p>
Current liabilities	-	155 543	Bedryfslaste
Non-current liabilities	-	216 685	Nie-bedryfslaste
<p>Income statement</p>			<p>Inkomstestaat</p>
Turnover	802 262	717 064	Omset
Cost of sales	(561 672)	(517 336)	Koste van verkope
Sales, marketing, distribution and administrative expenses	(145 285)	(144 737)	Verkoops-, bemarkings-, verspreidings- en administratiewe uitgawes
Other operating (costs)/income	(3 212)	746	Ander (bedryfsuitgawes)/inkomste
Finance cost	(20 388)	(15 773)	Finansieringskoste
Profit before taxation	71 705	39 964	Wins voor belasting
Minority interest	(4 036)	(194)	Minderheidsbelang
Income tax expense	(26 689)	(12 475)	Inkomstebelastinguitgawe
Profit attributable to shareholders of the parent company	40 980	27 295	Wins toeskryfbaar aan aandeelhouders van die houermaatskappy
<p>Capital commitments</p>			<p>Kapitaalverpligtinge</p>
Capital commitments authorised and contracted for	-	-	Kapitaalverpligtinge goedgekeur en gekontrakteer
Capital commitments authorised but not contracted for	-	10 918	Kapitaalverpligtinge goedgekeur, maar nie gekontrakteer nie
<p>Clover Fonterra Ingredients</p>			<p>Clover Fonterra Ingredients</p>
<p>Assets</p>			<p>Bates</p>
Current assets	94 325	65 438	Bedryfsbates
Non-current assets	222	239	Nie-bedryfsbates
<p>Liabilities</p>			<p>Laste</p>
Current liabilities	16 359	52 732	Bedryfslaste

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	
Income statement			Inkomstestaat
Turnover	66 206	118 558	Omset
Cost of sales	(49 978)	(96 181)	Koste van verkope
Sales, marketing, distribution and administrative expenses	(8 152)	(11 248)	Verkoops-, bemerkings-, verspreidings- en administratiewe uitgawes
Other operating (expenses)/income	(93)	90	Ander (bedryfsuitgawes)/bedryfsinkomste
Finance income	417	422	Finansieringsinkomste
Profit before taxation	8 400	11 641	Wins voor belasting
Income tax expense	(3 053)	(3 954)	Inkomstebelastinguitgawe
Profit attributable to shareholders of the parent company	5 347	7 687	Wins toeskryfbaar aan aandeelhouders van die houermaatskappy
Capital commitments			Kapitaalverpligtinge
Capital commitments authorised and contracted for	-	-	Kapitaalverpligtinge goedgekeur en gekontrakteer
Capital commitments authorised but not contracted for	-	-	Kapitaalverpligtinge goedgekeur, maar nie gekontrakteer nie
5.2 Interest in associated company			5.2 Belang in geassosieerde maatskappy
The investment in Danone Clover was reclassified and accounted for as an associated company, with effect from 1 June 2009 as disclosed in the Directors' Report.			Die belegging in Danone Clover is met ingang 1 Junie 2009 herklassifiseer as 'n geassosieerde maatskappy soos in die Direkteursverslag uiteengesit.
Danone Clover			Danone Clover
The following summarised information of the Group's investment in the associated company is included in the consolidated financial statements:			Die volgende opgesomde inligting met betrekking tot die belegging in die geassosieerde maatskappy word in die gekonsolideerde finansiële state ingesluit:
Cost	20 025	-	Koste
Share of retained earnings	75 208	-	Deel van behoue verdienste
Unrealised inter-group profits on sale of UltraMel business	(90 427)	-	Ongerealiseerde inter-groepwinste met verkoop van UltraMel besigheid
Profit on deconsolidation of Danone Clover	637 518	-	Wins met dekonsolidasie van Danone Clover
Fair value at date of loss of joint control	642 324	-	Billike waarde op die datum van verlies van gesamentlike beheer
Dividends received from associated company	(35 121)	-	Dividende ontvang van geassosieerde maatskappy
Share of loss of associated company	(5 456)	-	Gedeelte van verlies van geassosieerde maatskappy
Carrying amount of the investment	601 747	-	Drawaarde van die belegging
The following summarised information of the Group's interest in the associated company is not included in the financial statements:			Die volgende opgesomde inligting van die Groep se belange in die geassosieerde maatskappy is nie in die finansiële state ingesluit nie:
Revenue for the month of June 2009	62 105	-	Inkomste vir die maand van Junie 2009
Assets as at 30 June 2009	526 568	-	Bates soos op 30 Junie 2009
Liabilities as at 30 June 2009	(367 449)	-	Laste soos op 30 Junie 2009
The Group calculated the fair value of its investment in Danone Clover as at 1 June 2009 by applying a discounted free cash flow model. The following inputs and key assumptions were utilised in arriving at the fair value; a forecast free cash flow based on the Company's 5-year forecast plans, a required rate of return of 15,5% (based on a risk-free rate of 8,7%), a tax rate of 28% and an inflation rate of 7%.			Die Groep het die billike waarde van sy belegging in Danone Clover soos op 1 Junie 2009 bereken deur middel van die verdiskonteerde vrye kontantvloei-model. Die volgende insette en sleutelaannames is gebruik om die billike waarde te bepaal; 'n vooruitgeskatte vrye kontantvloei gebaseer op die Maatskappy se 5-jaar vooruitskattingsplanne, 'n vereiste opbrengskoers van 15,5% (gebaseer op 'n risikovrye koers van 8,7%), 'n belastingkoers van 28% en 'n 7% inflasiekoers.

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

6 Segment reporting

Segment information is presented in respect of the Group's business segments. The business segments are based on the Group's management and internal reporting structure. Inter-segment pricing is determined on an arm's-length basis. Segment results, assets and liabilities include items directly attributable to a segment as well as those that can be allocated on a reasonable basis. Segment capital expenditure is the total cost incurred during the period to acquire segment assets that are expected to be used for more than one period.

Business segments

The Group comprises the following main business segments:

- Dairy products
- Beverages

Geographic segments

The Group trades predominantly in the Republic of South Africa and as such no geographical segment information is reported.

6 Segmentverslagdoening

Segmentinligting word met betrekking tot die Groep se sakesegmente aangebied. Die sakesegmente is gegrond op die Groep se bestuur en interne verslagdoeningstruktuur. Pryse tussen segmente word op 'n arm-lengte-grondslag bepaal. Resultate, bates en laste van segmente sluit items in wat regstreeks aan segmente toegewys kan word, asook items wat redelikerwys toegewys kan word. Segmentkapitaalbesteding is die totale koste gedurende die tydperk aangegaan om segmentbates te bekom wat na verwagting vir meer as een tydperk gebruik sal word.

Sakesegmente

Die Groep sluit die volgende hoof-sakesegmente in:

- Suiwelprodukte
- Nie-alkoholiese drankies

Geografiese segmente

Die Groep doen hoofsaaklik in die Republiek van Suid-Afrika sake en geen inligting per geografiese segment word dus verstrek nie.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

	Dairy products / Suiwelprodukte		Beverages / Nie-alkoholiese drankies		Eliminations / Eliminasies		Consolidated / Gekonsolideerd		Segmentverlag
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
Segmental report									
External revenue	5 290 050	4 956 590	972 576	778 781	-	-	6 262 626	5 735 371	Eksterne inkomste
Inter-segment revenue	359 713	306 491	14 775	24 969	(374 488)	(331 460)	-	-	Inter-segmentele inkomste
Total segment revenue	5 649 763	5 263 081	987 351	803 750	(374 488)	(331 460)	6 262 626	5 735 371	Totale segmentinkomste
Turnover	4 993 871	4 684 421	1 019 879	812 744			6 013 750	5 497 165	Omset
Cost of sales	(3 906 004)	(3 559 850)	(669 267)	(533 387)			(4 575 271)	(4 093 237)	Koste van verkope
Gross profit	1 087 867	1 124 571	350 612	279 357			1 438 479	1 403 928	Bruto wins
Profit on deconsolidation of Danone Clover	637 518	-	-	-			637 518	-	Wins met die dekonsolidasie van Danone Clover
Other cost	(1 063 018)	(888 633)	(256 548)	(218 068)			(1 319 566)	(1 106 701)	Ander koste
Operating profit before finance cost	662 367	235 938	94 064	61 289			756 431	297 227	Bedryfswins voor finansieringskoste
Net financing (costs)/ income	(170 912)	(146 096)	14 775	24 963			(156 137)	(121 133)	Netto (finansieringskoste)/ inkomste
Profit before taxation	491 455	89 842	108 839	86 252			600 294	176 094	Wins voor belasting
Share of loss of an associated company	(5 456)	-	-	-			(5 456)	-	Deel van 'n geassosieerde maatskappy se verlies
Income tax expense	(24 636)	(18 405)	(31 292)	(32 067)			(55 928)	(50 472)	Inkomstebelastinguitgawe
Profit for the year	461 363	71 437	77 547	54 185			538 910	125 622	Wins vir die jaar
Segment assets	* 3 297 823	3 037 520	287 684	336 676			3 585 507	3 374 196	Segmentbates
Segment liabilities	* 2 083 391	2 353 509	21 108	33 758			2 104 499	2 387 267	Segmentlaste
Other segment information									Ander segmentinligting
Capital expenditure									Kapitaalbesteding
- Tangible assets	189 264	206 932	771	1 509			190 035	208 441	- Tasbare bates
- Intangible assets	19 418	56 560	-	135			19 418	56 695	- Ontasbare bates
Depreciation	95 228	91 108	3 145	3 468			98 373	94 576	Depresiasie
Amortisation	7 391	6 149	572	-			7 963	6 149	Amortisasie
Impairment losses	6 654	47	-	-			6 654	47	Waardedalingverliese
Segment revenue represent sales to external customers.					Segmentinkomste verteenwoordig verkope aan eksterne kliente.				
* The 2009 assets and liabilities exclude the Group's interest in Danone Clover's assets and liabilities as this interest was deconsolidated with effect from 1 June 2009.					* Die 2009 bates en laste sluit die Groep se belange in Danone Clover se bates en laste uit, aangesien hierdie belange gedekonsolideer is met ingang van 1 Junie 2009.				

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
7 Revenue and expenses					7 Inkomste en uitgawes
7.1 Revenue					7.1 Inkomste
Turnover	6 013 750	5 497 165			Omset
Less: confidential discounts	(255 028)	(208 682)			Min: vertroulike afslag
Turnover net of confidential discounts	5 758 722	5 288 483			Omset netto van vertroulike afslag
Finance income	19 367	16 352	18 672	17 041	Finansieringsinkomste
Dividends received	344	713	51 969	34 016	Dividende ontvang
Fees and commission received			35 654	38 502	Foote en kommissie ontvang
Distribution, sales and marketing services rendered	354 781	348 411			Verspreidings-, verkoops- en bemarkingsdienste gelewer
Contract manufacturing income	126 602	78 832			Kontrakvervaardigingsinkomste
Rental income	2 810	2 580	-	523	Huurinkomste
Total revenue	6 262 626	5 735 371	106 295	90 082	Totale inkomste
7.2 Cost of sales					7.2 Koste van verkope
Charges against sales	(368 630)	(314 781)			Verhalings teen verkope
Cost of raw materials	(2 336 957)	(2 146 899)			Koste van grondstowwe
Packaging costs	(739 787)	(644 808)			Verpakkingskoste
Milk collection cost	(265 939)	(257 491)			Melkwinningskoste
Manufacturing direct and indirect cost	(633 857)	(560 539)			Direkte en indirekte vervaardigingskoste
Primary distribution cost	(230 101)	(168 719)			Primêre verspreidingskoste
Total cost of sales	(4 575 271)	(4 093 237)			Totale koste van verkope
Included in cost of sales are operating expenses as indicated below					Ingesluit in koste van verkope is die volgende bedryfsuitgawes
Depreciation, impairment and amortisation					Depresiasie, waardedaling en amortisasie
- Depreciation of property, plant and equipment	53 731	41 594			- Depresiasie van eiendom, aanleg en toerusting
- Amortisation and impairment of trademarks, patents and licences	2 865	1 555			- Amortisasie en waardedaling van handelsmerke, patente en lisensies
Total depreciation, impairment and amortisation included in cost of sales	56 596	43 149			Totale depresiasie, waardedaling en amortisasie ingesluit in koste van verkope
Total inventories, raw material and finished product written off or provided for included in cost of sales	26 930	11 867			Totale voorrade, grondstowwe en klaarprodukte afgeskryf of voorsien ingesluit in koste van verkope

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
7.3 Other operating income					7.3 Ander bedryfsinkomste
Fees for the cession of milk rights			35 654	38 502	Foobie vir die sessie van melkregte
Profit on sale of property, plant and equipment	-	5 064	-	3 773	Wins by verkope van eiendom, aanleg en toerusting
Insurance premiums refunded	10 033	-			Versekeringspremies terugbetaal
Scrap sales	4 622	5 356			Skrootverkope
Rental: buildings	2 810	2 580	-	523	Huurinkomste: geboue
Foreign exchange profit	-	13 918			Wins op buitelandse valuta
Sundry	8 067	9 617	-	914	Diverse
Total other operating income	25 532	36 535	35 654	43 712	Totale ander bedryfsinkomste
7.4 Other operating expenses					7.4 Ander bedryfsuitgawes
Loss on sale of property, plant and equipment	(3 757)	-			Verlies by verkope van eiendom, aanleg en toerusting
Foreign exchange loss	(2 280)	-	(10)	-	Verlies op buitelandse valuta
Handling fees	(3 628)	(3 050)			Hanteerkoste
Impairment loss on trade receivables	(4 142)	(4 517)	(575)	-	Waardedalingsverlies op handelsdebiteure
Provision: consumable stock obsolescence	(2 151)	(3 988)			Voorsiening: Verouderde verbruikersvoorraad
Underprovision for SARS export tax settlement	(2 139)	-			Ondervoorsiening vir SAID-uitvoerkosteskikking
Sundry	(1 999)	(4 219)			Diverse
Total other operating expenses	(20 096)	(15 774)	(585)	-	Totale ander bedryfsuitgawes
Sundry income and expenses consist of immaterial items of less than R1,5 million per item.					Diverse inkomste en uitgawes bestaan uit nie-wesentlike items van minder as R1,5 miljoen per item.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
7.5 Operating profit					7.5 Bedryfswins
Operating profit has been determined after taking into account the following expenses:					Bedryfswins is bepaal met inagneming van die volgende uitgawes:
Other expenses					Ander uitgawes
Development expenses	10 377	7 984			Ontwikkelingskoste
Rentals					Huuruitgawes
– land and buildings	16 798	24 335			– grond en geboue
– equipment	21 204	37 118			– toerusting
– vehicles	262 024	249 236			– voertuie
– storage	20 699	6 180			– berging
– other	26	868			– ander
Direct operating expenses of investment properties					Direkte bedryfsuitgawes van beleggingseiendomme
– maintenance	76	76			– instandhouding
Total other expenses	331 204	325 797			Totale ander uitgawes
Personnel expenses					Personeeluitgawes
– wages, salaries, bonuses and car allowances	1 009 500	892 730	2 295	1 862	– lone, salarisse, bonusse en motortoelaes
– company contributions	14 671	9 129			– maatskappybydraes
– pension contributions	65 956	53 984			– pensioenbydraes
– medical aid fund contributions	22 100	20 208			– mediesefondsbydraes
– other personnel expenses	48 463	44 419	343	–	– ander personeeluitgawes
Total personnel expenses	1 160 690	1 020 470	2 638	1 862	Totale personeeluitgawes
Auditors' remuneration					Ouditersvergoeding
– audit fees current year	9 398	8 828	1 500	1 200	– ouditgelde huidige jaar
– audit fees adjustment previous year	22	1 691			– ouditgelde wysiging van vorige jaar
– other fees and expenses	893	562			– ander fooie en uitgawes
Total auditors' remuneration	10 313	11 081	1 500	1 200	Totale ouditeursvergoeding
Depreciation and amortisation					Depresiasie en amortisasie
Depreciation of property, plant and equipment	44 641	52 890	14	14	Depresiasie van eiendom, aanleg en toerusting
Depreciation of investment properties	56	92			Depresiasie van beleggingseiendom
Amortisation and impairment of trademarks, patents and licences	4 633	4 640			Amortisasie en waardedaling van handelsmerke, patente en lisensies
Total depreciation and amortisation included in operating profit	49 330	57 622	14	14	Totale depresiasie en amortisasie ingesluit in bedryfswins

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
7.6 Finance cost					7.6 Finansieringskoste
Bank loans and overdrafts	(84 854)	(56 166)			Banklenings en -oortrekkings
Securitisation	(56 210)	(43 439)			Versekeringing
Preference dividends to finance cost	(32 248)	(30 417)	(26 872)	(26 769)	Voorkeurdividende oorgedra na finansieringskoste
Fair value adjustments to a loan hedged by an interest-rate swap	(1 044)	(7 206)			Billikewaarde-aanpassing van 'n lening verskans deur 'n rentekoersruiltransaksie
Sundry	(1 147)	(257)			Diverse
Total finance cost	(175 503)	(137 485)	(26 872)	(26 769)	Totale finansieringskoste
7.7 Finance income					7.7 Finansieringsinkomste
Bank interest	5 784	5 093	340	288	Bankrente
Interest received on call deposits	10 269	8 351			Rente ontvang op daggelddeposito's
Inter-company	-	51	17 821	16 599	Inter-maatskappy
Other	3 054	2 774	511	154	Ander
Fair value adjustment to a loan hedged by an interest-rate swap	259	83			Billikewaarde-aanpassing van 'n lening verskans deur 'n rentekoersruiltransaksie
Total finance income	19 366	16 352	18 672	17 041	Totale finansieringsinkomste
7.8 Restructuring cost					7.8 Herstruktureringkoste
Restructuring cost has been determined after taking into account the following expense:					Herstruktureringkoste is bepaal met inagneming van die volgende uitgawe:
Impairment	6 654	1 020			Waardedaling
Refer to Note 11 for further detail.					Verwys na Aantekening 11 vir verdere inligting.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
8 Income tax expense					8 Inkomstebelastinguitgawe
8.1 The major components of the income tax expense are:					8.1 Die hoofkomponente van die inkomstebelastinguitgawe is:
Local income tax					Plaaslike inkomstebelasting
Current income tax					Lopende inkomstebelasting
– current year	(68 214)	(58 852)	(13 038)	(14 881)	– huidige jaar
– previous year	–	(137)	–	(133)	– vorige jaar
Deferred income tax					Uitgestelde inkomstebelasting
– current year	18 108	23 633	(2 753)	4 193	– huidige jaar
– tax rate adjustment	–	(2 646)	–	(12)	– belastingkoersaanpassing
Withholding taxation	–	(1 417)			Weerhoubelasting
Secondary taxation on companies					Sekondêre belasting op maatskappye
– current year	(4 436)	(8 370)	–	(82)	– huidige jaar
Foreign taxation					Buitelandse belasting
Current income tax					Lopende inkomstebelasting
– current year	(3 664)	(2 818)			– huidige jaar
– previous year	2 394	–			– vorige jaar
Deferred taxation					Uitgestelde belasting
– current year	(116)	135			– huidige jaar
Total income tax expense	(55 928)	(50 472)	(15 791)	(10 915)	Totale inkomstebelasting
Estimated taxation losses available for reduction of future taxable income	759 413	459 253			Geraamde belastingverliese beskikbaar vir vermindering van toekomstige belasbare inkomste
Taxes are a matter of interpretation and subject to changes. The Group makes use of tax experts to advise on all tax matters. Estimations of normal company tax and CGT are based on the advice and Management's interpretation thereof.					Belasting is 'n saak van interpretasie en onderhewig aan veranderings. Die Groep maak van belastingkundiges gebruik om oor alle belastingaangeleenthede te adviseer. Ramings van normale maatskappybelasting en KWB word gegrond op hierdie advies en Bestuur se interpretasie daarvan.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
8.2 Reconciliation of income tax rate	%	%	%	%	8.2 Rekonsiliasie van inkomstebelastingkoers
Standard income tax rate	28,0	28,0	28,0	28,0	Standaard inkomstebelastingkoers
Adjusted for:					Aangepas vir:
Permanent differences	2,1	4,3	(10,1)	(2,8)	Permanente verskille
Income tax rate adjustment	-	1,5	-	-	Inkomstebelastingkoersaanpassing
Deferred tax on STC credits	1,4	(5,0)	5,4	(6,0)	Uitgestelde belasting op SBM-krediete
Secondary taxation on companies – paid	0,7	4,8	-	0,1	Sekondêre belasting op maatskappye – betaal
Withholding	-	0,8			Weerhouding
Long-service bonus – adjustment	-	(6,2)			Langdiensbonus – aanpassing
Effect of lower tax rate on capital gains tax and base costs	(22,5)	-			Effek van laer kapitaalwinstbelastingkoers op basiskoste
Other	(0,4)	0,5	-	(1,5)	Ander
Effective tax rate	9,3	28,7	23,3	17,8	Effektiewe inkomstebelastingkoers
8.3 Income tax rate change					8.3 Inkomstebelastingkoersaanpassing
During the previous financial year, the legislated corporate rate of income tax decreased from 29% to 28%.					Gedurende die vorige finansiële jaar het die wetlike korporatiewe inkomstebelastingkoers van 29% na 28% verminder.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
<p>9 Earnings per share</p> <p>The preference shares participate in the ordinary dividends with the ordinary shares proportionate to the par value of ordinary shares and the issue prices of the preference shares. Even though preference shares only participate in earnings to the extent that ordinary dividends have been declared, earnings per share and diluted earnings per share are disclosed for both ordinary as well as preference shares. The earnings for each class of shares is based on the dividend rights attached to the shares.</p>					<p>9 Verdienste per aandeel</p> <p>Die voorkeuraandele deel in gewone dividende tesame met die gewone aandele in verhouding tot die pariwaarde van gewone aandele en die uitgiftepryse van voorkeuraandele. Selfs al deel voorkeuraandele slegs in winste in die mate waarin gewone dividende verklaar is, word verdienste per aandeel en verwaterde verdienste per aandeel vir beide gewone en voorkeuraandele geopenbaar. Die winste vir elke klas aandeel word gegrond op die dividendregte van elke klas aandeel.</p>
<p>9.1 Profit attributable to the different classes of shares</p> <p>Profit attributable to ordinary shareholders of the parent company</p> <p>Profit attributable to preference shareholders of the parent company</p> <p>Profit attributable to shareholders of the parent company</p>	17 572	3 997			<p>9.1 Wins toeskryfbaar aan die verskillende aandeelklasse</p> <p>Wins toeskryfbaar aan gewone aandeelhouders van die houermaatskappy</p> <p>Wins toeskryfbaar aan voorkeur-aandeelhouders van die houermaatskappy</p> <p>Wins toeskryfbaar aan aandeelhouders van die houermaatskappy</p>
	527 170	119 924			
	Number of shares/Aantal aandele	Number of shares/Aantal aandele			
<p>9.2 Basic earnings and diluted earnings per ordinary shares</p> <p>Weighted average number of issued ordinary shares</p> <p>Number of issued ordinary shares</p> <p>Issued to Hosken Consolidated Investments on 10 August 2007</p> <p>Less: treasury shares</p> <p>Weighted average number of issued ordinary shares</p>	88 485 311	76 907 793			<p>9.2 Verdienste en verwaterde verdienste per gewone aandeel</p> <p>Geweegde gemiddelde aantal uitgereikte gewone aandele</p> <p>Aantal uitgereikte gewone aandele</p> <p>Uitgereik aan Hosken Consolidated Investments op 10 Augustus 2007</p> <p>Min: tesourie-aandele</p> <p>Geweegde gemiddelde aantal uitgereikte gewone aandele</p>
	78 711 534	77 411 046			
<p>Diluted weighted average number of issued ordinary shares</p> <p>Number of issued ordinary shares</p> <p>Issued to Hosken Consolidated Investments on 10 August 2007</p> <p>Less: treasury shares</p> <p>Diluted weighted average number of issued ordinary shares</p>	88 485 311	76 907 793			<p>Verwaterde geweege gemiddelde aantal uitgereikte gewone aandele</p> <p>Aantal uitgereikte gewone aandele</p> <p>Uitgereik aan Hosken Consolidated Investments op 10 Augustus 2007</p> <p>Min: tesourie-aandele</p> <p>Verwaterde geweege gemiddelde aantal uitgereikte gewone aandele</p>
	78 711 534	77 411 046			
	Cents per share/Sent per aandeel	Cents per share/Sent per aandeel			
<p>Basic earnings and diluted earnings per share: ordinary shares</p>	22,3	5,2			<p>Basiese verdienste en verwaterde verdienste per aandeel: gewone aandele</p>

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009	2008	2009	2008	
	Number of shares/Aantal aandele	Number of shares/Aantal aandele			
9.3 Basic earnings and diluted earnings per preference shares					9.3 Basiese verdienste en verwaterde verdienste per voorkeuraandeel
There are no instruments in issue that could have a dilutive effect and therefore the diluted earnings per share equal the earnings per share.					Daar is geen instrumente uitgereik wat 'n verwaterde verdienste per aandeel kan veroorsaak nie, dus is die verwaterde verdienste gelyk aan die verdienste per aandeel.
Weighted and diluted average number of issued preference shares					Geweegde en verwaterde gemiddelde aantal uitgereikte voorkeuraandele
Number of issued preference shares	86 492 589	86 492 589			Aantal uitgereikte voorkeuraandele
Less: treasury shares	(1 050 567)	(975 567)			Min: tesourie-aandele
Weighted and diluted average number of issued preference shares	85 442 022	85 517 022			Geweegde en verwaterde gemiddelde aantal uitgereikte voorkeuraandele
	Cents per share/Sent per aandeel	Cents per share/Sent per aandeel			
Basic earnings and diluted earnings per share: preference shares	596,4	135,6			Basiese verdienste en verwaterde verdienste per aandeel: voorkeuraandele
10 Assets of disposal group classified as held-for-sale	R'000	R'000	R'000	R'000	10 Bates van verkope-groep geklassifiseer as gehou-vir-verkoop
Net book value at the beginning of the year	2 892	2 892	14	14	Saldo aan die begin van die jaar
Transfer to assets classified as held-for-sale	50 611	-			Oordrag na bates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop
Disposals	(1 110)	-	(10)	-	Wegdoenings
Carrying value	52 393	2 892	4	14	Drawaarde
Some properties are classified as held-for-sale following the decision of the Group's Management to sell this land and buildings due to the fact that the rental of facilities do not form part of the Group's core business.					Sekere eiendomme word geklassifiseer as bates gehou-vir-verkoop na die besluit van die Groep se Bestuur om hierdie grond en geboue te verkoop omdat die verhuring van fasiliteite nie deel van die Groep se kernbesigheid uitmaak nie.
The transfer from property, plant and equipment is the Group's Boksburg plant, warehouse and certain equipment that are in the process of being transferred to Danone Clover as part of the recapitalisation of that company.					Die oordrag van eiendom, aanleg en toerusting is die Groep se Boksburg fabriek, bergingsfasiliteit en sekere toerusting wat in terme van die Danone Clover herkapitalisering in die proses van oordrag aan Danone Clover is.
Sales are expected to be realised within the next six months. The value of the land and buildings is estimated at R151,8 million (2008: R5,3 million). The fair value of the disposal group exceeds the carrying value.					Daar word verwag dat die verkope binne ses maande sal realiseer. Die waarde van die grond en geboue word op R151,8 miljoen (2008: R5,3 miljoen) geraam. Die billike waarde van die verkoopsgroep oorskry die drawaarde.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
11 Property, plant and equipment					11 Eiendom, aanleg en toerusting
11.1 Freehold land and buildings					11.1 Vrypaggrond en geboue
Cost					Kosprys
Balance at the beginning of the year	433 978	415 711	681	681	Saldo aan die begin van die jaar
Additions capitalised	61 522	20 117			Toevoegings gekapitaliseer
Impairment	(507)	-			Waardedaling
Transfer to assets classified as held-for-sale	(53 028)	-			Oordrag na bates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop
Deconsolidation of Danone Clover	(21 677)	-			Dekonsolidasie van Danone Clover
Disposals	(13)	(1 850)			Wegdoenings
Balance at the end of the year	420 275	433 978	681	681	Saldo aan die einde van die jaar
Accumulated depreciation					Opgehopte depresiasie
Balance at the beginning of the year	(135 851)	(124 052)	(10)	(10)	Saldo aan die begin van die jaar
Depreciation for the year	(14 844)	(12 522)	(1)	(1)	Depresiasie vir die jaar
Transfer to assets classified as held-for-sale	17 707	-			Oordrag na bates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop
Disposals	12	723			Wegdoenings
Deconsolidation of Danone Clover	4 584	-			Dekonsolidasie van Danone Clover
Adjustments and reclassifications between asset groups and intangible assets	-	-	-	1	Aansuiwering en herklassifikasies tussen bategroepe en ontasbare bates
Balance at the end of the year	(128 392)	(135 851)	(11)	(10)	Saldo aan die einde van die jaar
Carrying amounts					Drawaardes
Balance at the beginning of the year	298 127	291 659	671	671	Saldo aan die begin van die jaar
Balance at the end of the year	291 883	298 127	670	671	Saldo aan die einde van die jaar

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
11.2 Leasehold properties					11.2 Huurpageiendomme
Cost					Kosprys
Balance at the beginning of the year	9 063	8 610			Saldo aan die begin van die jaar
Additions capitalised	203	-			Toevoegings gekapitaliseer
Adjustments and reclassification between asset groups and intangible assets	(378)	453			Aanwysings en herklassifikasies tussen bategroepe en ontasbare bates
Balance at the end of the year	8 888	9 063			Saldo aan die einde van die jaar
Accumulated depreciation					Opgehoopte depresiasie
Balance at the beginning of the year	(1 424)	(1 163)			Saldo aan die begin van die jaar
Depreciation for the year	(195)	(200)			Depresiasie vir die jaar
Adjustments and reclassification between asset groups and intangible assets	59	(61)			Aanwysings en herklassifikasies tussen bategroepe en ontasbare bates
Balance at the end of the year	(1 560)	(1 424)			Saldo aan die einde van die jaar
Carrying amounts					Drawaardes
Balance at the beginning of the year	7 639	7 447			Saldo aan die begin van die jaar
Balance at the end of the year	7 328	7 639			Saldo aan die einde van die jaar

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
11.3 Plant, equipment and vehicles					11.3 Aanleg, toerusting en voertuie
Cost					Kosprys
Balance at the beginning of the year	977 605	906 832	65	65	Saldo aan die begin van die jaar
Additions capitalised	232 487	97 573			Toevoegings gekapitaliseer
Transfer to assets classified as held-for-sale	(12 989)	-			Oordrag na bates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop
Disposals	(47 377)	(26 918)			Wegdoenings
Impairment	(6 147)	-			Waardedaling
Adjustments and reclassifications between asset groups and intangible assets	(150)	118			Aansuiwering en herklassifikasies tussen bategroepe en ontasbare bates
Deconsolidation of Danone Clover	(145 380)	-			Dekonsolidasie van Danone Clover
Balance at the end of the year	998 049	977 605	65	65	Saldo aan die einde van die jaar
Accumulated depreciation					Opgehopte depresiasie
Balance at the beginning of the year	(434 237)	(372 370)	(29)	(16)	Saldo aan die begin van die jaar
Depreciation for the year	(83 278)	(81 762)	(13)	(13)	Depresiasie vir die jaar
Transfer to assets classified as held-for-sale	4 526	-			Oordrag na bates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop
Disposals	38 864	19 977			Wegdoenings
Deconsolidation of Danone Clover	59 471	-			Dekonsolidasie van Danone Clover
Adjustments and reclassifications between asset groups and intangible assets	133	(82)			Aansuiwering en herklassifikasies tussen bategroepe en ontasbare bates
Balance at the end of the year	(414 521)	(434 237)	(42)	(29)	Saldo aan die einde van die jaar
Carrying amounts					Drawaardes
Balance at the beginning of the year	543 368	534 462	36	49	Saldo aan die begin van die jaar
Balance at the end of the year	583 528	543 368	23	36	Saldo aan die einde van die jaar

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
11.4 Total property, plant and equipment					11.4 Totale eiendom, aanleg en toerusting
Cost					Kosprys
Balance at the beginning of the year	1 420 646	1 331 153	746	746	Saldo aan die begin van die jaar
Additions capitalised	294 212	117 690			Toevoegings gekapitaliseer
Transfer to assets classified as held-for-sale	(66 017)	-			Oordrag na bates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop
Deconsolidation of Danone Clover	(167 057)	-			Dekonsolidasie van Danone Clover
Disposals	(47 390)	(28 768)			Wegdoenings
Adjustments and reclassifications between asset groups and intangible assets	(528)	571			Aansuiwering en herklassifikasies tussen bategroepe en ontasbare bates
Impairment	(6 654)	-			Waardedaling
Balance at the end of the year	1 427 212	1 420 646	746	746	Saldo aan die einde van die jaar
Accumulated depreciation					Opgehoopte depresiasie
Balance at the beginning of the year	(571 512)	(497 585)	(39)	(26)	Saldo aan die begin van die jaar
Depreciation for the year	(98 317)	(94 484)	(14)	(14)	Depresiasie vir die jaar
Transfer to assets classified as held-for-sale	22 233	-			Oordrag na bates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop
Deconsolidation of Danone Clover	64 055	-			Dekonsolidasie van Danone Clover
Disposals	38 876	20 700			Wegdoenings
Adjustments and reclassifications between asset groups and intangible assets	192	(143)	-	1	Aansuiwering en herklassifikasies tussen bategroepe en ontasbare bates
Balance at the end of the year	(544 473)	(571 512)	(53)	(39)	Saldo aan die einde van die jaar
Carrying amounts					Drawaardes
Balance at the beginning of the year	849 134	833 568	707	720	Saldo aan die begin van die jaar
Balance at the end of the year	882 739	849 134	693	707	Saldo aan die einde van die jaar
During the year under review the Group has impaired property, plant and equipment to the value of R3,3 million, because of the closure of Wesselsbron facilities and R3,3 million due to the discontinuation of the cottage cheese-line in Queensburgh. In both instances the assets were impaired to its scrap value.					Gedurende die jaar onder oorsig het die Groep 'n waardedalingsverlies te boek gestel op eiendom, aanleg en toerusting ter waarde van R3,3 miljoen as gevolg van die sluit van Wesselsbron fasiliteite en R3,3 miljoen as gevolg van die beëindiging van die maaskaaslyn by Queensburg. In beide gevalle is die bates afgeskryf tot hul slopingswaarde.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
11.5 Capital work-in-progress					11.5 Onvoltooide kapitaalwerke
Balance at the beginning of the year	179 413	88 662			Saldo aan die begin van die jaar
Adjustments	(4)	-			Aansuiwerings
Transfer to investment properties	(163)	-			Oordrag na beleggingseiendomme
Additions: current year	189 872	208 441			Toevoegings: huidige jaar
Amounts capitalised	(294 212)	(117 690)			Bedrae gekapitaliseer
Deconsolidation of Danone Clover	(25 867)	-			Dekonsolidasie van Danone Clover
Balance at the end of the year	49 039	179 413			Saldo aan die einde van die jaar
Carrying amount					Drawaarde
Total property, plant and equipment at the beginning of the year	1 028 547	922 230	707	720	Totale eiendom, aanleg en toerusting aan die begin van die jaar
Total property, plant and equipment at the end of the year	931 778	1 028 547	693	707	Totale eiendom, aanleg en toerusting aan die einde van die jaar
The estimated fair value of property, plant and equipment on 30 June 2009 is R2 079,7 million (2008: R2 010,7 million).					Die beraamde markwaarde van eiendom, aanleg en toerusting op 30 Junie 2009 is R2 079,7 miljoen (2008: R2 010,7 miljoen).
The fair value of property, plant and equipment has been determined based on valuations performed by 'The Property Partnership', an accredited independent valuer, as at 30 June 2009 and 30 June 2008 for the current and previous years respectively. 'The Property Partnership' is an industry specialist in valuing property, plant and equipment. The fair value has been determined as follows					Die billike waarde van eiendom, aanleg en toerusting is gebaseer op die waardasies gedoen deur 'The Property Partnership', geakkrediteerde onafhanklike waardeerder, op 30 Junie 2009 en 30 Junie 2008 vir onderskeidelik die huidige en die vorige finansiële jare. 'The Property Partnership' is 'n bedryfspecialis in die waardasie van eiendom, aanleg en toerusting. Die billike waarde is soos volg bepaal
Land and buildings: This category has either been assessed on a capitalised rental income basis or, where specialised facilities are involved, by way of a Depreciated Replacement Cost basis.					Grond en geboue: Hierdie kategorie is of deur die gekapitaliseerde huurinkomste-basis bepaal of, waar spesialisfasiliteite betrokke is, deur middel van die gedepresieerde vervangingskoste-basis bepaal.
Plant and machinery: This category has been assessed on a Net Current Replacement Cost/Depreciated Replacement Cost basis.					Aanleg en masjienerie: Hierdie kategorie is deur middel van die Netto Huidige Vervangingskoste/Gedepresieerde Vervangingskoste-basis bepaal.
Registers containing details of land are available for inspection at the registered office. The carrying value of plant and equipment held under finance leases and hire purchase contracts at 30 June 2009 was R269,5 million (2008: R68,1 million). There were no additions during the year (2008: R2,3 million) of plant and equipment held under finance lease and hire purchase agreements. Leased assets and assets bought under hire purchase contracts are pledged as security for the related finance lease and hire purchase liabilities.					Registers wat besonderhede aangaande grond bevat, is vir inspeksie by die geregistreerde kantoor beskikbaar. Die drawaarde van aanleg en toerusting ingevolge finansiële bruikhuurkontrakte en huurkoopkontrakte op 30 Junie 2009 gehou, was R269,5 miljoen (2008: R68,1 miljoen). Daar was geen toevoegings gedurende die jaar in bruikhuur- en huurkoopkontrakte vir aanleg en toerusting nie (2008: R2,3 miljoen). Gehuurde bates en bates aangekoop met huurkoopkontrakte word as sekuriteit verpand teen die verwante bruikhuur- en huurkoopverpligtinge.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
12 Investment properties					12 Beleggingseiendomme
Cost					Kosprys
Balance at the beginning of the year	2 379	4 569			Saldo aan die begin van die jaar
Additions capitalised	163	-			Toevoegings gekapitaliseer
Transfer to assets classified as held-for-sale	-	(2 190)			Oordrag na bates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop
Balance at the end of the year	2 542	2 379			Saldo aan die einde van die jaar
Accumulated depreciation					Opgehoopte depresiasie
Balance at the beginning of the year	(1 265)	(2 517)			Saldo aan die begin van die jaar
Depreciation for the year	(56)	(92)			Depresiasie vir die jaar
Transfer to assets classified as held-for-sale	-	1 344			Oordrag na bates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop
Balance at the end of the year	(1 321)	(1 265)			Saldo aan die einde van die jaar
Carrying amounts					Drawaardes
Balance at the beginning of the year	1 114	2 052			Saldo aan die begin van die jaar
Balance at the end of the year	1 221	1 114			Saldo aan die einde van die jaar
The fair value for these properties is R5,25 million (2008: R5,7 million).					Die billike waarde van hierdie eiendomme is R5,25 miljoen (2008: R5,7 miljoen).
The fair value of investment properties has been determined based on valuations performed by The Property Partnership, an accredited independent valuer, for the current and previous years. The Property Partnership is an industry specialist in valuing investment properties. The fair value has been determine as follows:					Die billike waarde van beleggingseiendom is gebaseer op die waardasies gedoen deur "The Property Partnership", 'n geakkrediteerde onafhanklike waardeerder, vir die huidige sowel as die vorige finansiële jare. "The Property Partnership" is 'n bedryfsspesialis in die waardasie van beleggingseiendom. Die billike waarde is soos volg bepaal:
Land and buildings: This category has either been assessed on a capitalised rental income basis or, where specialised facilities are involved, by way of a Depreciated Replacement Cost basis.					Grond en geboue: Hierdie kategorie is of deur die gekapitaliseerde huurinkomste-basis bepaal of waar spesialisfasiliteite betrokke is deur middel van die Gedepresieerde Vervangingskoste-basis.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
13 Intangible assets					13 Ontasbare bates
13.1 Goodwill					13.1 Klandisiewaarde
Cost					Kosprys
Balance at the beginning of the year	301 685	255 871			Saldo aan die begin van die jaar
Acquisitions	(472)	45 815			Verkrygings
Deconsolidasion of Danone Clover	(45 815)	-			Dekonsolidasie van Danone Clover
Adjustments and reclassifications between asset groups and tangible assets	-	(1)			Aansuiwering en herklassifikasies tussen bategroepe en tasbare bates
Balance at the end of the year	255 398	301 685			Saldo aan die einde van die jaar
Impairment losses and other credits					Waardedalingsverliese en ander krediete
Balance at the beginning of the year	(1 311)	(1 311)			Saldo aan die begin van die jaar
Balance at the end of the year	(1 311)	(1 311)			Saldo aan die einde van die jaar
Carrying amounts					Drawaardes
Balance at the beginning of the year	300 374	254 560			Saldo aan die begin van die jaar
Balance at the end of the year	254 087	300 374			Saldo aan die einde van die jaar
13.2 Trademarks, patents and software licences					13.2 Handelsmerke, patente en programmatuurlisensies
Cost					Kosprys
Balance at the beginning of the year	47 779	37 253			Saldo aan die begin van die jaar
Acquisitions	23 390	10 880			Verkrygings
Transfer to assets classified as held-for-sale	(8 129)	-			Oordrag na bates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop
Impairment	-	(47)			Waardedaling
Deconsolidasion of Danone Clover	(2 728)	-			Dekonsolidasie van Danone Clover
Disposals	(31)	(307)			Wegdoenings
Balance at the end of the year	60 281	47 779			Saldo aan die einde van die jaar
Accumulated amortisation					Opgehoopte amortisasie
Balance at the beginning of the year	(20 025)	(14 175)			Saldo aan die begin van die jaar
Amortisation for the year	(7 963)	(6 149)			Amortisasie vir die jaar
Deconsolidasion of Danone Clover	1 300	-			Dekonsolidasie van Danone Clover
Disposals	21	298			Wegdoenings
Transfer to assets classified as held-for-sale	1 300	-			Oordrag na bates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop
Adjustments and reclassifications between asset groups and tangible assets	-	1			Aansuiwering en herklassifikasies tussen bategroepe en tasbare bates
Balance at the end of the year	(25 367)	(20 025)			Saldo aan die einde van die jaar
Carrying amounts					Drawaardes
Balance at the beginning of the year	27 754	23 078			Saldo aan die begin van die jaar
Balance at the end of the year	34 914	27 754			Saldo aan die einde van die jaar

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
13.3 Total intangible assets					13.3 Totale ontasbare bates
Cost					Kosprys
Balance at the beginning of the year	349 464	293 124			Saldo aan die begin van die jaar
Acquisitions	22 918	56 695			Verkrygings
Transfer to assets classified as held-for-sale	(8 129)	–			Oordrag na bates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop
Impairment	–	(47)			Waardedaling
Adjustments and reclassifications between asset groups and tangible assets	–	(1)			Aansuiwings en herklassifikasies tussen bategroepe en tasbare bates
Deconsolidation of Danone Clover	(48 543)	–			Dekonsolidasie van Danone Clover
Disposals	(31)	(307)			Wegdoenings
Balance at the end of the year	315 679	349 464			Saldo aan die einde van die jaar
Accumulated amortisation					Opgehoopte amortisasie
Balance at the beginning of the year	(21 336)	(15 486)			Saldo aan die begin van die jaar
Amortisation for the year	(7 963)	(6 149)			Amortisasie vir die jaar
Deconsolidation of Danone Clover	1 300	–			Dekonsolidasie van Danone Clover
Disposals	21	298			Wegdoenings
Transfer to assets classified as held-for-sale	1 300	–			Oordrag na bates geklassifiseer as gehou-vir-verkoop
Adjustments and reclassifications between asset groups and tangible assets	–	1			Aansuiwings en herklassifikasies tussen bategroepe en tasbare bates
Balance at the end of the year	(26 678)	(21 336)			Saldo aan die einde van die jaar
Carrying amounts					Drawaardes
Balance at the beginning of the year	328 128	277 638			Saldo aan die begin van die jaar
Balance at the end of the year	289 001	328 128			Saldo aan die einde van die jaar
13.4 Impairment testing of goodwill					13.4 Waardedalingtoetsing van klandisiewaarde
An impairment test is done annually at the Group's financial year-end on goodwill acquired through business combinations. The present value of future cash flows generated by the businesses is estimated for a five-year period and is based on:					'n Waardedalingstoets word jaarliks gedoen op die Groep se jaareinde vir klandisiewaarde bekom deur middel van besigheidsamevoegings. Die huidige waarde van toekomstige kontantvloeië gegenereer deur die besigheid word geskat vir 'n vyfjaar-periode en gebaseer op:
Current net profits before tax, projected forward for real growth of 7% and adjusted for non-cash items; an effective tax rate of 28%; required capital expenditure; movements in working capital; and a discount rate equal to the weighted cost of capital of the business.					Huidige netto winste voor belasting, vooruit geprojekteer vir reële groei van 7% en aangepas vir nie-kontantitems; 'n effektiewe belastingkoers van 28%; vereiste kapitaalbesteding; beweging in bedryfskapitaal; en 'n diskontokoers gelyk aan die geweeëde koste van kapitaal van die onderneming.
Goodwill has been allocated to the following cash generating units for purposes of the impairment review:					Klandisiewaarde is na die volgende kontantgenererende eenhede geallokeer met die doel om waardedaling te oorweeg:
– Clover dairy business	25 387	25 387			– Clover-suiwelbesigheid
– Clover beverage business	227 756	227 756			– Clover-drankiesbesigheid

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
14 Deferred taxation					14 Uitgestelde belasting
Balance at the beginning of the year	76 187	55 705	4 526	345	Saldo aan die begin van die jaar
Movements during the year	27 870	23 768	(2 754)	4 193	Bewegings gedurende die jaar
Acquisitions	-	(640)	-	-	Aankope
Taxation rate adjustment	-	[2 646]	-	[12]	Belastingkoersverandering
Balance at the end of the year	104 057	76 187	1 772	4 526	Saldo aan die einde van die jaar
The balance is constituted as follows:					Die saldo bestaan uit:
Deferred tax assets					Uitgestelde belastingbates
Bad debts provision	1 973	1 486			Voorsiening vir slegte skulde
Exports claim	-	1 680			Uitvoereis
Secured loan: RMB - sale and lease back	-	3 395			Versekerde lening: RMB - verkoop en terughuur
Provision: credit notes	2 601	2 589			Voorsiening vir kredietnotas
Consumable stores	1 848	1 678			Verbruiksvoorraad
Long-service bonus	10 505	10 685			Langdiensbonus
Property, plant and equipment	-	4	5	4	Eiendom, aanleg en toerusting
Leave pay provision	10 969	10 310			Verlofgeldvoorsiening
Share-based payments	312	-			Aandeelgebaseerde betalings
Provision: special bonus	1 511	869	1 511	869	Voorsiening: spesiale bonus
In-plant building	1 320	1 498			Inhuisgebou
Leases	2 017	3 613			Hure
Provision: rentals, straight-line adjustment	2 614	2 024			Voorsiening: huurgeld, reguitlyn-aanpassing
Provisions	1 393	2 858			Voorsienings
Assessed loss carried forward	212 636	128 591			Aangeslane verlies oorgedra
Secondary tax on companies	483	8 850	-	3 653	Sekondêre belasting op maatskappye
Other	2 964	1 710	256	-	Ander
Total deferred tax assets	253 146	181 840	1 772	4 526	Totale uitgestelde belastingbates

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
Deferred tax liabilities					Uitgestelde belastinglaste
Property, plant and equipment	(107 346)	(98 789)			Eiendom, aanleg en toerusting
Provision: foreign exchange contracts	-	(761)			Voorsienings: buitelandse valutakontrakte
Advance payments	(984)	(1 271)			Vooruitbetalings
Capital gains tax on deconsolidation of Danone Clover	(37 985)	-			Kapitaalwinst belasting met dekonsolidasie van Danone Clover
Leased assets	-	(601)			Huur-bates
Rent paid: machines – long-term	(2 771)	(2 237)			Huur betaal: masjiene – langtermyn
Other	(3)	(1 994)			Ander
Total deferred tax liabilities	(149 089)	(105 653)	-	-	Totale uitgestelde belastinglaste
Net deferred tax asset	104 057	76 187	1 772	4 526	Netto uitgestelde belastingbate
Reflected in the balance sheet as follows:					Soos volg in die balansstaat weerspieël:
Deferred tax assets	110 349	104 764	1 772	4 526	Uitgestelde belastingbates
Deferred tax liabilities	(6 292)	(28 577)			Uitgestelde belastinglaste
Net deferred tax asset	104 057	76 187	1 772	4 526	Netto uitgestelde belastingbate
In assessing the availability of sufficient future taxable profit for utilisation against unused tax losses, cognisance was taken of the Group's vision, goals and strategies. The Board is of the opinion that future taxable profits would be adequate to utilise the unused tax losses.					By die evaluering van voldoende toekomstige belasbare winste vir aanwending teen onbenutte belastingverliese, is kennis geneem van die Groep se visie, doelwitte en strategieë. Die Direksie is van mening dat toekomstige belasbare winste toereikend sal wees om die ongebruikte belastingverlies te benut.
The balance sheet disclosure for deferred tax assets is the total amount for all Group Companies with net deferred tax assets. Likewise the deferred liability represents the total of all Companies with net deferred tax liabilities. Note 14 however groups all deferred tax assets and liabilities in the Group, irrespective of the net position of individual Group companies.					Die uitgestelde belastingbate in die balansstaat is die totale bedrag van alle Groepmaatskappye wat netto uitgestelde belastingbates het. Soortgelyk is die uitgestelde belastinglaste die totaal van alle Groepmaatskappye met netto uitgestelde belastinglaste. Aantekening 14 groepeer egter alle uitgestelde belastingbates en laste in die Groep, ongeag die netto posisie van die individuele Groepmaatskappye.
The asset and liability totals per this Note will therefore not agree to the balance sheet disclosure although the net amount corresponds.					Die totale bates en laste in hierdie Aantekeninge stem dus nie ooreen met die balansstaatbedrae nie, alhoewel die netto bedrag dieselfde is.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
15 Inventories					15 Voorraad
Delivery agreements	5 793	5 793			Leweringsooreenkomste
Raw materials	73 218	89 891			Grondstowwe
Work-in-progress	47 480	85 631			Onvoltooide werk
Consumable stores	47 625	56 847			Verbruiksvoorraad
Finished goods	355 105	371 358			Klaarprodukte
Total inventories	529 221	609 520			Totale voorraad
The amount of the write-down of inventories recognised as an expense is R26,9 million (2008: R11,9 million). This expense is included in the cost of sales line item as a cost of inventories.					Die bedrag van die waardedaling van voorrade wat as 'n uitgawe erken word, is R26,9 miljoen (2008: R11,9 miljoen). Hierdie uitgawe is ingesluit in die koste van verkope-lynititem as 'n voorraadkoste.
Inventory valued at R23,7 million (2008: R124,4 million) included above, has been sold to ABSA as part of a commodity financing agreement, as set out in Note 21.1 (e).					Voorraad met 'n waarde van R23,7 miljoen (2008: R124,4 miljoen) hierbo ingesluit, is aan ABSA verkoop as deel van 'n kommoditeitsfinansieringsooreenkoms soos uiteengesit in Aantekening 21.1 (e).

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
16 Trade and other receivables					16 Handels- en ander debiteure
Trade receivables	693 560	695 347			Handelsdebiteure
Other receivables and advance payments	99 081	95 386	501	1 685	Ander debiteure en vooruitbetalings
Loans to Directors and employees	20 612	20 481			Lenings aan Direkteure en werknemers
Intercompany loan: Clover S.A.			54 202	129 568	Intermaatskappylening: Clover S.A.
Intercompany loan: CIL Share Purchase Plan Trust			22 911	23 634	Intermaatskappylening: CIL Share Purchase Plan Trust
Intercompany loan: CIL Stabilisation Trust			4 398	4 398	Intermaatskappylening: CIL Stabilisation Trust
Allowance for impairment	(8 708)	(5 633)			Toelae vir waardedaling
Credit note accrual	(8 722)	(14 276)			Kredietnotavoorsiening
Total trade and other receivables	795 823	791 305	82 012	159 285	Totale handels- en ander debiteure
The loans to Directors and Senior Personnel are made to finance preference shares in CIL issued by the CIL Share Purchase Plan Trust (Refer to Note 31). The capital portion of amounts due by the Directors and Senior Personnel is payable on termination of service. The tax due, paid on behalf of the Directors and Senior Personnel, will be waived if the persons remain in service for three years after the issue date of the mentioned shares.					Die lenings aan Direkteure en Senior Personeel is toegestaan vir die finansiering van voorkeuraandeel in CIL verkry vanaf die CIL Share Purchase Plan Trust (Verwys Aantekening 31). Die kapitaalgedeelte van bedrae verskuldig deur Direkteure en Senior Personeel, is betaalbaar by diensbeëindiging. Die verskuldigde belasting betaal namens die Direkteure en Senior Personeel word kwytgeskeld indien die persone in diens bly vir 'n tydperk van drie jaar na datum van uitreiking van genoemde aandeel.
Clover S.A. securitised its trade debtors, excluding debtors generated from export sales, through a special-purpose entity, Clover Capital. Clover Capital was consolidated into the results of the Group.					Clover S.A. het sy handelsdebiteure, uitgesluit debiteure wat uit uitvoerverkope gegeneer is, deur 'n spesiaaldoelentiteit, Clover Capital, versekureer.
The payment terms for accounts receivable are 30 days after the end of the month in which the goods were delivered.					Clover Capital is by die resultate van die Groep gekonsolideer. Die betalingsvoorwaardes vir rekeninge ontvangbaar is 30 dae na die maandeinde waarin die goedere afgelewer is.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
<p>17 Cash and short-term deposits</p> <p>Cash at bank earns interest at floating rates based on daily deposit rates. Short-term deposits are made for periods varying between one day and three months, depending on the immediate cash requirements of the Group, and earn interest at the respective short-term deposit rates. At 30 June 2009, the Group had available R206,0 million (2008: R130,9 million) of unutilised committed borrowing facilities in respect of which all conditions precedent had been met.</p> <p>For the purpose of the consolidated cash flow statements, cash and short-term deposits comprise the following:</p> <p>Cash at bank and on hand</p> <p>On hand</p> <p>Outstanding deposits</p> <p>Call loans</p> <p>Cash in banks</p> <p>Total cash and short-term deposits</p>					<p>17 Kontant en korttermyndeposito's</p> <p>Kontant in die bank verdien rente teen veranderlike koerse gegrond op daaglikse depositokoerse. Korttermyndeposito's word gemaak vir tydperke van tussen een dag en drie maande, na gelang van die onmiddellike kontantbehoefes van die Groep, en verdien rente teen die onderskeidelike korttermyn-depositokoerse. Op 30 Junie 2009 het die Groep oor onbenutte verbonde leengeriewe van R206,0 miljoen (2008: R130,9 miljoen) beskik waarop alle opskortende voorwaardes nagekom is.</p> <p>Vir doeleindes van die gekonsolideerde kontantvloei-state word kontant en korttermyndeposito's soos volg saam-gestel:</p> <p>Kontant in banke en voorhande</p> <p>Voorhande</p> <p>Uitstaande deposito's</p> <p>Daglenings</p> <p>Kontant in banke</p> <p>Totale kontant en korttermyndeposito's</p>
	351	1 555			
	53 913	133 726			
	51 973	1 552			
	167 734	367 590	42 146	7 702	
	273 971	504 423	42 146	7 702	

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009	2008	2009	2008	
	Number of shares/Aantal aandele	Number of shares/Aantal aandele	Number of shares/Aantal aandele	Number of shares/Aantal aandele	
18 Share capital and share premium					18 Aandelekapitaal en aandelepremie
18.1 Ordinary shares					18.1 Gewone aandele
<i>Authorised</i>					<i>Gemagtig</i>
100 million ordinary shares with a par value of 10 cents each					100 miljoen gewone aandele met 'n parawaarde van 10 sent elk
<i>Share capital issued</i>					<i>Aandelekapitaal uitgereik</i>
Number of ordinary shares issued:					Aantal gewone aandele uitgereik:
At 1 December 2003	57 603 937	57 603 937	57 603 937	57 603 937	Op 1 Desember 2003
At 6 October 2005	19 303 856	19 303 856	19 303 856	19 303 856	Op 6 Oktober 2005
At 10 August 2007	11 577 518	11 577 518	11 577 518	11 577 518	Op 10 Augustus 2007
Total number of ordinary shares issued	88 485 311	88 485 311	88 485 311	88 485 311	Totale aantal uitgereikte gewone aandele
	R'000	R'000	R'000	R'000	
Ordinary share capital					Gewone aandelekapitaal
88,5 million (2008: 88,5 million) ordinary shares at 10 cents each	8 849	8 849	8 849	8 849	88,5 miljoen (2008: 88,5 miljoen) gewone aandele van 10 sent elk
Ordinary share premium					Gewone aandelepremie
Premium on 19,3 million (2008: 19,3 million) ordinary shares at 90 cents per share and 11,6 million ordinary shares at 96 cents per share (2008: 90 cents per share and 11,6 million ordinary shares at 96 cents per share)	28 476	28 476	28 476	28 476	Premie op 19,3 miljoen (2008: 19,3 miljoen) gewone aandele teen 90 sent per aandeel en 11,6 miljoen gewone aandele teen 96 sent per aandeel (2008: 90 sent per aandeel en 11,6 miljoen gewone aandele teen 96 sent per aandeel)
Total ordinary share capital and share premium	37 325	37 325	37 325	37 325	Totale gewone aandelekapitaal en aandelepremie

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009	2008	2009	2008	
18.2 Preference shares	Number of shares/Aantal aandele	Number of shares/Aantal aandele	Number of shares/Aantal aandele	Number of shares/Aantal aandele	18.2 Voorkeuraandele
<i>Authorised</i>					<i>Gemagtig</i>
100 million cumulative preference shares with a par value of 10 cents each					100 miljoen kumulatiewe voorkeuraandele met 'n pari-waarde van 10 sent elk
<i>Share capital issued:</i>					<i>Aandelekapitaal uitgereik:</i>
Number of shares issued					Aantal aandele uitgereik
At 1 December 2003	57 603 937	57 603 937	57 603 937	57 603 937	Op 1 Desember 2003
At 6 October 2005	25 000 000	25 000 000	25 000 000	25 000 000	Op 6 Oktober 2005
At 5 July 2006	3 888 652	3 888 652	3 888 652	3 888 652	Op 5 Julie 2006
Total number of preference shares issued	86 492 589	86 492 589	86 492 589	86 492 589	Totale aantal uitgereikte voorkeuraandele
	R'000	R'000	R'000	R'000	
Preference share capital					Voorkeuraandelekapitaal
86,5 million (2008: 86,5 million) preference shares at 10 cents each	8 649	8 649	8 649	8 649	86,5 miljoen (2008: 86,5 miljoen) voorkeuraandele van 10 sent elk
Preference share premium					Voorkeuraandelepremie
Premium on 86,5 million (2008, 86,5 million) preference shares at R2,80 per share	242 179	242 179	242 179	242 179	Premie op 86,5 miljoen (2008, 86,5 million) voorkeuraandele teen R2,80 per aandeel
Share issue cost	(230)	(230)	(230)	(230)	Koste van aandele uitgereik
Total preference share capital and premium	250 598	250 598	250 598	250 598	Totale voorkeuraandelekapitaal en premie
<p>Holders of preference shares are entitled to a minimum preference dividend payable on a quarterly basis, calculated over the dividend period at 75% of ABSA's prime rate multiplied by the subscription price of the preference share.</p> <p>In addition, preference shares participate in ordinary dividends, if declared, in proportion to the issue price of preference shares and par value of ordinary shares. Preference shares have no voting rights and are not redeemable unless the Company breaches certain conditions as set out in the Articles of Association.</p>					<p>Voorkeuraandeelhouders is geregtig op 'n minimum voorkeurdividend, bereken oor die dividendtydperk teen 75% van ABSA se primakoers vermenigvuldig met die subskripsieprys van die voorkeuraandeel, betaalbaar op 'n kwartaalike basis.</p> <p>Verder deel voorkeuraandeelhouders in gewone dividende, indien verklaar, in verhouding tot die uitreikprys van voorkeur-aandele en die pari-waarde van gewone aandele. Voorkeuraandele het geen stemreg nie en is nie aflosbaar nie, tensy die Maatskappy sekere voorwaardes soos uiteengesit in die Akte van Oprigting verbreek.</p>

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
18.3 Total issued ordinary and preference share capital	17 498	17 498	17 498	17 498	18.3 Totale uitgereikte gewone en voorkeuraandelekapitaal
Total ordinary and preference share premium	270 425	270 425	270 425	270 425	Totale gewone en voorkeuraandelepremie
Total debt portion of preference share capital	(149 393)	(149 393)	(151 650)	(151 650)	Totale skuldcomponent van voorkeuraandelekapitaal
Total share premium net of debt portion	121 032	121 032	118 775	118 775	Totale aandelepremie netto van skuldcomponent
Shares were issued as follows during the year					Aandele is soos volg gedurende die jaar uitgereik
Ordinary shares of 10 cents each	-	1 158	-	1 158	Gewone aandele van 10 sent elk
Ordinary share premium of 96 cents per share	-	11 103	-	11 103	Gewone aandelepremie van 96 sent per aandeel
Total shares issued during the year	-	12 261	-	12 261	Totale aandele uitgereik gedurende die jaar
18.4 Treasury share capital and share premium					18.4 Tesourie-aandelekapitaal en aandelepremie
9,8 million (2008: 9,8 million) ordinary shares at 10 cents each	(977)	(977)			9,8 miljoen (2008: 9,8 miljoen) gewone aandele van 10 sent elk
and 1,05 million (2008: 1,05 million) preference shares at 10 cents each	(105)	(105)			en 1,05 miljoen (2008: 1,05 miljoen) voorkeuraandele van 10 sent elk
and a preference share premium of R2,80 per share	(2 942)	(2 942)			en 'n voorkeuraandelepremie van R2,80 per aandeel
Total treasury share capital and premium	(4 024)	(4 024)			Totale tesourie-aandelekapitaal en premie
Debt portion of preference share capital					Skuldcomponent van voorkeuraandelekapitaal
Debt portion of preference shares	(151 650)	(151 650)	(151 650)	(151 650)	Skuldcomponent van voorkeuraandele
Less: debt portion of preference treasury shares	2 257	2 257			Min: skuldcomponent van voorkeurtresourie-aandele
Total debt portion of preference share capital	(149 393)	(149 393)	(151 650)	(151 650)	Totale skuldcomponent van voorkeuraandelekapitaal

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
for the year ended 30 June 2009					
19 Reserves					19 Reserwes
19.1 Share-based payments reserve					19.1 Aandeelgebaseerde betalingsreserwe
Balance at the beginning and end of the year	29 366	29 366	2 170	2 170	Saldo aan die begin en einde van die jaar
Total share-based payments reserve	29 366	29 366	2 170	2 170	Totale aandeelgebaseerde betalingsreserwe
Refer to Note 31 of the financial statements for details on share-based payment scheme.					Verwys na Aantekening 31 by die finansiële state vir besonderhede van die aandeelgebaseerde betalingskema.
19.2 Sundry reserves					19.2 Diverse reserwes
Balance at the beginning of the year	210 527	214 560			Saldo aan die begin van die jaar
Transfer from retained earnings	599 533	-			Oordrag van behoue verdienste
Foreign currency translation reserve	4 161	[4 033]			Buitelandse valuta-omrekeningsreserwe
Total sundry reserves	841 221	210 527			Totale diverse reserwes
The balance is constituted as follows:					Die saldo is soos volg saamgestel:
- profit on deconsolidation of Danone Clover	599 533	-			- wins met dekonsolidasie van Danone Clover
- profit on sale of property, plant and equipment	7 931	7 931			- wins by verkoop van eiendom, aanleg en toerusting
- share premium received on issue of shares to minority shareholders	125 795	125 795			- aandeelpremie verkry by uitreiking van aandele aan minderheidsaandeelhouers
- revaluation of property, plant and equipment	4 302	4 302			- herwaardasie van eiendom, aanleg en toerusting
- unrealised profit on acquisition of additional shares in subsidiary	14 913	14 913			- ongerealiseerde wins by verkryging van bykomende aandele in filiaal
- foreign currency translation reserve [exchange differences arising from the translation of the financial statements of foreign subsidiaries]	[4 439]	[8 600]			- buitelandse valuta-omrekenings-reserwe (wisselkoersverskille wat voortspruit uit die omskakeling van die finansiële state van buitelandse filiale)
- revaluation of Clover Holdings shares with acquisition of investment previously held by NCD Members Participation Trust	48 937	48 937			- herwaardasie van Clover Beherend-aandele by verkryging van belegging voorheen gehou deur NCD Members Participation Trust
- revaluation of Clover Beverages assets	5 334	5 334			- herwaardasie van Clover Beverages se bates
- non-distributable loss written off on unbundling of Clover Holdings	11 915	11 915			- nie-verdeelbare verlies afgeskryf by die ontbondeling van Clover Beherend
Total non-distributable reserves	814 221	210 527			Totale nie-verdeelbare reserwe
Total reserves at the end of the year	843 587	239 893	2 170	2 170	Totale reserwes aan die einde van die jaar
20 Retained earnings					20 Behoue verdienste
Retained profit/(loss) at the beginning of the year	564 222	462 674	87 119	55 164	Behoue wins/(verlies) aan die begin van die jaar
Mayo with acquisition adjustment	154	-			Mayo met verkrygingaanpassing
Profit attributable to shareholders of the parent	527 170	119 924	52 043	50 331	Wins toeskryfbaar aan aandeelhouers van die houermaatskappy
Retained profit/(loss) before dividends declared	1 091 546	582 598	139 162	105 495	Behoue wins/(verlies) voor dividende verklaar
Transfer to non-distributable reserve	[599 533]	-			Oordrag van nie-verdeelbare reserwe
Dividends declared	[29 984]	[18 376]	[29 984]	[18 376]	Dividende verklaar
Retained profit at the end of the year	462 029	564 222	109 178	87 119	Behoue wins aan die einde van die jaar

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
21 Interest-bearing loans and borrowings					21 Rentedraende lenings en verpligtinge
21.1 Secured liabilities					21.1 Versekerde verpligtinge
(a) Secured by plant and equipment sold under a lease-back with a book value of Rnil million (2008: R4,6 million). Fixed interest rate: 17,5% (2008: 17,5%). Maturity: 30 June 2009.	-	12 126			(a) Verseker deur aanleg en toerusting verkoop onder 'n terugverhuringsooreenkoms met 'n boekwaarde van Rnil miljoen (2008: R4,6 miljoen). Vaste rentekoers: 17,5% (2008: 17,5%). Aflosdatum: 30 Junie 2009.
(b) Secured by plant and equipment with a book value of R26,6 million (2008: R29,4 million), repayable in half-yearly instalments over three years. Payments due within the next year are R6,3 million (2008: R5,8 million). Variable interest rate: 9,50% (2008: 14,8%). Maturity: 31 May 2012.	20 570	26 428			(b) Verseker deur aanleg en toerusting met 'n boekwaarde van R26,6 miljoen (2008: R29,4 miljoen), terugbetaalbaar in halfjaarlikse paaielemente oor drie jaar. Terugbetalings in die eerskomende jaar is R6,3 miljoen (2008: R5,8 miljoen). Veranderlike rentekoers: 9,50% (2008: 14,8%). Aflosdatum: 31 Mei 2012.
(c) Secured by securitisation of trade debtors (Refer to Note 16). Repayable as follows: Third tranche: R280 million maturity – 14 December 2011. Fixed interest rate: 10,0% (2008: 10,0%). Fourth tranche: R150 million maturity: 31 March 2013. Fixed interest rate: 13,0% (2008: 13,0%). Fifth tranche: R100 million maturity: 31 March 2013. Fixed interest rate: 10,9%.	530 000	430 000			(c) Verseker deur 'n versekering van handelsdebiteure (verwys na Aantekening 16). Terugbetaalbaar soos volg: Derde ooreenkoms: R280 miljoen aflosdatum op 14 Desember 2011. Rentekoers vas: 10,0% (2008: 10,0%). Vierde ooreenkoms: R150 miljoen aflosdatum: 31 Maart 2013. Rentekoers vas: 13% (2008: 13%). Vyfde ooreenkoms: R100 miljoen aflosdatum: 31 Maart 2013. Rentekoers vas 10,9%.
(d) Secured by plant and equipment with a book value of R61,6 million (2008: R34,1 million). Repayable in monthly instalments. Payments due within the next year are: R10,7 million (2008: R7,7 million). Variable interest rate portion: 9,3% – 8,8% (2008: 10,8% – 13,8%). Maturity: between December 2009 and February 2011. Fixed interest rate portion 9,6% and 11,5% (2008: 9,6% – 10,0%).	43 586	29 858			(d) Verseker deur aanleg en toerusting met 'n boekwaarde van R61,6 miljoen (2008: R34,1 miljoen). Terugbetaalbaar in maandelikse paaielemente. Terugbetalings in die eerskomende jaar is: R10,7 miljoen (2008: R7,7 miljoen). Veranderlike rentekoers-gedeelte: 9,3% – 8,8% (2008: 10,8% – 13,8%). Aflosdatums: tussen Desember 2009 en April 2011. Vaste rentekoers-gedeelte 9,6% en 11,5% (2008: 9,6% – 10,0%).
(e) ABSA Stock Sales Variable interest rate 9,5% – 14% (2008: 13% – 14%). Inventory is sold and repurchased on a monthly basis as part of a commodity financing agreement with the bank. This inventory is repurchased by the Group as utilised. The bank however, can require the Group to repurchase all the inventory on demand.	23 728	124 362			(e) ABSA Voorraadverkoop Veranderlike rentekoers 9,5% – 14% (2008: 13% – 14%). Voorraad is verkoop aan die bank as deel van 'n kommoditeits-ooreenkoms met die bank. Hierdie voorraad word soos dit gebruik word, maandeliks teruggekoop. Die bank kan op aanvraag die Groep versoek om al die voorraad terug te koop.
(f) Investec Secured by plant and equipment with a book value of R177,5 million. Inception during September 2008. Variable interest rate 10,0% – 14,5%. Maturity: 30 September 2013.	100 000	-			(f) Investec Verseker deur aanleg en toerusting met 'n boekwaarde van R177,5 miljoen. Veranderlike rentekoers 10,0% – 14,5%. Aanvangsdatum gedurende September 2008. Aflosdatum: 30 September 2013.
Total secured liabilities	717 884	622 774			Totale versekerde verpligtinge

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
21.2 Unsecured liabilities					21.2 Onversekerde verpligtinge
(a) Debt portion of preference share capital:					(a) Skuldkomponent van voorkeuraandekapitaal:
Clover Industries	149 394	149 395	151 650	151 650	Clover Industries
Clover S.A.	34 791	34 791			Clover S.A.
The debt portion of preference share capital was estimated through the capitalisation of the mandatory portion of the preference share dividends. The mandatory portion of the preference dividends is equal to 75% of ABSA's prime rate on the subscription price of the preference shares.					Die skuldkomponent van voorkeuraandekapitaal is beraam deur die kapitalisering van die verpligte gedeelte van die voorkeuraandele-dividend. Die verpligte gedeelte van die voorkeurdividend is gelyk aan 75% van ABSA se primakoers op die subskripsieprys van die voorkeuraandele.
(b) Unsecured short-term loan Repayable on demand. The full outstanding amount is repayable within one year. Variable interest rate: 2008: 12,9% – 15,5%.	–	192 668			(b) Onversekerde korttermynlening Terugbetaalbaar op aanvraag. Die volle uitstaande bedrag is terugbetaalbaar in een jaar. Veranderlike rentekoers: 2008: 12,9% – 15,5%.
(c) Bank overdraft Repayable on demand. The full outstanding amount is repayable within one year. Variable interest rate: 11,0 – 15,5% (2008: 13,0% – 15,5%).	94 049	11 366	5 355	–	(c) Bankoortrekkings Terugbetaalbaar op aanvraag. Die volle uitstaande bedrag is terugbetaalbaar binne een jaar. Veranderlike rentekoers: 11,0 – 15,5% (2008: 13,0% – 15,5%).
(d) Call loans Variable interest rate: 9,3% – 14,8% (2008: 9,9% – 14,8%).	116	163 588			(d) Daggeld Veranderlike rentekoers: 9,3% – 14,8% (2008: 9,9% – 14,8%).
Total unsecured liabilities	278 350	551 808	157 005	151 650	Totale onversekerde verpligtinge
Total secured and unsecured liabilities	996 234	1 174 582	157 005	151 650	Totale versekerde en onversekerde verpligtinge
Short-term portion transferred to current liabilities:					Korttermyn gedeelte oorgedra na bedryfslaste:
– Secured liabilities	140 645	149 959			– Versekerde verpligtinge
– Unsecured liabilities	94 164	367 622			– Onversekerde verpligtinge
Total short-term portion transferred to current liabilities	234 809	517 581	–	–	Totale korttermyn gedeelte oorgedra na bedryfslaste
Total long-term interest-bearing borrowings	761 425	657 001	157 005	151 650	Totale langtermyn rentedraende lenings
Total long- and short-term interest-bearing loans and borrowings	996 234	1 174 582	157 005	151 650	Totale lang- en korttermyn rentedraende lenings en verpligtinge
Clover S.A. has a long-term loan of R100 million which is secured by certain fixed properties and equipment. During the year the Company breached certain loan covenants on this loan which resulted in the loan being reclassified as a current liability in terms of IAS 1, despite the successful renegotiation of the covenants subsequent to the year-end. More detail is disclosed in the Directors' report.					Clover S.A. het 'n langtermynlening van R100 miljoen wat tans verseker is oor vaste eiendomme en toerusting. Gedurende die jaar het die Maatskappy nie sommige klousules in die kontrak nagekom nie, wat die gevolg gehad het dat die lening nou as korttermyn verantwoord word in terme van IAS 1, ten spyte daarvan dat daar suksesvolle heronderhandelinge van die ooreenkoms was na jaareinde. Meer inligting word in die Direkteursverslag geopenbaar.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009	2008	2009	2008	
22 Provisions					22 Voorsienings
22.1 Long-service bonus					22.1 Langdiensbonus
The projected-credit method is used for the calculation of the long-service bonus provision. Payments are recognised as utilisations.					Die geprojekteerde kredietmetode word vir die berekening van die langdiensbonusvoorsiening gebruik. Betalings word as aanwendings erken.
The determination of the long-service bonus is based on the following assumptions:					Die bepaling van die langdiensbonus is gegrond op die volgende aannames:
Active members	6 416	6 196			Aktiewe lede
Salary escalation ratio	7,8%	9,7%			Salarisverhogingskoers
Discounting rate	9,3%	10,9%			Afslagkoers
Normal retirement age	65	65			Normale aftree-ouderdom
	R'000	R'000	R'000	R'000	
Balance at the beginning of the year	38 098	39 135			Saldo aan die begin van die jaar
Amounts provided	6 772	3 954			Bedrae voorsien
Amounts utilised	(7 488)	(4 991)			Bedrae aangewend
Total long-service bonus provision	37 382	38 098			Totale langdiensbonusvoorsiening
Refer to Note 32 for further detail on the long-service bonus provision.					Verwys na Aantekening 32 vir verdere inligting oor die langdiensbonusvoorsiening.
22.2 Leave pay					22.2 Verlofgeld
A provision for leave pay is recognised for the number of days leave due to employees at 30 June, valued at a rate per day based on the basic salary of each employee at 30 June. Leave payments are recognised as utilisations.					'n Voorsiening vir verlofgeld word erken vir die aantal dae verlof verskuldig aan werknemers op 30 Junie, gewaardeer teen 'n daaglikse tarief gegrond op die basiese salaris van elke werknemer op 30 Junie. Verlofbetalings word as benuttings erken.
Balance at the beginning of the year	39 088	35 269			Saldo aan die begin van die jaar
Amounts provided	7 019	9 110			Bedrae voorsien
Amounts utilised	(6 476)	(5 291)			Bedrae aangewend
Total leave pay provision	39 631	39 088			Totale verlofuitbetalingsvoorsiening
22.3 Total provisions					22.3 Totale voorsienings
Long-term portion	60 364	62 883			Langtermyngedeelte
Short-term portion transferred to current liabilities	16 649	14 303			Korttermyngedeelte oorgedra na bedryfs-laste
Total long-term and short-term provisions	77 013	77 186			Totale lang- en korttermynvoorsienings

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
23 Trade and other payables					23 Handels- en ander krediteure
Trade payables	863 463	885 665			Handelskrediteure
Other payables	141 611	98 981	37 731	6 498	Ander krediteure
Interest payable	8 345	9 451	8 006	8 982	Rente betaalbaar
Payable to joint ventures	6 916	109 728			Betaalbaar aan gesamentlike ondernemings
Total trade and other payables	1 020 335	1 103 825	45 737	15 480	Totale handels- en ander krediteure
The terms for trade payables range from 7 days after date of invoice to 45 days after month-end. Interest is payable on a monthly basis. Payables to joint ventures range from 30 days to 45 days after the end of the month in which the transaction took place.					Die terme vir handelskrediteure wissel van 7 dae na datum van faktuur tot 45 dae na maandeinde. Rente is betaalbaar op 'n maandelikse basis. Betalings aan gesamentlike ondernemings wissel van 30 dae tot 45 dae wat volg op die maand waarin die transaksie plaasgevind het.
24 Dividends declared					24 Dividende verklaar
Mandatory dividends paid to preference shareholders are recognised as finance cost (Refer to Note 7.6).					Verpligte dividende betaalbaar aan voorkeuraandeelhouders word as finansieringskoste erken (Verwys na Aantekening 7.6).
During the year equity dividends were declared as follows:					Gedurende die jaar is ekwiteitsdividende soos volg verklaar:
To ordinary shareholders	1 000	619	1 000	619	Aan gewone aandeelhouders
To preference shareholders	28 984	17 757	28 984	17 757	Aan voorkeuraandeelhouders
Total dividends declared	29 984	18 376	29 984	18 376	Totale dividende verklaar
	Cents per share/Sent per aandeel	Cents per share/Sent per aandeel	Cents per share/Sent per aandeel	Cents per share/Sent per aandeel	
To ordinary shareholders	1,1	0,7	1,1	0,7	Aan gewone aandeelhouders
To preference shareholders	33,5	20,5	33,5	20,5	Aan voorkeuraandeelhouders
	R'000	R'000	R'000	R'000	
25 Notes to the cash flow statements					25 Aantekeninge by die kontantvloeiestate
25.1 Cash generated from/(utilised by) operations					25.1 Kontant gegeneer/(benut) deur bedryfs-aktiwiteite
Profit before tax	600 294	176 094	67 834	61 246	Wins voor belasting
Finance cost	175 503	137 485	26 872	26 769	Finansieringskoste
Finance income	(19 366)	[16 352]	[18 672]	[17 041]	Finansieringsinkomste
Dividends received	(344)	(713)	(51 969)	(34 016)	Dividende ontvang
Foreign exchange loss/(profit)	2 280	[13 918]			Verlies/(wins) op buitelandse valuta
Increase/(decrease) in foreign translation reserve	4 161	[4 033]			Toename/(afname) in buitelandse valuta-omrekeningsreserwe
Movement in provisions	2 405	2 782			Beweging in voorsienings
Profit on deconsolidation of Danone Clover	(637 518)	-			Wins met dekonsolidasie van Danone Clover
Change in working capital (Refer to Note 25.2)	[94 213]	[253 408]	[22 454]	[47 945]	Verandering in bedryfskapitaal (Verwys na Aantekening 25.2)
Depreciation	98 373	94 576	14	14	Depresiasie
Amortisation	7 963	6 149			Amortisasie
Impairment	6 654	47			Waardedaling
Loss/(profit) on disposal and scrapping of assets	3 830	[5 057]	-	[3 773]	Verlies/(wins) met verkoop en skraping van bates
Adjustments and reclassifications between asset groups	657	[428]	-	[1]	Aansuiweringe en herklassifikasies tussen bategroepe
Total cash generated from/(utilised by) operations	150 679	123 224	1 625	[14 747]	Totale kontant gegeneer/(benut deur) bedryfsaktiwiteite

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

	Group/Groep		Company/Maatskappy		
for the year ended 30 June 2009	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
25.2 Change in working capital					25.2 Verandering in bedryfskapitaal
Decrease/(increase) in inventories	38 404	(294 934)			Afname/(toename) in voorraad
Increase in trade and other receivables	(147 753)	(197 819)	(22 727)	(45 473)	Toename in handels- en ander debiteure
Increase/(decrease) in trade and other payables	15 136	239 345	273	(2 472)	Toename/(afname) in handels- en ander krediteure
Change in working capital	(94 213)	(253 408)	(22 454)	(47 945)	Verandering in bedryfskapitaal
25.3 Income tax paid					25.3 Belasting betaal
Amount unpaid at the beginning of the year	(3 097)	(12 360)	(6 278)	191	Bedrag verskuldig aan die begin van die jaar
Taxation charged in income statement, excluding deferred taxation	(73 920)	(71 594)	(13 038)	(15 096)	Belasting gehef in die inkomstestaat, uitgestelde belasting uitgesluit
Deconsolidation of Danone Clover	6 685	-			Dekonsolidasie van Danone Clover
Amount due at the end of the year	3 510	3 097	3 000	6 278	Bedrag verskuldig aan die einde van die jaar
Total income tax paid	(66 822)	(80 857)	(16 316)	(8 627)	Totale inkomstebelasting betaal
25.4 Reduction in cash on deconsolidation of Danone Clover					25.4 Verlies in kontant met dekonsolidasie van Danone Clover
Due to the cessation of the proportionate consolidation method, the following assets, liabilities and shareholders' interest were removed from the Group's balance sheet on deconsolidation of Danone Clover:					As gevolg van die staking van die proporsionele konsolidasiemetode is die volgende bates, laste en aandeelhoudersbelang uit die Groep se balansstaat met dekonsolidasie van Danone Clover verwyder:
Liabilities and shareholders' interest					Laste en aandeelhoudersbelang
Accounts payable	(128 610)	-			Handelskrediteure
Interest-bearing loans and borrowings	(237 195)	-			Rentendraende lenings en verpligtinge
Minority interest	(12 061)	-			Minderheidsbelang
Retained profits	(4 808)	-			Behoue verdienste
Provisions	(1 463)	-			Voorsienings
Deferred tax liability	(9 878)	-			Uitgestelde belastinglas
Income tax payable	(6 685)	-			Inkomstebelasting betaalbaar
	(400 700)	-			
Assets					Bates
Property, plant and equipment	128 869	-			Eiendom, aanleg en toerusting
Goodwill	45 815	-			Klandisiewaarde
Trademarks	1 428	-			Handelsmerke
Inventory	41 895	-			Voorraad
Accounts receivable	143 239	-			Handelsdebiteure
	361 246	-			
Net reduction in cash and cash equivalents	(39 454)	-			Netto afname in kontant en kontant-ekwivalente
25.5 In prior years the movement in minority interest was partly disclosed on the face of the cash flow statement and partly in the Note to the cash flow statement. For fairer presentation it is now disclosed only on the face of the cash flow statement. The comparative figures were restated accordingly.					25.5 In vorige jare is die beweging in minderheidsbelang gedeeltelik in die kontantvloeiastaat en gedeeltelik in die Aantekening tot die kontantvloeiastaat geopenbaar. Om openbaarmaking te verbeter, word dit nou slegs in die kontantvloeiastaat geopenbaar. Vergelykende syfers is dienoreenkomstig aangepas.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009																																								
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000																																									
<p>26 Pensions and other post-employment benefit plans</p> <p>26.1 Defined-benefit fund</p> <p>The fund is a defined-benefit fund and an actuarial valuation of the pension fund was done on 1 July 2008. The actuarial method used in determining the cost of the retirement benefits is the same as those used in previous calculations. The assumptions regarding deaths, interest rates, salary increases, retirements, resignations and administration cost were all based on generally accepted standards for the industry. The fair value of the assets of the fund of R9,68 million (2008: R9,76 million), exceeded the actuarial present value of promised retirement benefits of R7,84 million (2008: R6,91 million).</p> <p>The surplus has not been accounted for, as it accrues to the members of the fund. The Group policy is to fund any deficit in accordance with the Pension Fund Act of 1956 and published regulations issued by the Registrar of Financial Services from time to time. The fund is subject to the same Act which requires an actuarial valuation every three years. Number of members on 1 July 2009: 10 (1 July 2008: 10). The fund closed for new entrants on 1 July 1994.</p> <p>26.2 Defined-contribution funds</p> <p>26.2.1 Clover S.A. pension fund</p> <p>This is a defined-contribution fund. The value of this fund determines the benefits which accrue to members. The Company has no obligation other than its normal contributions. Number of members on 1 July 2009: 1 371 (1 July 2008: 1 436).</p> <p>26.2.2 Clover S.A. provident fund</p> <p>This is a defined-contribution fund. The value of the fund determines the benefits which accrue to members. The Group has no obligation other than its normal contributions. Number of members on 30 June 2009: 5 490 (2008: 5 353).</p> <p>26.3 Amounts recognised in the income statement</p> <p>Contributions for the Group for the current year:</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 60%;">Defined-benefit fund</td> <td style="width: 15%; text-align: right;">95</td> <td style="width: 15%; text-align: right;">90</td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> </tr> <tr> <td>Pension fund</td> <td style="text-align: right;">32 036</td> <td style="text-align: right;">25 511</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Provident fund</td> <td style="text-align: right;">33 825</td> <td style="text-align: right;">28 383</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Total contributions recognised in income statement</td> <td style="text-align: right;">65 956</td> <td style="text-align: right;">53 984</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Defined-benefit fund	95	90			Pension fund	32 036	25 511			Provident fund	33 825	28 383			Total contributions recognised in income statement	65 956	53 984							<p>26 Pensioen- en ander voordele na aftrede</p> <p>26.1 Vastevoordefonds</p> <p>Die pensioenfonds is 'n vastevoordefonds en is op 1 Julie 2008 gewaardeer. Dieselfde aktuariële metode as vir vorige waardasies is vir die waardebevestiging van die aftreevoordele gebruik. Die aannames ten opsigte van sterftes, rentekoerse, salarisverhogings, aftredes, bedankings en administrasiekoste is gegrond op algemeen aanvaarde standaarde in die bedryf. Die billike waarde van die bates van die fonds, R9,68 miljoen (2008: R9,76 miljoen), oorskry die huidige aktuariële waarde van beloofde aftreevoordele van R7,84 miljoen (2008: R6,91 miljoen).</p> <p>Die surplus is nie te boek gestel nie, aangesien dit aan die lede van die fonds toeval. Dit is die Groep se beleid om enige tekorte te finansier in ooreenstemming met die Pensioenfondswet van 1956 en regulasies wat van tyd tot tyd deur die Registrateur van Finansiële Dienste gepubliseer word. Die fonds is onderworpe aan dieselfde Wet wat 'n driejaarlikse aktuariële waardasie vereis. Getal lede op 1 Julie 2009: 10 (1 Julie 2008: 10). Die fonds het op 1 Julie 1994 vir nuwe toetreders gesluit.</p> <p>26.2 Vastebydraefonds</p> <p>26.2.1 Clover S.A.-pensioenfonds</p> <p>Hierdie fonds is 'n vastebydraefonds. Die waarde van die fonds bepaal die voordele wat aan werknemers betaalbaar is. Bo en behalwe die normale bydraes is daar geen verdere verpligting op die Maatskappy nie. Getal lede op 1 Julie 2009: 1 371 (1 Julie 2008: 1 436).</p> <p>26.2.2 Clover S.A.-voorsorgfonds</p> <p>Hierdie fonds is 'n vastebydraefonds. Die waarde van die fonds bepaal die voordele wat aan werknemers betaalbaar is. Bo en behalwe die normale bydraes is daar geen verdere verpligting op die Groep nie. Getal lede op 30 Junie 2009: 5 490 (2008: 5 353).</p> <p>26.3 Bedrae wat in die inkomstestaat erken word</p> <p>Bydraes vir die Groep vir die huidige jaar:</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 60%;">Vastevoordefonds</td> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> </tr> <tr> <td>Pensioenfonds</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Voorsorgfonds</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Totale bydraes in die inkomstestaat erken</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Vastevoordefonds					Pensioenfonds					Voorsorgfonds					Totale bydraes in die inkomstestaat erken				
Defined-benefit fund	95	90																																											
Pension fund	32 036	25 511																																											
Provident fund	33 825	28 383																																											
Total contributions recognised in income statement	65 956	53 984																																											
Vastevoordefonds																																													
Pensioenfonds																																													
Voorsorgfonds																																													
Totale bydraes in die inkomstestaat erken																																													

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
27 Commitments and contingencies					27 Verpligtinge en aanspreeklikheid
27.1 Commitments					27.1 Verpligtinge
27.1.1 Operating lease commitments – Group as lessee					27.1.1 Bedryfshuurverpligtinge – Groep as huurder
The Group entered into an outsourcing agreement whereby the Group is provided with distribution and milk collection vehicles. The Group also entered into commercial leases on motor vehicles and machinery. These leases have an average life of between three and ten years, with renewal options included on some of the contracts. There are no restrictions placed upon the lessee by entering into these lease contracts.					Die Groep het hom verbind tot 'n uitkontrakteringsooreenkoms waarvolgens die Groep van verspreiding- en melkwinningsvoertuie voorsien word. Die Groep het ook bedryfshuurooreenkomste vir die huur van motorvoertuie en masjiene aangegaan. Hierdie ooreenkoms het 'n gemiddelde lewensduur van drie tot tien jaar, met hernuwingsopsies op sekere kontrakte. Daar is geen beperkings op die huurder geplaas met die aangaan van hierdie huurooreenkoms nie.
Future minimum lease payments are as follows:					Toekomstige minimum huurbetalings is soos volg:
Within one year	276 919	295 765			Binne een jaar
After one year but not more than five years	1 006 689	1 238 993			Na een jaar, maar binne vyf jaar
More than five years	197 054	243 387			Langer as vyf jaar
Total lease payments payable	1 480 662	1 778 145			Totale huurbetalings betaalbaar
27.1.2 Operating lease commitments – Group as lessor					27.1.2 Finansieringsverhuuringskontrakte en huurkoop-ooreenkoms
The Group has entered into commercial property leases on its investment property portfolio, consisting of the Group's surplus offices and manufacturing buildings. These non-cancellable leases have remaining terms of between one and six years. All leases include a clause to enable upward revision of the rental charge on an annual basis according to prevailing market conditions.					Die Groep het verhuuringskontrakte op sy beleggingseiendomsportefeulje aangegaan, wat bestaan uit die Groep se ongebruikte kantore en vervaardigingsgeboue. Hierdie nie-kanselleerbare verhuuringskontrakte het oorblywende termyne van tussen een en ses jaar. Alle kontrakte bevat 'n klousule wat opwaartse aanpassings van die huurbedrae jaarliks moontlik maak na gelang van heersende marktoestande.
Future minimum rentals receivable under non-cancellable operating leases as at 30 June are as follows:					Toekomstige minimum huurbedrae ontvangbaar volgens nie-kanselleerbare bedryfshuurooreenkoms op 30 Junie is soos volg:
Within one year	2 629	2 492			Binne een jaar
After one year, but not more than five years	7 815	9 627			Na een jaar, maar binne vyf jaar
More than five years	-	673			Langer as vyf jaar
Total minimum lease payments	10 444	12 792			Totale minimum huurbetalings

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

	Group/Groep		Company/Maatskappy		
for the year ended 30 June 2009	2009		2008		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	Minimum payments/ Minimum betalings	Present value of payments/ Huidige waarde van betalings	Minimum payments/ Minimum betalings	Present value of payments/ Huidige waarde van betalings	
	R'000		R'000		
27.1.3 Finance leases and hire purchase agreements The Group has finance leases and hire purchase contracts for various items of plant, machinery and vehicles. These leases have no terms of renewal, purchase options or escalation clauses. Future minimum lease payments with the present value of the net minimum lease payments are as follows: Within one year After one year but not more than five years Total minimum lease payments Less: amounts representing finance charges Present value of minimum lease payments	23 380 51 597 74 977 (10 821) 64 156 2009 R'000	18 057 46 099 64 156 - 64 156 2008 R'000	40 457 46 392 86 849 (18 437) 68 412 2009 R'000	36 122 32 290 68 412 - 68 412 2008 R'000	27.1.3 Finansiële bruikhuurkontrakte en huurkooporeenkomste Die Groep het finansiële bruikhuur- en huurkoopkontrakte vir verskeie items van aanleg, toerusting en voertuie. Hierdie hure het geen hernuwingstermyne, aankoopopsies of eskalasieklousules nie. Toekomstige minimum huurbetalings met die huidige waarde van die minimum huurbetalings is soos volg: Binne een jaar Na een jaar, maar binne vyf jaar Totale minimum huurbetalings Min: bedrae wat finansieringskoste verteenwoordig Huidige waarde van minimum huurbetalings
27.1.4 Capital commitments Capital expenditure authorised and contracted for Capital expenditure authorised but not contracted for Total capital commitments The total commitments will be expanded in the following financial year. The following major items are included in capital commitments: Grinder and mixer Electrical, pipework and transformers: cheese Refrigeration plant: cheese Cutting tools Rotary valves Condensing unit Fresh milk equipment Fillers and filling lines Silos Warehouse management system Process cheese equipment Buttercup filler The capital expenditure will be partly funded from Group funds generated in the operations and partly from borrowings through asset finance.	12 491 3 629 16 120 1 126 4 850 1 079 1 175 713 694 897 - - - - - -	90 207 7 885 98 092 - - - - - - 47 863 13 259 4 160 3 075 6 954			27.1.4 Kapitaalverpligtinge Bedrae goedgekeur en gekontrakteer Bedrae goedgekeur, maar nie gekontrakteer nie Totale kapitaalverpligtinge Die totale verpligtinge sal in die volgende finansiële jaar aangegaan word. Die volgende beduidende bedrae is in kapitaalverpligtinge ingesluit: Slypermasjien en menger Elektries, pypwerk en transformators: kaas Verkoelingsaanleg: kaas Snytoerusting Draaikleppe Indamper Varsmelktoerusting Vullers en vullerne Silo's Bestuurstelsel - store Proseskaastoerusting Botterkoppievuller Die kapitale uitgawes sal gedeeltelik befonds word uit Groepfondse gegenereer deur bedrywighede en gedeeltelik uit lenings deur middel van batefinansiering.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
<p>27.2 Contingent liabilities</p> <p>Competition Commission</p> <p>The correct interpretation and application of the Competition Appeal Court's judgement will determine whether and how the complaints or some of them will proceed to trial. The respective legal teams are considering the impact of the judgement on the Referral made to the Competition Tribunal at the end of 2006.</p> <p>If the complaints or some of them do go to trial, Clover will defend itself and will rely on the international economic experts it has engaged to express an independent opinion as to whether or not anti-competitive behaviour was established.</p> <p>At this point in time it is not possible to predict whether or when the complaints will proceed to trial, nor what the possible outcome will be.</p>					<p>27.2 Voorwaardelike aanspreeklikhede</p> <p>Mededingingskommissie</p> <p>Die korrekte interpretasie en toepassing van die Mededingingsappèlhof se uitspraak sal bepaal of en hoe die klagtes, of sommige daarvan, sal voortgaan. Die onderskeie regsprekers oorweeg die impak van die uitspraak op die verwysings wat aan die einde van 2006 na die Mededingingstribunaal gemaak is.</p> <p>Indien die klagtes, of sommige daarvan voortgaan, sal Clover homself verdedig en staatmaak op die internasionale ekonomiese kundiges wat aangestel is om 'n onafhanklike opinie te gee of teen-kompeterende gedrag wel bevind is.</p> <p>In hierdie stadium is dit nie moontlik om te voorspel of die klagtes verder na vervolging sal lei of wat die moontlike uitslag sal wees nie.</p>

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	2009 R'000	2008 R'000	vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
<p>28 Related party disclosure</p> <p>Transactions with related parties are made at normal market prices. Outstanding balances at the year-end are unsecured. No interest is paid on current accounts. Interest is payable on borrowings by the holding company from subsidiary companies at prime. Where the holding company lends money to subsidiary companies interest is charged at prime plus 1%. There have been no guarantees provided or received for any related party receivables or payables. For the year ended 30 June 2009, the Group has not recorded any impairment of receivables relating to amounts owed by related parties (2008: Nil). This assessment is undertaken each financial year through examining the financial position of the related party and the market in which the related party operates.</p>			<p>28 Openbaarmaking van verwante partye</p> <p>Transaksies met verwante partye word teen normale markpryse gedoen. Uitstaande balanse op jaareinde is ongesekureer. Geen rente word betaal op die lopende rekeninge nie. Rente teen prima is betaalbaar op lenings aan die houermaatskappy van die filiaal-maatskappye. Waar die houermaatskappy lenings toegestaan het aan die filiaal-maatskappye is rente teen prima plus 1% gehef. Daar is geen waarborge aangevra of gelewer vir verwanteparty-balanse ontvangbaar of betaalbaar nie. Vir die jaar geëindig 30 Junie 2009 het die Groep geen waardedalingsverliese te boek gestel ten opsigte van balanse ontvangbaar van verwante partye nie (2008: Nul). Oorweging word elke jaareinde hieraan geskenk deur die finansiële posisies en markte waarin die verwante partye hul aktiwiteite bedryf te ondersoek.</p>
<p>28.1 With regard to business done with subsidiaries, associated companies and joint ventures, the following transactions took place during the year:</p>			<p>28.1 Ten opsigte van sake gedoen met filiale, geassosieerde maatskappye en gesamentlike ondernemings het die volgende transaksies gedurende die jaar plaasgevind:</p>
<p>(a) Fees earned by CIL for services rendered to Group Companies</p> <p>Clover S.A.</p>	35 654	38 502	<p>(a) Dienstegelde verdien deur CIL van Groepmaatskappye</p> <p>Clover S.A.</p>
<p>Total fees earned by CIL for services rendered to Group Companies</p>	35 654	38 502	<p>Totale gelde verdien deur CIL vir dienste gelewer aan Groepmaatskappye</p>
<p>(b) Fees earned by Clover S.A. for services rendered to Group Companies</p> <p>Clover Beverages</p> <p>Danone Clover</p> <p>Clover Botswana</p> <p>Clover Fonterra</p>	359 713 242 503 5 665 3 534	306 491 230 507 2 144 5 327	<p>(b) Gelde verdien deur Clover S.A. vir dienste gelewer aan Groepmaatskappye</p> <p>Clover Beverages</p> <p>Danone Clover</p> <p>Clover Botswana</p> <p>Clover Fonterra</p>
<p>Total fees earned by Clover S.A. for services rendered to Group Companies</p>	611 415	544 469	<p>Totale gelde verdien deur Clover S.A. vir dienste gelewer aan Groepmaatskappye</p>
<p>(c) Finance income received by CIL from Group Companies</p> <p>Clover S.A.</p> <p>CIL Share Purchase Plan Trust</p>	15 333 2 489	14 527 2 072	<p>(c) Finansieringsinkomste ontvang deur CIL vanaf Groepmaatskappye</p> <p>Clover S.A.</p> <p>CIL Aandele Aankoop Plan Trust</p>
<p>Total finance income received by CIL from Group Companies</p>	17 822	16 599	<p>Totale finansieringsinkomste ontvang deur CIL vanaf Groepmaatskappye</p>
<p>(d) Finance income received by Clover Beverages from Group Companies</p> <p>Clover S.A.</p>	14 775	24 969	<p>(d) Finansieringsinkomste ontvang deur Clover Beverages vanaf Groepmaatskappye</p> <p>Clover S.A.</p>
<p>Total finance income received by Clover Beverages from Group Companies</p>	14 775	24 969	<p>Totale finansieringsinkomste deur Clover Beverages ontvang vanaf Groepmaatskappye</p>

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	2009 R'000	2008 R'000	vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
(e) Finance income received by Clover S.A. from Group Companies			(e) Finansieringsinkomste ontvang deur Clover S.A. vanaf Groepmaatskappye
Clover Fonterra	–	105	Clover Fonterra
Clover Swaziland	855	860	Clover Swaziland
Total finance income received by Clover S.A. from Group Companies	855	965	Totale finansieringsinkomste ontvang deur Clover S.A. vanaf Groepmaatskappye
(f) Amounts owing by Clover S.A. to Group Companies			(f) Bedrae verskuldig deur Clover S.A. aan Groepmaatskappye
Danone Clover	172 831	176 501	Danone Clover
Clover Capital	116 274	11 253	Clover Capital
Clover Beverages	171 803	170 713	Clover Beverages
Clover Beverages – amounts on call loan	50 918	92 201	Clover Beverages – bedrae verskuldig terugbetaalbaar op aanvraag
CIL	54 201	129 567	CIL
Clover Swaziland	612	249	Clover Swaziland
Clover Fonterra	14 114	23 649	Clover Fonterra
Clover Botswana	47	80	Clover Botswana
Clover Zambia	901	1 438	Clover Zambië
Total amounts owing by Clover S.A. to Group Companies	581 701	605 651	Totale bedrae verskuldig deur Clover S.A. aan Groepmaatskappye
(g) Amounts due to Clover S.A. from Group Companies			(g) Bedrae verskuldig aan Clover S.A. van Groepmaatskappye
Clover Beverages	8 695	16 321	Clover Beverages
Clover Swaziland	6 255	3 899	Clover Swaziland
Clover Botswana	21 376	16 283	Clover Botswana
Total amounts due to Clover S.A. from Group Companies	36 326	36 503	Totale bedrae verskuldig aan Clover S.A. van Groepmaatskappye
(h) Amounts due to CIL from Group Companies			(h) Bedrae verskuldig aan CIL deur Groepmaatskappye
Clover S.A.	54 201	129 567	Clover S.A.
CIL Stabilisation Trust	4 398	4 398	CIL Stabilisasie Trust
CIL Share Purchase Trust	22 911	23 634	CIL Aandeel Aankoop Plan Trust
Total amounts due to CIL from Group Companies	81 510	157 599	Totale bedrae verskuldig aan CIL van Groepmaatskappye

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	2009 R'000	2008 R'000	vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
<p>(i) Clover S.A. received the following dividends during the year from Group Companies:</p> <p>Danone Clover</p> <p>Clover Fonterra Ingredients</p> <p>Clover Beverages</p> <p>Lactolab</p> <p>Clover Botswana</p> <p>Total dividends received by Clover S.A. from Group Companies</p>	<p>60 136</p> <p>6 986</p> <p>107 539</p> <p>972</p> <p>-</p> <hr/> <p>175 633</p>	<p>-</p> <p>7 279</p> <p>71 654</p> <p>-</p> <p>14 170</p> <hr/> <p>93 103</p>	<p>(i) Clover S.A. het die volgende dividende gedurende die jaar ontvang van Groepmaatskappye:</p> <p>Danone Clover</p> <p>Clover Fonterra Ingredients</p> <p>Clover Beverages</p> <p>Lactolab</p> <p>Clover Botswana</p> <p>Totale dividende ontvang deur Clover S.A. van Groepmaatskappye</p>
<p>(j) CIL received the following dividends during the year from Group Companies</p> <p>Clover S.A.</p> <p>Total dividends received by CIL from Group Companies</p>	<p>51 969</p> <hr/> <p>51 969</p>	<p>34 011</p> <hr/> <p>34 011</p>	<p>(j) CIL het die volgende dividende gedurende die jaar van Groepmaatskappye ontvang</p> <p>Clover S.A.</p> <p>Totale dividende ontvang deur CIL van Groepmaatskappye</p>
<p>(k) Milk sales by Clover S.A. to associate company and its subsidiary</p>	<p>323 543</p>	<p>310 242</p>	<p>(k) Roumelkverkope deur Clover S.A. aan geassosieerde maatskappy en filiaal</p>
<p>28.2 The following transactions regarding the securitisation of debtors took place during the year between Clover S.A. and Clover Capital:</p> <p>Net finance cost paid by Clover S.A. to Clover Capital</p> <p>Debtors sold to Clover Capital</p> <p>Receipts from Clover Capital</p>	<p>56 210</p> <p>7 308 998</p> <p>(7 334 532)</p>	<p>43 439</p> <p>6 891 614</p> <p>(6 705 647)</p>	<p>28.2 Die volgende transaksie met betrekking tot die versekering van debiteure het gedurende die jaar plaasgevind tussen Clover S.A. en Clover Capital:</p> <p>Netto finansieringskoste betaal deur Clover S.A. aan Clover Capital</p> <p>Debiteure verkoop aan Clover Capital</p> <p>Ontvangste van Clover Capital</p>
<p>28.3 With regard to business done with Directors and Senior Management, the following transactions took place:</p> <p>Milk purchased from Non-executive Directors by Clover S.A.</p>	<p>74 853</p>	<p>77 988</p>	<p>28.3 Ten opsigte van sake gedoen met Direkteure en Senior Bestuur, het die volgende transaksies plaasgevind:</p> <p>Melk aangekoop van Nie-uitvoerende Direkteure deur Clover S.A.</p>

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	Group/Groep		Company/Maatskappy		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
28.4 Compensation of Executive Directors, Non-executive Directors and Key Management Personnel					28.4 Vergoeding van Uitvoerende Direkteure, Nie-uitvoerende Direkteure en Sleutelbestuurspersoneel
Compensation of Executive Directors					Vergoeding van Uitvoerende Direkteure
Short-term employee benefits	15 743	17 444			Korttermynwerknemervoordele
Total compensation of Executive Directors	15 743	17 444			Totale vergoeding van Uitvoerende Direkteure
Compensation of Non-executive Directors					Vergoeding van Nie-uitvoerende Direkteure
Directors' fees	2 892	2 574	2 337	1 813	Direkteursfooie
Retirement, medical, accident and death benefits	234	200	234	200	Aftree-, mediese, ongeluks- en sterftevoordele
Expense allowance	52	50	48	43	Uitgawetoelae
Other expenses	530	541	500	431	Ander uitgawes
Total compensation of Non-executive Directors	3 708	3 365	3 119	2 487	Totale vergoeding van Nie-uitvoerende Direkteure
Compensation of Key Management Personnel					Vergoeding van Sleutelbestuurspersoneel
Salaries, wages, bonuses and car allowances	10 850	8 312	-	1 862	Salarisse, lone, bonusse en motortoelae
Contribution to pension and medical fund	762	698			Pensioenfonds- en mediese fondsybydraes
Termination benefits	-	3 809			Diensbeëindigingsvoordele
Total compensation of Key Management Personnel	11 612	12 819	-	1 862	Totale vergoeding van Sleutelbestuurspersoneel

The Non-executive Directors do not receive pension entitlements from the Group.

Cash-settled Share Purchase Scheme

The Executive Directors and Key Management Personnel participate in two cash-settled long-term incentive schemes. Refer to Note 31 for the detail of the Share Appreciation Rights.

Equity-settled Shares Purchase Scheme

The Executive Directors and Key Management Personnel participate in the equity-settled share purchase scheme. Refer to Note 31 for detail of the share incentive scheme.

The share-related expenses during the 2008 financial year, relate to income tax payable as a result of the delayed implementation of the CIL Executive share scheme which negatively impacted on certain of the members of the scheme. In order to place the members in a PAYE-neutral position, bonuses were paid to them during that year, which were mostly non-recurring.

Die Nie-uitvoerende Direkteure ontvang geen pensioengeregtigheid van die Groep nie.

Kontantvereffende Aandeelaankoop-skema

Die Uitvoerende Direkteure en Sleutelbestuurspersoneel neem deel aan twee kontantvereffende langtermynskemas. Verwys na Aantekening 31 vir bykomende inligting rakende die Aandeelgroeieregte.

Ekweitsgebaseerde Aandeelaankoop-skema

Die Uitvoerende Direkteure en Sleutelbestuurspersoneel neem deel aan die ekweitsvereffende Aandeelaankoop-skema. Verwys na Aantekening 31 vir bykomende inligting rakende die Aandeelaankoop-skema.

Die aandeelverwante uitgawes gedurende die 2008 finansiële jaar, hou verband met inkomstebelastingaanspreeklikheid as gevolg van die vertraagde inwerkingstelling van die CIL-aandeelskema vir Uitvoerende Direkteure wat 'n negatiewe impak op sekere van die lede van die skema gehad het. Om hulle in 'n LBS-neutrale posisie te plaas, is bonusse gedurende daardie jaar aan hulle betaal, wat grootliks van 'n nie-herhalende aard was.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

29 Financial instruments

The Group treasury function does not operate as a profit centre, but rather provides financial services to the divisions and Group companies, coordinates access to domestic and international financial markets and manages the financial risks relating to the Group's operations. The Group's objective in using financial instruments is to reduce the uncertainty over future cash flows arising from movement in currency and interest rates. Currency and interest rate exposure is managed within Board-approved policies and guidelines which restrict the use of derivatives to the hedging of specific underlying currency and interest rate exposures.

29.1 Financial risk management

The Group has exposure to the following risks from its use of financial instruments:

- credit risk
- liquidity risk
- market risk: foreign currency and interest rate risk.

This Note presents information about the Group's exposure to each of the above risks, the Group's objectives, policies and processes for measuring and managing risk and the Group's management of capital. Further quantitative disclosures are included throughout these consolidated financial statements.

The Board of Directors has overall responsibility for the establishment and oversight of the Group's risk management framework. The Board has established the Group Financial Oversight and Risk Committee, which is responsible for developing and monitoring the Group's risk management policies. The Committee reports regularly to the Board of Directors on its activities.

The Group's risk management policies are established to identify and analyse the risks faced by the Group, to set appropriate risk limits and controls and to monitor risks and adherence to limits. Risk management policies and systems are reviewed regularly to reflect changes in market conditions and the Group's activities. The Group, through its training and management standards and procedures, aims to develop a disciplined and constructive control environment in which all employees understand their roles and obligations.

This Committee is assisted in its oversight role by Clover Internal Audit, assisted by KPMG Services (Pty) Limited. Internal Audit undertakes both regular and ad hoc reviews of risk management controls and procedures, the results of which are reported to the Committee.

(i) Credit risk management

Credit risk is the risk of financial loss to the Group if a customer or counter party to a financial instrument fails to meet its contractual obligations and arises principally from the Group's receivables from customers and investment securities.

29 Finansiële instrumente

Die Groepesouriefunksie word nie as 'n wissentrum bedryf nie, maar verskaf finansiële dienste aan afdelings en Groepmaatskappye, koördineer toegang tot plaaslike en internasionale finansiële markte en bestuur die finansiële risiko met betrekking tot die Groep se bedrywighede. Die Groep het ten doel om met die gebruik van finansiële instrumente die onsekerheid oor toekomstige kontantvloei wat voortspruit uit beweging in wissel- en rentekoerse te verminder. Wissel- en rentekoersblootstelling word binne die goedgekeurde beleid en riglyne van die Direksie bestuur, wat die gebruik van afgeleide instrumente beperk tot die verskansing van spesifieke onderliggende wissel- en rentekoersblootstellings.

29.1 Finansiële risikobestuur

Die Groep het blootstelling aan die volgende risiko's uit die gebruik van finansiële instrumente:

- kredietrisiko
- likiditeitsrisiko
- markrisiko: buitelandse valuta en rentekoersrisiko.

Hierdie Aantekening verskaf inligting oor die Groep se blootstelling aan elk van bogemelde risiko's, die Groep se doelstellings, beleid en prosesse om risiko te meet en te bestuur en die Groep se bestuur van kapitaal. Verdere kwantitatiewe openbaarmaking is regdeur hierdie finansiële state ingesluit.

Die Direksie het oorkoepelende verantwoordelikheid vir die daarstel van en oorsig oor die Groep se risikobestuursraamwerk. Die Direksie het die Groep Finansiële Oorsig- en Risikokomitee ingestel wat verantwoordelik is vir die ontwikkeling en monitering van die Groep se risikobestuursbeleid. Die Komitee doen gereeld verslag aan die Direksie oor sy werksaamhede.

Die Groep se risikobestuursbeleid is opgestel om risiko te identifiseer en te ontleed, om gepaste risikogrense en -beheer in te stel en om die risiko en nakoming van grense te moniteer. Risikobestuursbeleid- en -stelsels word gereeld hersien om veranderinge in marktoestande en die Groep se werksaamhede te weerspieël. Die Groep beoog om deur sy opleiding en bestuursriglyne en -prosedures 'n gedissiplineerde en opbouende beheeromgewing te ontwikkel waarin alle werknemers hul rolle en verpligtinge verstaan.

Die Komitee word bygestaan in sy oorsigrol deur Clover Interne Oudit, bygestaan deur KPMG Services (Edms) Beperk. Interne Oudit onderneem beide gereelde en ad hoc-oorsigte van risiko-bestuurmaatreëls en -prosedures, en daar word oor die resultate aan die Ouditkomitee verslag gedoen.

(i) Kredietrisikobestuur

Kredietrisiko is die risiko van finansiële verlies vir die Groep as 'n klant of medeparty tot 'n finansiële instrument nalaat om sy kontraktuele verpligtinge na te kom en is hoofsaaklik afkomstig van die Groep se ontvangstes van klante en van beleggingsinstrumente.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

Credit risk primarily relates to potential exposure on bank and cash balances, investments and trade receivables. The Group limits its exposure arising from money market and derivative instruments by only dealing with well-established financial institutions of high credit standing. The Group is exposed to credit risk in the form of trade receivables. The maximum exposure is the carrying amount as disclosed in Note 29.7. Historically, Group bad debts have been negligible and the management of debtors payment terms have been very successful. Trade receivables comprise a large number of debtors and credit is extended in terms of the Group's credit policies. In the opinion of the Board there was no significant credit risk at year-end which had not been adequately provided for.

Investments

The Group limits its exposure to credit risk by only investing in reputable institutions with high credit ratings.

Guarantees

The Group had the following guarantees outstanding at year-end:

Municipalities

SARS

Foreign

Total outstanding guarantees

	2009 Rm	2008 Rm
Municipalities	5,31	9,00
SARS	7,97	27,90
Foreign	-	3,92
Total outstanding guarantees	13,28	40,82

Trade and other receivables

The Group's exposure to credit risk is influenced mainly by the individual characteristics of each customer. The demographics of the Group's customer base, including the default risk of the industry and country in which customers operate, has less of an influence on credit risk. Approximately 70% (2008: 64%) of the Group's credit sales is attributable to sales transactions with the major national chain stores of good credit standing. However, geographically there is no concentration of credit risk.

The responsibility for effective credit management rests with the Chief Financial Officer. The granting of credit is governed by a policy for the approval and authorisation levels for new credit applications and revision of credit limits.

A credit application, duly authorised, is required before any new account is opened. The original credit application is retained at branch level for safe keeping.

The credit policy requires that each new customer is analysed individually for creditworthiness before the Group's standard payment and delivery terms and conditions are offered. Any variations in authorisation levels must be approved in terms of the credit policy. The review includes obtaining and evaluating trade references, bank codes, financial statements and trade history. Depending on the customer profile and credit limit required, further information on Directors and a credit bureau report will be obtained. With the exception of the major national chain stores, where credit risks are assessed as low, credit limits are established for each customer, which represents the maximum open amounts.

Kredietrisiko verwys primêr na potensiële blootstelling op bank- en kontantsaldo's, beleggings en handelsrekeninge ontvangbaar. Die Groep beperk sy blootstelling op die geldmark- en afgeleide instrumente deur slegs met gevestigde finansiële instellings met hoë kredietgraderings sake te doen. Die Groep is blootgestel aan kredietrisiko in die vorm van handelsrekeninge ontvangbaar. Die maksimum blootstelling is die drawaarde soos in Aantekening 29.7 geopenbaar. Histories is slegte skuld in die Groep minimaal en die bestuur van debiteure-betalings baie suksesvol. Handelsrekeninge ontvangbaar bestaan uit 'n groot aantal rekeninge en krediet word toegestaan ooreenkomstig die Groep se kredietbeleid. Die Direksie is van mening dat geen beduidende kredietrisiko op jaareinde bestaan waarvoor daar nie voldoende voorsien is nie.

Beleggings

Die Groep beperk sy blootstelling aan kredietrisiko deur slegs by hoog aangeskrewe finansiële instansies met hoë kredietgraderings te belê.

Waarborge

Die Groep het die volgende waarborge uitstaande gehad op jaareinde:

Munisipaliteite

SAID

Buitelands

Totale uitstaande waarborge

Handels- en ander debiteure

Die Groep se blootstelling aan kredietrisiko word hoofsaaklik beïnvloed deur die individuele eienskappe van elke klant. Die demografie van die Groep se klantebasis, insluitende die nie-betalingsrisiko van die bedryf en land waarin die klant bedrywig is, het minder invloed op kredietrisiko. Ongeveer 70% (2008: 64%) van die Groep se kredietverkope word toegeskryf aan verkoopstransaksies met kettingwinkels met goeie kredietrekords. Geografies is daar egter geen konsentrasie van kredietrisiko nie.

Die verantwoordelikheid vir effektiewe kredietbestuur berus by die Hoof Finansiële Beampte. Die toestaan van krediet word beheer deur 'n beleid vir die goedkeuring en magtigingsvlakke vir nuwe kredietaansoeke en hersiening van kredietlimiete.

'n Kredietaansoek, volledig goedgekeur, word vereis voordat 'n nuwe rekening geopen en gemagtig en behoorlik afgeteken word. Die oorspronklike kredietaansoek word by die tak in veilige bewaring gehou.

Die kredietbeleid vereis dat elke nuwe klant individueel ontleed word vir kredietwaardigheid voordat die Groep se standaardbetalings-, leweringsvoorwaarde en terme aangebied word. Enige afwyking van magtigingsvlakke moet in terme van die kredietbeleid goedgekeur word. Die hersiening sluit handelsverwysings, bankkodes en handelsgeskiedenis in. Bykomende inligting word verlang afhangende van die klant se profiel en die kredietperk wat verlang word, naamlik inligting oor Direkteure, finansiële state en 'n onlangse kredietburoverslag van die voornemende klant. Met uitsondering van die groot kettingwinkels, waar kredietrisiko as laag geag word, word kredietlimiete vir elke klant bepaal wat die maksimum bedrag beskikbaar verteenwoordig.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

Most of the Group's customers have been transacting with the Group for many years and the Group has had a steady customer base. In monitoring customer credit risk, customers are grouped accordingly to their credit characteristics, including whether they are chain stores, general trade or wholesalers.

Additional credit is withheld from customers, excluding the major national chain stores, that have defaulted on their payments, until the situation has been resolved.

The Group establishes an allowance for impairment that represents its estimate of incurred losses in respect of trade and other receivables and investments. The main component of this allowance is a specific loss component that relates to individually significant exposures.

As a general rule, sureties must be obtained for all new accounts, unless the Group waives its rights in this regard, backed by a low credit risk assessment.

Foreign customers are managed by ensuring that all exports are paid for in cash up front or suitable guarantees must be provided for payment prior to shipping.

(ii) Liquidity risk management

Liquidity risk is the risk that the Group will not be able to meet its financial obligations as they fall due. The Group's approach to managing liquidity is to ensure that it will always have sufficient liquidity to meet its liabilities when due, under both normal and stressed conditions.

The Group manages liquidity risk by monitoring actual and budgeted cash flows and ensuring that adequate borrowing facilities are maintained.

The Group ensures that it has sufficient cash on demand to meet expected operational demands, including the servicing of financial obligations; this excludes the potential impact of extreme circumstances that cannot reasonably be predicted, such as natural disasters. In addition the Group maintains the lines of credit as can be viewed in Note 21.2.

The Group monitors the liquidity risk using a recurring liquidity planning tool. This tool considers the maturity of both its financial investments and financial assets and projected cash flows from operations.

The Group's objective is to maintain a balance between continuity of funding and flexibility through the use of bank overdrafts, bank loans, debentures, preference shares, finance leases and hire purchase contracts. The Group's policy is that not more than 25% (2008: 25%) of long-term borrowings should mature in the next 12-month period. 1,9% (2008: 4,5%) of the Group's long-term debt will mature in less than one year at year-end based on the carrying value of borrowings reflected in the financial statements.

Trade creditors form an important part of the short-term financing of the Group's working capital. Careful management and control of trade creditors is applied to ensure maximum use of what is viewed as interest-free debt.

Die meeste van die Groep se klante doen al vir baie jare sake met die Groep en die Groep het 'n bestendige klantebasis. Wanneer klante-kredietrisiko gemoniteer word, word klante volgens hul kredieteienskappe gegroepeer, insluitend of hulle kettingwinkels, algemene handelaars of groothandelaars is.

Met uitsluiting van die groot nasionale kettingwinkels, word addisionele krediet van klante weerhou waar hulle in gebreke bly om hulle betalings na te kom.

Die Groep bepaal 'n toelaag vir waardedaling wat sy raming verteenwoordig van verliese wat opgeloopt kan word ten opsigte van handels- en ander debiteure en beleggings. Die hoofkomponent van die toelaag is 'n spesifieke verlieskomponent wat verwys na individueel wesenlike blootstellings.

As 'n reël moet sekuriteit verkry word vir alle nuwe rekeninge, behalwe waar die Groep sy reg tersyde stel op grond van 'n lae risiko-evaluasie.

Buitelandse klante word bestuur deur te verseker dat vir alle uitvoere kontant vooruitbetaal is of aanvaarbare waarborge moet gelewer word vir betaling voor versending.

(ii) Likiditeitsrisikobestuur

Likiditeitsrisiko is die risiko dat die Groep nie in staat sal wees om sy verpligtinge na te kom soos wat dit betaalbaar word nie. Die Groep se benadering tot die bestuur van likiditeit is om sover moontlik te verseker dat dit altyd genoegsame likiditeit het om sy verpligtinge na te kom, onder beide normale en druk toestande.

Die Groep bestuur likiditeitsrisiko deur die monitering van werklike en begrote kontantvloei en die handhawing van voldoende leningsgeriewe.

Die Groep verseker dat hy genoeg kontant beskikbaar het om verwagte bedryfsverpligtinge na te kom, insluitend die diens van finansiële verpligtinge; dit sluit die potensieële impak van uitsonderlike omstandighede wat nie redelik voorsien kan word nie, soos natuurrampe, uit. Verder hou die Groep die kredietlyne soos uiteengesit in Aantekening 21.2.

Die Groep moniteer die risiko van 'n tekort aan kontant deur 'n herhalende likiditeitsbeplanningswerktuig. Dit oorweeg die termyn van beide sy finansiële beleggings en bates en geprojekteerde kontantvloei uit sy werksaamhede.

Die Groep se doelwit is om 'n balans te handhaaf tussen die deurlopendheid van befondsing en aanpasbaarheid deur die gebruik van bankoortrekkings, banklenings, skuldbriewe, voorkeuraandele, bruikhuurooreenkomste en huurkoopkontrakte. Die Groep se beleid is dat nie meer as 25% (2008: 25%) van die Groep se langtermynlenings oor die volgende 12 maande betaalbaar moet wees nie. 1,9% (2008: 4,5%) van die Groep se langtermynskuld op jaareinde sal oor minder as een jaar betaalbaar wees, gegrond op die drawaarde van lenings weergegee in die finansiële state.

Handelskrediteure vorm 'n belangrike deel van die korttermyn-finansiering van die Groep se oorhoofse bedryfskapitaalbehoefte. Versigtige bestuur en beheer van handelskrediteure word toegepas om te verseker dat daar maksimaal gebruik gemaak word van wat beskou word as rentevrye skuld.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009	
<p>(iii) Market risk management</p> <p>Market risk is the risk that changes in market prices such as foreign exchange rates and interest rates will affect the Group's income or the value of its holdings of financial instruments. The objective of market risk management is to manage and control market risk exposures within acceptable parameters, while optimising the return of risk.</p> <p>The Group buys and sells derivatives in the ordinary course of business in order to manage market risks. All such transactions are carried out within the guidelines set by the Risk Management Policy.</p> <p>Foreign currency risk management</p> <p>The Group is exposed to currency risk on sales and purchases that are denominated in a currency other than the respective functional currencies of Group entities. Currencies primarily exposed to from time to time are the Euro, US Dollar, Botswana Pula and the British Pound. Certain exchange rate exposures are hedged through the use of forward exchange contracts. The Group has entered into certain forward exchange contracts on foreign commitments not yet due.</p> <p>The Group hedges amounts greater than R200 000 denominated in a foreign currency. Forward exchange contracts are used to hedge currency risk, most with a maturity of less than one year from the reporting date. When necessary, forward exchange contracts are rolled over at maturity.</p> <p>Approximately 4,0% (2008: 3,1%) of the Group's purchases are denominated in currencies other than the Group's functional currency.</p> <p>Interest rate risk management</p> <p>The Group's exposure to the risk of changes in market interest rates relates primarily to the Group's interest-bearing loans and borrowings debt obligations with fixed and variable rates. The risk is managed by maintaining an appropriate mix of fixed and floating rates as set out in Note 29.8.</p>	<p>(iii) Markrisikobestuur</p> <p>Markrisiko is die risiko dat veranderinge in markpryse soos buitelandse valutakoerse en rentekoerse die Groep se inkomste of die waarde van sy finansiële instrument-posisie sal beïnvloed. Die doel van doeltreffende markrisikobestuur is om blootstelling aan markrisiko te beheer en binne aanvaarbare perke te hou, terwyl die opbrengs geoptimaliseer word.</p> <p>Die Groep koop en verkoop afgeleide instrumente in die normale gang van sake en gaan ook finansiële verpligtinge aan om die markrisiko te bestuur. Al sulke transaksies word uitgevoer binne die riglyne wat deur die Risikobestuur-beleid daargestel is.</p> <p>Buitelandse valutabestuur</p> <p>Die Groep is blootgestel aan valutarisiko op verkope en aankope onderneem in ander valuta as Groep entiteite se funksionele valuta. Primêre valuta waaraan die Groep blootgestel word, is hoofsaaklik die Euro, VS Dollar, Botswana Pula en die Britse Pond. Sekere wisselkoers-blootstelling word verskans deur die gebruik van valutatermykontrakte. Die Groep het sekere valutatermykontrakte aangegaan wat nog nie betaalbaar is nie.</p> <p>Die Groep verskans bedrae groter as R200 000 in 'n buitelandse geldeenheid. Die Groep gebruik valutatermykontrakte om sy valutarisiko te verskans, meestal oor 'n termyn van minder as een jaar van die verslaggewingsdatum af. Indien nodig, word valutatermykontrakte herna met die verstryking daarvan.</p> <p>Ongeveer 4,0% (2008: 3,1%) van die Groep se aankope is in ander geldeenhede as die Groep se funksionele geldeenheid.</p> <p>Rentekoersrisikobestuur</p> <p>Die Groep is blootgestel aan rentekoersrisiko as gevolg van die veranderinge van rentekoerse in die mark wat 'n direkte impak het op die rentedraende lenings en verpligtinge wat teen sowel vaste as veranderlike koerse geleen word. Die risiko word bestuur deur 'n toepaslike mengsel van vaste en veranderlike koerse te handhaaf soos uiteengesit in Aantekening 29.8.</p>		

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

29.2 Capital management

Capital consists of ordinary, preference and treasury share capital, as well as ordinary, preference and treasury premium.

CIL was converted from a cooperative to a company in 2003 and a consequence was that the ordinary shares of the Company, after conversion, were held by the former members of the cooperative, the milk Producers. Linked to the ordinary shares were the milk-supply agreements of the Producers which ensured that only Producers supplying milk to the Company were allowed to own ordinary shares in the Company. During 2005 the Articles of the Company were amended to allow for a maximum of 34,9% of the ordinary shares to be held by non-producers. This was done to facilitate Black Economic Empowerment ownership of the Company and HCI now owns the 34,9% in question. Therefore without an amendment to the Articles by special resolution, new ordinary share capital can only come from the existing shareholders, proportionate to their existing shareholding.

A combination of retained earnings, senior debt, preference shares, term asset finance, commodity finance and general banking facilities are used to fund the business. The bulk of the Group's debtors forms part of a securitisation programme. This program came onto effect during 2001. Senior debt raised by the programme currently amounts to R530 million (2008: R430 million). The securitisation provides access to senior debt equal to 77,5% of the debtors book.

The Board seeks to maintain a balance between the higher returns that might be possible with higher levels of borrowings. The Group's target is to achieve a return on shareholders' equity of at least 20% in the medium to long term. A return of 48,5% (2008: 13,6%) was achieved. In comparison the weighted average interest expense on interest-bearing borrowings was 12,09% (2008: 11,68%).

Danone CLOver was recapitalised during the current financial year as noted in the Director's report.

Various options to recapitalise CIL are currently being explored to finance exciting opportunities in the Group to enhance its future earnings.

29.2 Kapitaalbestuur

Kapitaal bestaan uit gewone, voorkeur- en tesourieaandelekapitaal, asook gewone, voorkeur- en tesourieaandelepremie.

CIL is omgeskakel van 'n koöperasie na 'n maatskappy in 2003 en die gevolg was dat die gewone aandele van die Maatskappy na die omskakeling deur die vorige lede van die koöperasie, die Melkprodusente, gehou was. Gekoppel aan die gewone aandele was die melkvoorsieningsooreenkomste van die Produsente, wat verseker het dat slegs Produsente wat melk aan die Maatskappy verskaf gewone aandele in die Maatskappy kon hou. Gedurende 2005 is die Statute van die Maatskappy gewysig om toe te laat dat 'n maksimum van 34,9% van die gewone aandele deur nie-produsente gehou kan word. Hierdie wysiging was gedoen om voorsiening te maak vir die Swart Ekonomiese Bemagtiging eienaarskap van die Maatskappy deur HCI wat huidiglik die 34,9% van die aandele hou. Sonder 'n wysiging aan die Statute deur middel van 'n spesiale besluit, kan nuwe gewone aandele dus slegs van die bestaande aandeelhouders kom, in verhouding tot hul bestaande aandeelhouding.

'n Kombinasie van behoue winste, senior skuld, voorkeuraandele, termyn-batefinansiering, kommoditeitfinansiering en algemene bankfasiliteite word gebruik om die besigheid te finansier. Die grootste gedeelte van die Groep se debiteure vorm deel van die versekeringsprogram. Hierdie program het in werking getree gedurende 2001. Die senior skuld wat deur middel van die versekeringsprogram bekom is, staan tans op R530 miljoen (2008: R430 miljoen). Die versekeringsprogram voorsien toegang tot senior skuld gelykstaande aan 77,5% van die debiteureboek.

Die Direksie poog om 'n balans te handhaaf tussen die hoër opbrengste wat moontlik kan wees met hoër vlakke van lenings en die voordele en sekuriteit wat 'n gesonde kapitaalposisie bied. Die Groep se teiken is om 'n opbrengs op aandeelhouersekwiteit van ten minste 20% op die medium tot lang termyn te behaal. 'n Opbrengs van 48,5% (2008: 13,6%) is behaal. In vergelyking was die geweepte gemiddelde rente-uitgawe op rentedraende lenings 12,09% (2008: 11,68%).

Danone Clover is geherkapitaliseer gedurende die huidige finansiële jaar, soos bespreek in die Direkteursverslag.

'n Verskeidenheid van opsies om CIL te herkapitaliseer word tans oorweeg om sodoende opwindende geleenthede te finansier wat die Groep se toekomstige winste positief sal beïnvloed.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

29.3 Classification of financial and non-financial instruments	Group/Groep										29.3 Klassifikasie van finansiële en nie-finansiële instrumente
	Carrying value/Drawaarde										
	Loans and receivables/ Lenings en rekeninge ontvangbaar		Derivatives used for hedging/Afgeleides vir verskansings		Cash and short-term deposits/Kontant en korttermyn deposito's		Non-financial assets/ Nie-finansiële bates		Total/Totaal		
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
ASSETS											BATES
Non-current assets											Nie-bedryfsbates
Property, plant and equipment							931 778	1 028 547	931 778	1 028 547	Eiendom, aanleg en toerusting
Investment properties							1 221	1 114	1 221	1 114	Beleggings-eiendomme
Intangible assets							289 001	328 128	289 001	328 128	Ontsbare bates
Other investments							3	3 503	3	3 503	Ander beleggings
Investment in associated company							601 747	-	601 747	-	Belegging in geassosieerde maatskappy
Deferred tax asset							110 349	104 764	110 349	104 764	Uitgestelde belastingbate
Total non-current assets							1 934 099	1 466 056	1 934 099	1 466 056	Totale nie-bedryfsbates
Current assets											Bedryfsbates
Inventories							529 221	609 520	529 221	609 520	Voorraad
Trade and other receivables	795 823	788 586	-	2 719					795 823	791 305	Handels- en ander debiteure
Cash and short-term deposits					273 971	504 423			273 971	504 423	Kontant en korttermyn-deposito's
Assets of disposal group classified as held-for-sale							52 393	2 892	52 393	2 892	Bates van verkope-groep geklassifiseer as gehou-vir-verkoop
Total current assets	795 823	788 586	-	2 719	273 971	504 423	581 614	612 412	1 651 408	1 908 140	Totale bedryfsbates
Total assets	795 823	788 586	-	2 719	273 971	504 423	2 515 713	2 078 468	3 585 507	3 374 196	Totale bates

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

29.3 Classification of financial and non-financial instruments	Company/Maatskappy										29.3 Klassifikasie van finansiële en nie-finansiële instrumente
	Carrying value/Draawaarde										
	Loans and receivables/ Lenings en rekeninge ontvangbaar		Derivatives used for hedging/Afgeleide instrumente gebruik vir verskansing		Cash and short-term deposits/Kontant en korttermyn- deposito's		Non-financial assets/ Nie-finansiële bates		Total/Totaal		
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
ASSETS											BATES
Non-current assets											Nie-bedryfsbates
Property, plant and equipment							693	707	693	707	Eiendom, aanleg en toerusting
Investment in subsidiary companies							326 735	226 735	326 735	226 735	Belegging in filiaalmaatskappye
Other investments							1	1	1	1	Ander beleggings
Deferred tax asset							1 772	4 526	1 772	4 526	Uitgestelde belastingbate
Total non-current assets							329 201	231 969	329 201	231 969	Totale nie-bedryfsbates
Current assets											Bedryfsbates
Trade and other receivables	82 012	156 566	-	2 719					82 012	159 285	Handels- en ander debiteure
Cash and short-term deposits					42 146	7 702			42 146	7 702	Kontant en korttermyn-deposito's
Assets of disposal group classified as held-for-sale							4	14	4	14	Bates van verkope-groep geklassifiseer as gehou-vir-verkoop
Total current assets	82 012	156 566	-	2 719	42 146	7 702	4	14	124 162	167 001	Totale bedryfsbates
Total assets	82 012	156 566	-	2 719	42 146	7 702	329 205	231 983	453 363	398 970	Totale bates

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

29.4 Classification of financial and non-financial instruments	Group/Groep										29.4 Klassifikasie van finansiële en nie-finansiële instrumente
	Carrying value/Draawaarde										
	Derivatives used for hedging/Afgeleide instrumente gebruik vir verskansing		Amortised cost/ Geamortiseerde koste		Equity instrument/ Ekweitsinstrument		Non-financial liability/ Nie-finansiële las		Total/Totaal		
EQUITY AND LIABILITIES	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	EKWITEIT EN LASTE
Equity											Ekwiteit
Issued capital					17 498	17 498			17 498	17 498	Uitgereikte aandelekapitaal
Share premium					121 032	121 032			121 032	121 032	Aandelepremie
Treasury share capital and share premium					(4 024)	(4 024)			(4 024)	(4 024)	Tesourie-aandelekapitaal en aandelepremie
Reserves					843 587	239 893			843 587	239 893	Reserwes
Retained earnings					462 029	564 222			462 029	564 222	Behoue verdienste
Minority interest					40 886	48 308			40 886	48 308	Minderheidsbelang
Total equity					1 481 008	986 929			1 481 008	986 929	Totale ekwiteit
Liabilities											Laste
Interest-bearing loans and borrowings											Rentedraende lenings en verpligtinge
Secured loans			144 298	162 916					144 298	162 916	Versekerde verpligtinge
Loans secured by credit agreements #			34 513	15 503					34 513	15 503	Lenings verseker deur krediet-ooreenkomste #
Secured by securitisation of trade debtors			530 000	430 000					530 000	430 000	Verseker deur die versekering van handelsdebiteure
Unsecured loans			184 301	540 442					184 301	540 442	Onversekerde verpligtinge
Finance leases and hire purchase agreements							9 073	14 355	9 073	14 355	Bruikhuurkontrakte en huurkoop-ooreenkomste
Bank overdrafts			94 049	11 366					94 049	11 366	Bankoortrekkings
Total interest-bearing loans and borrowings			987 161	1 160 227			9 073	14 355	996 234	1 174 582	Totale rentedraende lenings en verpligtinge
Share-based payments							1 115	-	1 115	-	Aandelegebaseerde betalings
Provisions							77 013	77 186	77 013	77 186	Voorsienings
Deferred tax liability							6 292	28 577	6 292	28 577	Uitgestelde belastinglas
Trade and other payables	191	-	1 020 144	1 103 825					1 020 335	1 103 825	Handels- en ander krediteure
Income tax payable							3 510	3 097	3 510	3 097	Inkomstebelasting betaalbaar
Total liabilities	191	-	2 007 305	2 264 052			97 003	123 215	2 104 499	2 387 267	Totale laste
Total equity and liabilities	191	-	2 007 305	2 264 052	1 481 008	986 929	97 003	123 215	3 585 507	3 374 196	Totale ekwiteit en laste

Loans secured by credit and hire purchase agreements total R43,6 million (2008: R29,86 million) [Refer to Note 21.1(d)].

Lenings verseker deur krediet- en huuraankoopooreenkomste beloop R43,6 miljoen (2008: R29,86 miljoen) [Verwys na Aantekening 21.1 (d)].

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

29.4 Classification of financial and non-financial instruments	Company/Maatskappy										29.4 Klassifikasie van finansiële en nie-finansiële instrumente
	Carrying value/Drawaarde										
	Derivatives used for hedging/Afgeleides is gebruik vir verskansing		Amortised cost/ Geamortiseerde koste		Equity instrument/ Ekwiteitsinstrument		Non-financial liability/ Nie-finansiële las		Total/Totaal		
EQUITY AND LIABILITIES	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	EKWITEIT EN LASTE
Equity											Ekwiteit
Issued capital					17 498	17 498			17 498	17 498	Uitgereikte aandelekapitaal
Share premium					118 775	118 775			118 775	118 775	Aandelepremie
Reserves					2 170	2 170			2 170	2 170	Reserwes
Retained earnings					109 178	87 119			109 178	87 119	Behoue verdienste
Total equity					247 621	225 562			247 621	225 562	Totale ekwiteit
Liabilities											Laste
Unsecured loans			157 005	151 650					157 005	151 650	Onversekerde verpligtinge
Trade and other payables			45 737	15 480					45 737	15 480	Handels- en ander krediteure
Income tax payable							3 000	6 278	3 000	6 278	Inkomstebelasting betaalbaar
Total liabilities			202 742	167 130			3 000	6 278	205 742	173 408	Totale laste
Total equity and liabilities			202 742	167 130	247 621	225 562	3 000	6 278	453 363	398 970	Totale ekwiteit en laste

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

29.6 Liquidity risk

Maturity profile of financial instruments

The maturity profile of the financial instruments is summarised as follows for the Group:

Financial liabilities

Group/Groep					
2009					
0-6 months/ maande	6-12 months/ maande	1-2 years/ jaar	2-5 years/ jaar	> 5 years/ jaar	Total/Totaal
R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Secured loans	8 465	8 852	20 613	126 226	164 156
Secured by securitisation of trade debtors			280 000	250 000	530 000
Secured by stock	23 728				23 728
Unsecured loans				184 301	184 301
Bank overdrafts	94 049				94 049
Trade and other payables	964 553	55 782			1 020 335
Total financial liabilities	1 090 795	64 634	300 613	376 226	2 016 569

Financial liabilities

Group/Groep					
2008					
0-6 months/ maande	6-12 months/ maande	1-2 years/ jaar	2-5 years/ jaar	> 5 years/ jaar	Total/Totaal
R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Secured loans	6 476	19 121	29 448	13 367	68 412
Secured by securitisation of trade debtors				280 000	430 000
Secured by stock	124 362				124 362
Unsecured loans	356 256			184 186	540 442
Bank overdrafts	11 366				11 366
Trade and other payables	1 048 731	55 095			1 103 825
Total financial liabilities	1 547 191	74 216	29 448	293 367	2 278 407

Secured loans listed include finance charges

29.6 Likiditeitsrisiko

Termynverloopprofiel van finansiële instrumente

Die termynverloopprofiel van finansiële instrumente kan soos volg opgesom word vir die Groep:

Finansiële laste

Versekerde verpligtinge
Verseker deur die versekering van handelsdebiteure
Verseker deur voorraad
Onversekerde verpligtinge
Bankoortrekking
Handels- en ander krediteure

Totale finansiële laste

Finansiële laste

Versekerde verpligtinge
Verseker deur die versekering van handelsdebiteure
Verseker deur voorraad
Onversekerde verpligtinge
Bankoortrekking
Handels- en ander krediteure

Totale finansiële laste

Versekerde verpligtinge sluit finansieringskoste in.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

29.7 Credit risk

Exposure to credit risk

The carrying amount of financial assets represents the maximum exposure to credit risk.

Financial assets per class

Trade receivables

Other receivables

Cash and short-term deposits

Total financial assets

Trade receivables

The maximum exposure to credit risk for trade receivables at the reporting date by customer type was as follows:

Retail chain stores

Wholesale chain stores

Industrial/Catering/General trade

Total

Group/Groep		Company/Maatskappy	
Carrying value/Draawaarde		Carrying value/Draawaarde	
2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000
693 560	695 347		
102 263	95 958	82 012	159 285
273 971	504 423	42 146	7 702
1 069 794	1 295 728	124 158	166 987

Group/Groep	
Carrying value/Draawaarde	
2009 R'000	2008 R'000
469 200	442 380
102 631	126 345
121 729	126 623
693 560	695 348

29.7 Kredietrisiko

Blootstelling aan kredietrisiko

Die draawaarde van finansiële bates verteenwoordig die maksimum blootstelling van kredietrisiko.

Finansiële bates per kategorie

Handelsdebiteure

Ander debiteure

Kontant- en korttermyndeposito's

Totale finansiële bates

Handelsdebiteure

Die maksimum blootstelling aan kredietrisiko van handelsdebiteure soos op die verslaggewingsdatum per kliëntesoort is soos volg uiteengesit:

Kettingwinkels

Groothandelaars

Industriële/Spyseniering/Algemene handel

Totaal

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

	Group/Groep		
	Gross/Bruto	Gross/Bruto	
	2009 R'000	2008 R'000	
The ageing of trade receivables at the reporting date is as follows:			Die ouderdom van handelsdebiteure soos op verslaggewingsdatum is soos volg:
Not past due	627 879	625 812	Nie verby datum verskuldig nie
Past due 0 – 30 days	55 087	56 254	Verby verskuldig 0 – 30 dae
Past due 31 – 120 days	9 540	11 890	Verby verskuldig 31 – 120 dae
More than 120 days past due	1 054	1 391	Meer as 120 dae verby verskuldig
Total	693 560	695 347	Totaal
	Group/Groep		
	2009 R'000	2008 R'000	
The movement in the allowance for impairment in respect of trade receivables during the year was as follows:			Die beweging in die voorsiening vir waardedalings met betrekking tot handelsdebiteure gedurende die jaar was soos volg:
Balance at the beginning of the year	5 633	5 858	Saldo aan die begin van die jaar
Increases in impairments	7 217	2 671	Toenames in waardedalings
Impairment loss written off	(4 142)	(2 896)	Waardedalingsverlies afgeskryf
Balance at the end of the year	8 708	5 633	Saldo aan die einde van die jaar
The allowance accounts in respect of trade receivables are used to record impairment losses unless the Group is satisfied that no recovery of the amount owing is possible; at that point the amount considered irrecoverable is written off against the financial asset directly.			Die waardedalingsrekeninge ten opsigte van handelsdebiteure word gebruik om waardedalings te boek te stel tensy die Groep tevrede is dat geen verhaling van uitstaande bedrae moontlik is nie. In die stadium wanneer die bedrag nie-verhaalbaar geag word, word die bedrag direk afgeskryf teen die finansiële bate.
The impairment loss written off relates to customers defaulting on payments and being handed over to lawyers for recovery.			Die waardedalingsverlies afgeskryf hou verband met debiteure wat in gebreke bly met betalings en aan prokureurs oorhandig word vir invordering.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

29.8 Interest rate risk

The Group is exposed to interest rate risk as it borrows at both fixed and floating rates of interest. The risk is managed by maintaining an appropriate mix of fixed and floating rates.

At the reporting date the interest rate profile of the Group's interest-bearing financial instruments was:

Fixed-rate instruments

Financial liabilities

Interest-bearing loans and borrowings

Total fixed-rate instruments

Variable-rate instruments

Financial liabilities

Interest-bearing loans and borrowings

Total variable-rate instruments

Total fixed- and variable-rate instruments

Fair value sensitivity analysis for fixed-rate instruments

The Group does not account for any fixed rate financial assets and liabilities at fair value through profit or loss. As fixed-rate instruments are fixed, no sensitivity analysis is performed in this regard.

An increase of 100 basis points (2008: 150 basis points) in interest rates at the reporting date would have decreased profit before taxation by the amounts shown below. The Group expects the 100 basis points adjustment to be a fairer reflection of what the increment charge of the interest rate adjustment will be. This analysis assumes that all other variables, in particular foreign currency rates, remain constant. The analysis is performed on the same basis for the previous year.

Group/Groep	
Carrying amount/Draawaarde	
2009 R'000	2008 R'000
714 185	626 312
714 185	626 312
282 049	548 270
282 049	548 270
996 234	1 174 582

29.8 Rentekoersrisiko

Die Groep is aan rentekoersrisiko blootgestel aangesien daar teen sowel vaste as veranderlike koerse geleen word. Die risiko word bestuur deur 'n toepaslike mengsel van vaste en veranderlike koerse te handhaaf.

Die renteprofiel met betrekking tot rente-draende verpligtinge is soos volg op verslaggewingsdatum:

Vastekoersinstrumente

Finansiële laste

Rentedraende lenings en verpligtinge

Totale vastekoersinstrumente

Veranderlikekoersinstrumente

Finansiële laste

Rentedraende lenings en verpligtinge

Totale veranderlikekoersinstrumente

Totale vaste- en veranderlikekoers-instrumente

Billikewaarde-sensiwiteitsontleding rakende vastekoersinstrumente

Die Groep verantwoord nie vir enige vastekoers finansiële instrumente deur billike waarde deur die wins of verlies nie en aangesien die koers vas is, word geen sensiwiteitsontleding bereken nie.

'n Toename van 100 basispunte (2008: 150 basispunte) in rentekoerse soos op verslaggewingsdatum, sal die wins voor belasting verlaag, rakende die bedrae soos onder aangetoon. Die Groep is van mening dat die 100 basispunte aanpassing 'n redeliker weergawe is van wat die verwagte inkrimentele verandering in die rentekoerse sal wees. Die ontleding neem aan dat alle ander veranderlikes konstant bly, veral rakende wisselkoersveranderings. Die ontleding is op dieselfde basis vir die vorige jaar opgestel.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

Cash flow sensitivity analysis for variable instruments	Group/Groep						Kontantvloei-sensitiwiteitsontleding rakende veranderlike-koersinstrumente
	Original interest rate/ Oorspronklike rentekoers		Carrying amount/ Drawaarde		Profit/(Loss) Wins/(Verlies)		
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
Variable rate instruments							Veranderlike-koersinstrumente
Secured by plant and equipment (Refer Note 21.1 (b))	9,5%	14,8%	20 570	26 428	(206)	(396)	Verseker deur aanleg en toerusting (Verwys na Aantekening 21.1 (b))
Secured by plant and equipment (Refer Note 21.1 (d))	8,8% – 11,5%	10,8% – 13,8%	43 586	29 858	(436)	(448)	Verseker deur aanleg en toerusting (Verwys na Aantekening 21.1 (b))
Unsecured short-term loan Refer (Note 21.2 (b))	–	12,9% – 15,5%	–	192 668	–	(2 890)	Onversekerde korttermynlening (Verwys Aantekening 21.2 (b))
Bank overdrafts (Refer Note 21.2 (c))	11,0%	13,0% – 15,5%	94 049	11 366	(940)	(170)	Bankoortrekkings (Verwys Aantekening 21.2 (c))
Call loans (Refer Note 21.2 (d))	9,3% – 10,6%	9,9% – 14,8%	116	163 588	–	(2 454)	Daglenings (Verwys Aantekening 21.2 (d))
ABSA stock sales (Refer Note 21.1 (e))	9,5% – 14,0%	13,0% – 14,0%	23 728	124 362	(237)	(1 865)	ABSA voorraadverkope (Verwys Aantekening 21.1 (e))
Investec (Refer Note 21.1(f))	10,0% – 14,5%	*	100 000	*	(1 000)	*	Investec (Verwys Aantekening 21.1(f))
Net sensitivity amount					(2 819)	(8 223)	Sensitiwiteit netto bedrag
Total variable rate instruments			282 049	548 270			Totale veranderlike-koersinstrumente

A decrease of 100 basis points (2008: 100 basis points) in interest rates at the reporting date would have increased profit before taxation by the amounts shown below. This analysis assumes that all other variables, in particular foreign currency rates, remain constant. The analysis is performed on the same basis for the previous year.

'n Afname van 100 basispunte (2008: 100 basispunte) in rentekoerse soos op verslaggewingsdatum, sal die wins voor belasting verhoog rakende die bedrae soos onder aangetoon. Die ontleding neem aan dat alle ander veranderlikes konstant bly, veral rakende wisselkoersveranderings. Die ontleding is op dieselfde basis vir die vorige jaar opgestel.

Variable-rate instruments	Group/Groep						Veranderlike-koersinstrumente
	Original interest rate/ Oorspronklike rentekoers		Carrying amount/ Drawaarde		Profit/(Loss) Wins/(Verlies)		
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
Secured by plant and equipment (Refer Note 21.1 (b))	9,5%	14,8%	20 570	26 428	206	264	Verseker deur aanleg en toerusting (Verwys na Aantekening 21.1 (b))
Secured by plant and equipment (Refer Note 21.1 (d))	8,8%–11,5%	10,8%–13,8%	43 586	29 858	436	299	Verseker deur aanleg en toerusting (Verwys na Aantekening 21.1 (b))
Unsecured short-term loan (Refer Note 21.2 (b))	–	12,9% - 15,5%	–	192 668	–	1 927	Onversekerde korttermynlening (Verwys Aantekening 21.2 (b))
Bank overdrafts (Refer Note 21.2 (c))	11,00%	13,0% - 15,5%	94 049	11 366	940	114	Bankoortrekkings (Verwys Aantekening 21.2 (c))
Call loans (Refer Note 21.2 (d))	9,3% – 10,6%	9,9% - 14,8%	116	163 588	–	1 636	Bankoortrekkings (Verwys Aantekening 21.2 (d))
ABSA stock sales (Refer Note 21.1 (e))	9,5% – 14,0%	13,0% - 14,0%	23 728	124 362	237	1 244	ABSA voorraad verkope (Verwys Aantekening 21.1 (e))
Investec (Refer Note 21.1(f))	10,0% – 14,5%	*	100 000	*	1 000	*	Investec (Verwys Aantekening 21.1(f))
Net sensitivity amount					2 819	5 484	Sensitiwiteit netto bedrag
Total variable rate instruments			282 049	548 270			Totale veranderlike-koersinstrumente

* Not applicable

* Nie van toepassing nie

Management made a basis point decision which took the current and expected future prime lending interest fluctuations into account.

Bestuur het 'n basispunt-besluit geneem wat die huidige en verwagte toekomstige prima uitleenkoersfluktuasies in ag geneem het.

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

29.9 Currency risk

The following significant exchange rates applied during the year:

EUR
CHF

Average rate/Gemiddelde koers		Spot rate/Lokokoers	
2009	2008	2009	2008
12,34	12,67	11,47%	12,44
*	7,69	*	7,69

The following forward-exchange contracts were open on balance sheet date and are due within ten months:

EUR
CHF

* Not applicable

Contracted foreign amount/ Gekontrakteerde buitelandse bedrag		Average rate/Gemiddelde koers		Contracted ZAR amount/ Gekontrakteerde ZAR bedrag	
2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000
126	3 270	12,34	12,67	1 555	41 419
-	435	*	7,69	-	3 341

Sensitivity analysis

A 30% (2008: 30%) strengthening of the ZAR against the following currencies would have increased profit before taxation by the amounts shown below. This analysis assumes that all other variables, in particular interest rates, remain constant. The analysis is performed on the same basis for the previous year.

EUR
CHF

* Not applicable

30% Strengthening in rate/ Versterking in koers	30% Strengthening in rate/ Versterking in koers	Profit/(Loss) Wins /(Verlies)	
2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000
9	8,87	[466]	12 426
*	5,38	*	1 002

29.9 Buitelandse valutarisiko

Die volgende belangrike wisselkoerse is gedurende die jaar gebruik:

EUR
CHF

Die volgende valutatermynterminkontrakte was nog op balansstaatdatum oop en is binne die volgende tien maande betaalbaar:

EUR
CHF

* Nie van toepassing nie

Sensitiwiteitsontleding

'n 30% (2008: 30%) versterking van die ZAR teenoor die volgende geldeenheede sou 'n toename in wins voor belasting veroorsaak het. Die ontleding neem aan dat alle ander veranderlikes, spesifiek rente, konstant bly. Die ontleding is op dieselfde basis as die vorige jaar gedoen.

EUR
CHF

* Nie van toepassing nie

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

A 30% (2008: 30%) weakening of the ZAR against the following currencies would have decreased profit before taxation by the amounts shown below. This analysis assumes that all other variables, in particular interest rates, remain constant. The analysis is performed on the same basis for the previous year.

EUR

CHF

* Not applicable

30 % Weakening in rate/ Verswakking in koers	30 % Weakening in rate/ Verswakking in koers	Profit/(Loss) Wins/(Verlies)		
		2009 R'000	2008 R'000	
		2009 R'000	2008 R'000	
EUR	16	16,47	(466)	(12 426)
CHF	*	10,00	*	(1 002)

'n 30% (2008: 30%) verswakking van die ZAR teenoor die volgende geldeenhede sou die wins voor belasting met die volgende bedrae verlaag. Die ontleding neem aan dat alle ander veranderlikes, spesifiek rente, konstant bly. Die ontleding is op dieselfde basis as die vorige jaar gedoen.

EUR

CHF

* Nie van toepassing nie

29.10 Foreign currency exposure

The following foreign currency was held:

at 30 June 2009

Cash and short-term deposits

Trade and other payables

Trade and other receivables

Bank overdraft

at 30 June 2008

Cash and short-term deposits

Trade and other payables

Trade and other receivables

Bank overdraft

2009			
EUR	USD	ZHK	PULA
R'000	R'000	R'000	R'000
Cash and short-term deposits	10	409	
Trade and other payables	154	14	288 881
Trade and other receivables			3 682
Bank overdraft			36 319
			4 635
2008			
Cash and short-term deposits	104		
Trade and other payables	662	14	
Trade and other receivables			3 688
Bank overdraft			12 839
			6 586

29.10 Blootstelling aan buitelandse valuta

Die volgende buitelandse valuta is gehou:

op 30 Junie 2009

Kontant en korttermyn-deposito's

Handels- en ander krediteure

Handels- en ander debiteure

Bankoortrekking

2008

Kontant en korttermyn-deposito's

Handels- en ander krediteure

Handels- en ander debiteure

Bankoortrekking

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

	Group/Groep		Company/Maatskappy		
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
30 Investments					30 Beleggings
Investment in subsidiary company					Belegging in filiaal-maatskappy
Clover S.A.			326 735	226 735	Clover S.A.
Investment in associated company					Belegging in geassosieerde maatskappy
Danone Clover	601 747	-			Danone Clover
Total investment in subsidiary and associate company	601 747	-	326 735	226 735	Totale belegging in filiaal- en geassosieerde maatskappy
Other investments					Ander beleggings
Other	3	3 503	1	1	Ander
Total other investments	3	3 503	1	1	Totale ander beleggings

Subsidiary, joint venture and associated company/Filiaalmaatskappye, gesamentlike onderneming en geassosieerde maatskappy				Effective interest in capital/ Effektiewe belang in kapitaal		Investment in subsidiaries, joint venture and associated company/ Belegging in filiale, gesamentlike onderneming en geassosieerde maatskappy		Profit/(loss) after taxation/ Wins/(verlies) na belasting	
				2009	2008	2009	2008	2009	2008
Name of company/ Naam van maatskappy	Country of incorporation/ Land waar geïnkorporeer	Nature of business	Aard van besigheid	%	%	R'000	R'000	R'000	R'000
Clover S.A.	South Africa/Suid-Afrika	Dairy manufacturing, distribution, sales	Suiwelvervaardiging, -verspreiding en -verkope	100	100	326 735	226 735	(15 652)	95 273
Clover Beverages	South Africa/Suid-Afrika	Marketing of non-alcoholic beverage products	Bemarking van nie-alkoholiese drankies	94,8	94,8	282 037	282 037	77 548	54 185
Clover Botswana	Botswana	Dairy manufacturing, distribution, sales	Suiwelvervaardiging, -verspreiding en -verkope	70	70	3 893	3 893	8 869	4 744
The Model Dairy	South Africa/Suid-Afrika	Dormant	Dormant	100	100	-	-	-	-
Salpen	South Africa/Suid-Afrika	Salary and pension administration	Administrasie van salarisse en pensioene	100	100	-	-	-	-
Clover Swaziland	Swaziland	Distribution and sales of dairy products in Swaziland	Suiwelverspreiding en -verkope in Swaziland	100	100	1	1	1 799	915
Lactolab	South Africa/Suid-Afrika	Testing of dairy products	Toets van suiwelprodukte	52	52	-	-	2 156	2 819
Clover Capital	South Africa/Suid-Afrika	Finance	Finansiering	100	100	91 000	96 230	-	-
Saclo	South Africa/Suid-Afrika	Property-owning	Besit van eiendom	100	100	-	1	-	8 562
Danone Clover *	South Africa/Suid-Afrika	Dairy manufacturing and sales	Suiwelvervaardiging en -verkope	45	45	642 324	20 025	35 524	27 295
Clover Zambia	Zambia/Zambië	Dairy manufacturing and sales	Suiwelvervaardiging en -verkope	100	100	3	3	(79)	-
Clover Fonterra #	South Africa/Suid-Afrika	Marketing, selling and distribution of dairy and related ingredient products	Bemarking, verkope en verspreiding van suiwel- en verwante bestanddeelprodukte	51	51	3 060	3 060	5 347	7 685

* Associated company with effect from 1 June 2009/Geassosieerde maatskappy met ingang van 1 Junie 2009

Joint venture/Gesamentlike onderneming

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009

vir die jaar geëindig 30 Junie 2009

	Group/Groep		Company/Maatskappy		
	2009 R'000	2008 R'000	2009 R'000	2008 R'000	
31 Share-based payments					31 Aandeelgebaseerde betalings
31.1 Cash-settled share-based scheme					31.1 Kontantvereffende aandeelgebaseerde skema
Total short-term portion transferred to current liabilities (Phantom B)	985	-			Totale korttermyngedeelte oorgedra na bedryfslaste ("Phantom B")
Total long term share-based payment (Phantom A)	130	-			Totale langtermyn aandeelgebaseerde betaling ("Phantom A")
Total long and short term share-based payment	1 115	-	-	-	Totale lang- en korttermyn aandeelgebaseerde betaling

During the current financial year the Company approved further cash-settled Long Term Incentive Plans, named Phantom A and Phantom B, for Senior Executives of the Group. The Plans entail the issue of Share Appreciation Rights to Executives that vest over a period as indicated below. Executives can choose to exercise SAR that vested which will entitle them to a cash payment equal to the increase in the CIL preference share price over the issue price of the SAR. SAR are issued at the volume-weighted average price that CIL preference shares traded over-the-counter during the 60 trading days preceding the issue date.

Gedurende die jaar het die Maatskappy verdere langtermyn-aansporingskemas genoem "Phantom A" en "Phantom B", goedgekeur vir Senior Uitvoerende personeel van die Groep. Die Skemas, behels die uitreiking van Aandeelgroeierte aan Uitvoerende personeel gevestig soos hieronder aangedui. Die Uitvoerende personeel kan kies om AGR wat gevestig het uit te oefen wat hulle geregtig maak op 'n kontantbetaling gelykstaande aan die verhoging in CIL-voorkeuraandeelpryse teenoor die uitreikprys. AGR word toegeken teen die volume-gewegde gemiddelde prys waarteen CIL-voorkeuraandele oor die toonbank verhandel het in die 60 verhandelingsdae voor die toekenningsdatum.

Share appreciation rights/Aandeelgroeierte						
Description/Beskrywing	Grant date/Vergunningsdatum	Weighted average remaining contractual life (years)/Gewegde gemiddelde oorblywende kontraktuele termyn (jare)	Grant price (Rand)/Vergunningsprys (Rand)	SAR granted/AGR vergun	Weighted average fair value per right (cents)/Gewegde gemiddelde billike waarde per reg (sent)	Vesting period/Vestigingsperiode
Phantom A	21 November 2008	7,42	4,80	8 524 000	13,1	5 years/5 jaar
Phantom B	25 June/Junie 2009	7,42	5,00	6 000 000	16,4	Immediately/Onmiddellik

The Hull-White Trinomial Lattice valuation model used a volatility of 33,6% for the calculation.

Die Hull-White Trinomial Lattice-waardasiemodel gebruik wisselvalligheid van 33,6% vir die berekening.

31.2 Equity-settled share purchase scheme

The Company approved an equity-settled share purchase scheme for eligible employees of the Group on 3 March 2006. On that date the Board approved 8 200 567 preference shares to be granted to eligible employees over a three-year period in terms of the rules of the scheme. The Board approved an amendment to the scheme whereby the shares would vest unconditionally on the acceptance of the grants by the eligible employee. Built into this amendment are certain mechanisms aimed at retaining the services of certain eligible employees for at least three years. There were no grants during the year. Details of shares granted and vested in terms of the scheme are as follows:

31.2 Ekwiteitsgebaseerde aandeelaankoop-skema

Op 3 Maart 2006 het die Maatskappy 'n ekwiteitsvereffende aandeelaankoop-skema goedgekeur vir kwalifiserende werknemers van die Groep. Op daardie datum het die Direksie goedkeuring verleen om 8 200 567 voorkeuraandele oor 'n tydperk van drie jaar ingevolge die reëls van die skema aan kwalifiserende werknemers toe te ken. Sedertdien het die Direksie die reëls gewysig sodat die aandele onvoorwaardelik vestig by die aanvaarding van die toekening deur die kwalifiserende werknemer. Verder is 'n meganisme ingebou wat daarop gemik is om sekere kwalifiserende werknemers se dienste vir ten minste drie jaar te behou. Daar was geen toekennings gedurende die jaar nie. Besonderhede van die aandele wat ingevolge die skema toegeken is en gevestig het, is soos volg:

Shares granted and vested/Aandele toegeken en gevestig	Shares to be granted/Aandele vir toekening	Grant date/Toekenningsdatum	Grant price/Toekenningsprys	Fair value at vesting date/Billike waarde op vestigingsdatum
5 425 000		5 July/Julie 2006	R2,90	R7,00
300 000		1 September 2006	R2,90	R6,60
300 000		14 December/Desember 2006	R2,90	R9,40
1 125 000		30 June/Junie 2007	R2,90	R7,00
	1 050 567			

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009		vir die jaar geëindig 30 Junie 2009																	
<p>32 Long-service bonus</p> <p>32.1 Introduction</p> <p>The Group rewards employees with long service by remunerating them with a lump sum after a specific number of service years. Assumptions and valuation methods are as follows:</p> <p>32.2 Background</p> <p>The long-service bonuses which employees receive differ between employees whose employment date was before 1 January 2001 and employees whose employment date was after 1 January 2001. The benefit is as follows:</p> <p>Employees with an employment date before 1 January 2001 Employees receive a bonus of three times their monthly basic salary after 15 years service and one time their monthly basic salary every five years thereafter.</p> <p>Employees with an employment date after 1 January 2001 Employees receive a bonus of 10% of their monthly basic salary after 10 years' service, 15% after 15 years' service, 20% after 20 years' service, 25% after 25 years' service, etc.</p> <p>32.3 Valuation method</p> <p>The projected unit credit method is used in the calculations. The values of the past service liabilities and the future service liabilities are given separately. The past service liability is the value of the accumulated liability as at the calculation date in respect of service already rendered. The future service liability is the value of the liability from service after the calculation date until the next date the employee is entitled to receive a bonus payment. The total liability is evenly distributed over the period since service inception until the date when the benefit is payable.</p> <p>32.4 Valuation results</p> <p>Past service liability</p> <p>The total past service liability in respect of long-service bonuses is set out as follows:</p> <table border="1"> <tr> <td>Employees with employment date before 01/01/2001</td> <td>39 666</td> <td>39 533</td> </tr> <tr> <td>Employees with employment date after 01/01/2001</td> <td>513</td> <td>504</td> </tr> <tr> <td>Total past service liability</td> <td>40 179</td> <td>40 037</td> </tr> </table>	Employees with employment date before 01/01/2001	39 666	39 533	Employees with employment date after 01/01/2001	513	504	Total past service liability	40 179	40 037	<p>32 Langdiensbonus</p> <p>32.1 Inleiding</p> <p>Die Groep vergoed werknemers met lang diens deur hulle te beloon met 'n enkelbedrag na 'n spesifieke aantal jare diens. Die aannames en waardasiemetodes is soos volg:</p> <p>32.2 Agtergrond</p> <p>Die langdiensbonusse wat werknemers ontvang, verskil tussen werknemers wie se indiensnemingsdatum voor 1 Januarie 2001 en werknemers wie se indiensnemingsdatum na 1 Januarie 2001 is. Die voordele is soos volg:</p> <p>Werknemers met 'n indiensnemingsdatum voor 1 Januarie 2001 Werknemers ontvang 'n bonus gelykstaande aan drie keer hul maandelikse salaris vir elke 15 jaar diens en een keer hul maand se salaris vir elke vyf jaar daarna.</p> <p>Werknemers met 'n indiensnemingsdatum na 1 Januarie 2001 Werknemers ontvang 'n bonus van 10% van hul maandelikse salaris na 10 jaar diens, 15% na 15 jaar diens, 20% na 20 jaar diens, 25% na 25 jaar diens, ens.</p> <p>32.3 Waardasiemetode</p> <p>Die geprojekteerde eenheid-kredietmetode word gebruik in die berekening. Die waardes van die opgelope diensverpligting en die toekomstige diensverpligting word apart getoon. Die opgelope diensverpligting is die waarde van die opgelope verpligting soos op die berekeningsdatum in verband met dienste alreeds gelewer. Die toekomstige diensverpligting is die waarde van die verpligting van die diens na die berekening tot die volgende datum waarop die werknemer geregtig raak op 'n bonus. Die totale verpligting word eweredig versprei oor die tydperk van indiensneming tot die datum waarop die voordeel betaalbaar is.</p> <p>32.4 Waardasieresultate</p> <p>Gevestigde diensverpligting</p> <p>Die totale gevestigde diensverpligting in verband met langdiens-bonusse en word hieronder uiteengesit:</p> <table border="1"> <tr> <td>Werknemers met 'n indiensnemingsdatum voor 01/01/2001</td> <td>39 666</td> <td>39 533</td> </tr> <tr> <td>Werknemers met 'n indiensnemingsdatum na 01/01/2001</td> <td>513</td> <td>504</td> </tr> <tr> <td>Totale gevestigde diensverpligting</td> <td>40 179</td> <td>40 037</td> </tr> </table>	Werknemers met 'n indiensnemingsdatum voor 01/01/2001	39 666	39 533	Werknemers met 'n indiensnemingsdatum na 01/01/2001	513	504	Totale gevestigde diensverpligting	40 179	40 037
Employees with employment date before 01/01/2001	39 666	39 533																	
Employees with employment date after 01/01/2001	513	504																	
Total past service liability	40 179	40 037																	
Werknemers met 'n indiensnemingsdatum voor 01/01/2001	39 666	39 533																	
Werknemers met 'n indiensnemingsdatum na 01/01/2001	513	504																	
Totale gevestigde diensverpligting	40 179	40 037																	
	2009	2008																	
	R'000	R'000																	

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS/AANTEKENINGE BY DIE FINANSIËLE STATE

for the year ended 30 June 2009	2009	2008	vir die jaar geëindig 30 Junie 2009
<p>The valuation results as at 30 June 2009 are based on best estimate assumptions. The valuation is very sensitive to the real return rate assumed. For every 1% variance in the assumed rate of return, the liability varies by approximately R1 million. The results as at 30 June 2008 are accordingly to the previous best estimates. The figures do not agree with the provisions as per the Group statements as the full liability for the joint venture and the associated company have been included in the valuation results.</p>			<p>Die waardasieresultate op 30 Junie 2009 is gebaseer op die beste geskatte aannames. Die waardasie is baie sensitief vir verandering in die reële opbrengskoers aanvaar. Vir elke 1% beweging in die aanvaarde opbrengskoers verander die verpligting by benadering met R1 miljoen. Die resultate soos op 30 Junie 2008 is volgens die vorige beste skatting. Die syfers stem nie ooreen met die voorsienings in die Groep se state nie op grond daarvan dat die volle verpligting vir die gesamentlike onderneming en die geassosieerde maatskappy in die waardasieresultate ingesluit is.</p>
	%	%	
<p>32.5 Past service liability build-up</p> <p>The build-up of the total past service liability for the past year, using the best estimate assumptions are as follows:</p>			<p>32.5 Gevestigde diensverpligting-akkumulاسie</p> <p>Die akkumulاسie van die totale gevestigde verpligting vir die afgelope jaar, deur gebruik te maak van die beste geskatte aannames is soos volg:</p>
<p>a) The following discount rate per annum was used for the calculation of interest</p>	9,3	10,9	<p>a) Die volgende diskontokoers per jaar is gebruik vir die berekening van rentekoste</p>
<p>b) The following salary escalation rate per annum and merit increases were used</p>	7,8	9,7	<p>b) Die volgende salarisverhogings per jaar en merieteverhogings is gebruik</p>
<p>c) For current service cost an assumption is made that there are no withdrawals during the financial year</p>			<p>c) Vir huidige dienskosse is aanvaar dat daar geen onttrekkings gedurende die finansiële jaar was nie</p>
<p>d) For benefits paid it is assumed that all benefits were paid as estimated by Clover.</p>			<p>d) Vir voordele betaal word aanvaar dat alles betaal is soos geskat deur Clover.</p>
	R'000	R'000	
<p>The increase in the past service liability is summarised as follows:</p> <p>Past service liability build-up</p>			<p>Die toename in die gevestigde diensverpligting is soos volg saamgevat:</p> <p>Gevestigde diensverpligting-akkumulاسie</p>
Opening balance	40 037	40 672	Openingsbalans
Plus: Interest cost	3 723	4 433	Plus: Rentekoste
Current service cost	2 369	2 558	Huidige dienskosse
Less: Benefits paid	[5 853]	[4 447]	Minus: Voordele betaal
Actuarial gain	(97)	(3 179)	Aktuariële wins
Closing balance	40 179	40 037	Sluitingsbalans